

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>Qrati ordinarji nazzjonali

Qrati ordinarji nazzjonali

Il-qrati ordinarji huma l-qalba tas-sistemi ġudizzjarji fl-Istati Membri. Huma jitrattaw il-parti l-kbira tal-proċedimenti ġudizzjarji. L-ambitu tal-ġurisdizzjoni tagħhom ivarja ħafna. Hawnhekk tista' ssib informazzjoni dwar il-qrati ordinarji u l-ġurisdizzjoni tagħhom f'kull Stat Membru.

Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, il-qrati ordinarji jitrattaw zewġ tipi prinċipali ta' proċedimenti:

Proċedimenti fi kwistjonijiet kriminali, jiġifieri rigward reati (kriminali) li jgħorru piena (bħal serq, vandalizmu, frodi, eċċ.); dawn il-qrati jistgħu jimponu peni u ta' spiss jissejġu "qrati kriminali",

Proċedimenti fi kwistjonijiet ċivili, jiġifieri tilwim bejn cittadini u/jew negozji (pereżempju, problemi bil-kera, kuntratt għal servizz jew divorzju, eċċ.); dawn il-qrati ta' spiss jissejġu "qrati ċivili".

Jekk jogħġbok aghżel il-bandiera tal-pajjiż rilevanti biex tikseb informazzjoni nazzjonali dettaljata.

L-aħħar aġġornament: 18/01/2019

Din il-paġna hi amministrata mill-Kummissjoni Ewropea. L-informazzjoni f'din il-paġna ma tirriflettix neċessarjament il-pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma taċċetta l-ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali fir-rigward tar-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-paġni Ewropej.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna għet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin digà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Belġju

Din it-taqsimta tagħti ħarsa ġenerali tal-qrati ordinarji tal-Belġju.

Qrati ordinarju - introduzzjoni

Qorti Suprema

Il-**Qorti tal-Kassazzjoni** (*Cour de cassation / Hof van Cassatie*) hija l-qorti suprema, il-"qorti tal-qrati". Qiegħda Brussell.

Cour d'assises

Hemm **cour d'assises** (*cour d'assises / hof van assisen*) għal kull waħda mill-10 provinċji u għad-distrett tal-Kapitali ta' Brussell. Mhix qorti permanenti iżda tiġi appuntata kull meta jitressqu persuni akkużati quddiemha.

Qrati tal-appell

Qorti tal-appell (*cour d'appel / hof van beroep*). Hemm ħamsa minn dawn il-qrati:

Brussell (għall-provinċji ta' *Walloon Brabant*, il-Brabant Fjamming u r-reġjun tal-Kapitali ta' Brussell,

Liège (għall-provinċji ta' Liège, Namur u l-Lussemburgu),

Mons (għall-provinċja ta' Hainaut),

Ghent (għall-provinċji tal-Fjandri tal-Punent u l-Fjandri tal-Lvant),

Antwerp (għall-provinċji ta' Antwerp u Limburg).

Qorti industrijali (*cour du travail / arbeidshof*). Hemm ħamsa minnhom. Dawn huma l-qrati tal-appell speċjalizzati fil-liġi industrijali. Għandhom l-istess ġurisdizzjoni territorjali bħall-qrati tal-appell imsemmija aktar 'il fuq.

Il-qrati tal-prim'istanza

Il-qorti tal-prim'istanza (*tribunal de première instance / rechtbank van eerste aanleg*). Hemm 13 il-qorti, waħda għal kull distrett ġudizzjarju (*arrondissement judiciaire / gerechtelijk arrondissement*) u tnejn fid-distrett ta' Brussell, waħda fejn jiġi mitkellem l-Olandiż u waħda fejn jiġi mitkellem il-Franciż.

Tribunal Industrijali (*tribunal du travail / arbeidsrechtbank*). Hemm disgħa (fil-prinċipju waħda f'kull ġurisdizzjoni territorjali ta' kull qorti tal-appell, ħlief li fil-ġurisdizzjoni territorjali tal-qorti tal-appell ta' Brussell, hemm tribunali industrijali f'Leuven, Nivelles u Brussell innifisha, u hemm tribunal industrijali wkoll f'Eupen fejn jiġi mitkellem il-Ġermaniż).

Il-qorti kummerċjali (*tribunal de commerce / rechtbank van koophandel*). Hemm disgħa (fil-prinċipju waħda f'kull ġurisdizzjoni territorjali ta' kull qorti tal-appell, ħlief li fil-ġurisdizzjoni territorjali tal-qorti tal-appell ta' Brussell, hemm tribunali industrijali f'Leuven, Nivelles u Brussell innifisha, u hemm tribunal industrijali wkoll f'Eupen fejn jiġi mitkellem il-Ġermaniż).

Qrati inferjuri jew lokali

Il-Maġistrat Ċivili (*juge de paix / vrederechter*). Hemm 187 qorti tal-maġistrati ċivili, waħda għal kull distrett ġudizzjarju (*canton judiciaire / gerechtelijk kanton*).

Qrati tal-pulizija (*tribunal de police / politierechtbank*). Hemm 15-il waħda.

Il-ġurisdizzjoni tal-qrati.

Il-maġistrat ċivili

Il-maġistrat jitratta **kwistjoni ċivili u kummerċjali** li jinvolvu somma ta' inqas minn EUR 1 860. Il-maġistrat ċivili għandu wkoll ġurisdizzjoni fi kwistjonijiet dwar il-kera, bejn il-ġirien, jew dwar is-servituzjiet (*servitudes / erfdiensbaarheden*) jew l-espropjazzjoni, ikun x'ikun l-ammont involut, u l-ġurisdizzjoni i biex jordna miżuri provviżorji fit-tilwim bejn il-konjuġi. Ħlief f'każijiet fejn it-talba ma taqbiżx EUR 1 240, is-sentenzi tal-maġistrat ċivili huma miftuħa għall-**appell** quddiem il-qorti tal-prim'istanza jew tal-qorti kummerċjali, skont jekk it-tilwima hix ta' natura ċivili jew kummerċjali.

Il-qorti tal-pulizija

Il-qorti tal-pulizija hija qorti **kriminali u ċivili** li tisma' reati minuri (*contraventions / overtredingen*), reati intermedji (*délits / wanbedrijven*) li jitqiesu bħala reati minuri, ksur ta' liġijiet speċifiċi (bħall-Kodiċi Rurali (*Code rural / veldwetboek*) jew il-Kodiċi tal-Foresterija (*Code forestier / boswetboek*), talbiet għad-danni minħabba incidenti ta-traffiku u reati ta-traffiku fit-triq. Jista' jsir **appell** mis-sentenzi tal-qorti tal-pulizija quddiem il-qorti tal-prim'istanza, ħlief f'materji mniżżla fil-Kodiċi Ġudizzjarju (*Code judiciaire / Gerechtelijk Wetboek*) fejn it-talba ma taqbiżx EUR 1 240.

Il-qrati tal-prim'istanza

Il-qorti tal-prim'istanza għandha ġurisdizzjoni fit-tilwim kollu li ma ġiex assenjat bil-liġi lil qrati oħra. Għalhekk il-qorti tal-prim'istanza għandha **ġurisdizzjoni residwa**.

Il-qorti tal-prim'istanza hija maqsuma fi tliet taqsimiet: il-**qorti ċivili**, il-**qorti kriminali** u l-**qorti tal-minorenni**. Mill-2007 kien hemm taqsimta msejġha l-**qorti għall-eżekuzzjoni tas-sentenzi** fil-qrati tal-prim'istanza f'Antwerp, Brussell, il-Fjandri tal-Lvant, Liège u Hainaut.

Il-qorti ċivili

Il-qorti ċivili (*tribunal civil / burgerlijke rechtbank*) tisma' **kwistjonijiet relatati mal-istatus ċivili tal-persuni** (bħad-divorzju, il-filjazzjoni jew l-adozzjoni). Għandha ġurisdizzjoni wkoll f'tilwim li jinvolvi talbiet b'valur oġġla minn EUR 1 860, tilwim dwar is-suċċessjoni jew id-drittijiet tal-awtur, u appelli mis-sentenzi mogħtija minn maġistrat ċivili.

Il-qorti kriminali

Il-qorti kriminali (*tribunal correctionnel / correctionele rechtbank*) tisma' **r-reati intermedji** (*délits / wanbedrijven*) u **r-reati serji** (*crimes / misdaden*) bħall-frodi, l-omicidju mhux volontarju, is-serq minn ġod-djar jew serq li jiġu meqjusa bħala reati intermedji. Din il-qorti tisma' wkoll appelli minn sentenzi mogħtija minn qorti tal-pulizija.

Kwistjoni tista' titressaq quddiem qorti kriminali f'wieheh minn żewġ modi: permezz ta' taħrika diretta mill-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali (*ministère public / openbaar ministerie*, essenzjalment il-korp li jressaq il-prosekuzzjonijiet pubbliċi) jew mingħand parti li qed titlob għad-danni; jew permezz ta' ordni li tingħata mit-taqsimata ta' qabel il-proċess tal-qorti tal-prim'istanza, li tiddetermina jekk l-akkużat għandux jintbagħat għal proċess quddiem il-qorti kriminali meta tintemm l-inkjesta (*instruction / gerechtelijk onderzoek*).

It-taqsimata ta' qabel il-proċess (*chambre du conseil / raadkamer*) tittratta l-inkjesta; hija fformata minn imħallef tal-qorti tal-prim'istanza li jippresjedi waħdu, li jiddeciedi jekk il-każ għandux jintbagħat quddiem il-qorti kriminali jew jekk l-akkużat għandux jiġi liberat (*non lieu / buitenvervolginstelling*). It-taqsimata ta' qabel il-proċess tiddeciedi wkoll jekk l-akkużat għandux jinżamm b'arrest jew liberat, jekk meħtieġ soġġett għal ċerti kundizzjonijiet, jew xahar b'xahar jew, f'każ ta' reat serju li ma jistax jiġi meqjus bħala reat intermedju, kull tliet xhur.

L-arrest preventiv (*détention préventive / voorlopige hechtenis*) huwa miżura ta' sigurtà li permezz tagħha persuna suspettata li wettqet reat intermedju jew reat serju tinżamm b'arrest matul il-proċess. L-arrest jista' jiġi ordnat sabiex jiġi evitat li s-suspettat jonqos milli jidher, jew li sadanittant iwettaq reati oħra, jew ixeġki il-provi, jew jikkuntattja nies oħra, pereżempju sabiex jinfluwenza x-xhieda jew lill-ko-konvenuti. Suspettati li fl-aħħar jiġu liberati jew li kontra tagħhom jaqbuż l-akkużi jistgħu jitolbu kumpens mill-Ministru tal-Ġustizzja minħabba ż-żmien li jkun qattgħu l-habs ingustament. Sabiex jinkiseb dan il-kumpens minħabba arrest mhux ġustifikat (*indemnité en cas de détention inopérante / vergoeding wegens onwerkzame hechtenis*), iridu jiġu sodisfati żewġ kundizzjonijiet: is-suspettat kien inżamm b'arrest għal aktar minn tmint ijiem, u ma kkwax l-arrest jew l-arrest kontinwu tiegħu minħabba l-imġieba personali tiegħu. Il-Ministru jeżamina din tal-aħħar b'mod strett hafna.

Id-deċizzjonijiet tal-awla ta' qabel il-proċess jistgħu jiġu **appellati** quddiem it-taqsimata fejn issir l-akkuża (*chambre des mises en accusation / kamer van inbeschuldigingstelling*) tal-qorti tal-appell. Din hija ta-taqsimata li tittratta l-inkjesta f'livell ta' qorti tal-appell.

Il-qorti tal-minorenni

Il-qorti tal-minorenni (*tribunal de la jeunesse / jeugdrechtbank*) tisma' kawżi partikolari li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Att tal-1965 dwar il-protezzjoni taż-żagħżagħ, pereżempju t-telf tas-setgħa tal-ġenitur, it-tqegħid tat-tfal ma' familji tal-*fostering* jew f'centri magħluqa, jew kawżi kriminali tal-minorenni. Imħallef tal-qorti tal-minorenni ma jimponix pieni fuq żagħżagħ kriminali iżda **jieħu miżuri** fir-rigward tagħhom. Fil-prattika, l-imħallef jista' jċanfar lill-minorenni (*rappeler à l'ordre / tot de orde roepen*, "iwissihom biex ibiddlu l-imġieba tagħhom"), ipoġġihom ma' familja għall-*fostering* f'istituzzjoni speċjalizzata fejn ikunu fil-kumpanija ta' żagħżagħ oħra appoġġati minn persunal tat-tagħlim, jordnalhom jagħtu servizz lill-komunità jew anki, f'ċirkostanzi eċċezzjonali, jibagħthom temporanjament il-habs. Il-miżuri meħuda mill-imħallef jridu jittieħdu minħabba l-**kura, il-protezzjoni jew l-edukazzjoni** tal-minorenni. Jekk minorenni kriminal jagħlaq is-16-il sena, imħallef tal-qorti tal-minorenni jista', f'ċirkostanzi speċjali, jiddikjara li ma għandux ġurisdizzjoni. Il-minorenni mbagħad jressaq quddiem taqsimata speċjali tal-qorti tal-minorenni li taġixxi bħala qorti kriminali. Fil-każ ta' reat partikolarment serju, bħall-qtil, il-minorenni jintbagħat, eċċezzjonalment, quddiem il-*cour d'assises*, minkejja li minorenni. Il-qorti tal-minorenni tista' tieħu wkoll miżuri fir-rigward ta' ġenituri meta ma jissodisfawx l-obbligu ta' trobbija tagħhom (vjolenza fuq it-tfal, użu hażin tas-setgħa tal-ġenitur, kundizzjonijiet ta' għajxen ħżiena, eċċ.). F'ċerti sitwazzjonijiet urġenti l-miżuri jistgħu jittieħdu biex jiproteġu t-tfal malajr kemm jista' jkun.

Att mgħoddi mill-Kamra Minuri tal-Parlament f'Lulju 2011, u mibgħut lis-Senat, stabbilixxa taqsimiet separati tal-familja u tal-minorenni tal-qorti tal-prim'istanza. L-Att jitransferixxi xi setgħat lit-taqsimiet tal-familja mill-qorti tal-maġistrat ċivili, u wħud mit-taqsimiet tal-minorenni.

Il-qorti għall-applikazzjoni tas-sentenzi

Qorti għall-applikazzjoni tas-sentenzi (*tribunal de l'application des peines / strafuitvoeringsrechtbank*) tagħti sentenzi dwar l-istatus legali barra l-habs tal-persuni kkundannati għall-habs. Il-qorti tista' tippermetti l-arrangamenti li ġejjin: **arrest limitat** (*détention limitée / beperkte detentie*), **sorveljanza elettronika**, **helsien kundizzjonali** (*libération conditionnelle / voorwaardelijke invrijheidstelling*), u **helsien provviżorju** (*mise en liberté provisoire / voorlopige invrijheidstelling*) bil-għan ta' tneħħija jew ritorn lejn il-pajjiż tal-oriġini. Id-deċizzjonijiet tal-qorti għall-applikazzjoni tas-sentenzi jistgħu jiġu appellati quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni mill-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali jew mill-persuna kundannata.

Appelli mis-sentenzi tal-qorti tal-prim'istanza

Hlief fil-każ ta' deċizzjonijiet mogħtija minn qorti għall-applikazzjoni tas-sentenzi, meta parti jew l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali mhix sodisfatta b'sentenza mogħtija minn qorti tal-prim'istanza hija tista' **tappella** s-sentenza, sakemm ingħata fil-prim'istanza, jiġifieri ma ngħatatx fl-appell kontra deċizzjoni mogħtija minn qorti tal-pulizija jew maġistrat ċivili. L-appell imbagħad jiġi kkunsidrat mill-qorti tal-appell, irrispettivament minn jekk is-sentenza appellata ngħatatx mill-qorti ċivili, il-qorti kriminali jew mill-qorti tal-minorenni.

It-Tribunal industrijali

It-Tribunal industrijali għandu ġurisdizzjoni fi **kwistjonijiet soċjali**: is-sigurtà soċjali (pensjonijiet, qgħad, eċċ.), tilwim industrijali (kuntratti tax-xogħol, regolamenti industrijali, eċċ.) u incidenti industrijali. Huwa jiddeciedi wkoll dwar rikorsi għal **arrangamenti mal-kredituri** pprezentati minn individwi (*règlement collectif de dettes / collectieve schuldenregeling*).

Tribunal industrijali huwa fformat minn **diversi taqsimiet**. Hlief fejn huwa provvdut mod ieħor mill-Kodiċi Ġudizzjarju, dawn huma fformati minn imħallef, li jippresjedi, u żewġ imħallfin onorarji (*juges sociaux / rechters in sociale zaken*). Skont in-natura tal-każ li qed jinSTEMGħa mill-qorti, l-imħallfin onorarji jirrapprezentaw il-haddiema, min ihaddem jew min jaħdem għal rasu. Jiġu maħtura wara li jiġu nominati mill-organizzazzjonijiet fid-dinja tax-xogħol (min ihaddem, haddiema professjonisti, haddiema manwali jew min jaħdem għal rasu). Ir-wol tal-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali jittwettaq minn uffiċjali magħruf bħala *auditeur du travail / arbeidsauditeur*, bil-kariga ta' *auditor du travail / arbeidsauditoraat*.

Parti li ma taqbilx mas-sentenza tat-tribunal industrijali tista' tressaq **appell** quddiem il-qorti industrijali.

Il-qorti kummerċjali

Qorti kummerċjali tisma' **tilwim bejn negozjanti** dwar somom ta' **aktar minn EUR 1 860** iżda wkoll kwistjonijiet speċifiċi hafna bħal **falliment** jew **proċedimenti bejn l-azzjonisti ta' kumpanija**. Hija tisma' wkoll appelli minn sentenzi mogħtija mill-qorti ċivili tal-maġistrati fil-qasam kummerċjali.

It-taqsimiet tal-qorti kummerċjali huma fformati minn imħallef u żewġ imħallfin onorarji (hawnhekk imsejjaħ *juges consulaires / rechters in handelszaken*).

Dawn l-imħallfin onorarji jiġu nominati mid-diversi assoċjazzjonijiet li jirrapprezentaw il-kummerċ u l-industrija. L-assoċjazzjonijiet jagħzlu kandidati minn fost in-negozjanti, id-diretturi tal-kumpaniji, l-awdituri tal-kumpaniji u l-kontabilisti. L-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali huwa rappreżentat minn membru tal-Uffiċċju stess quddiem il-qorti tal-prim'istanza.

Jekk parti tixtieq tappella sentenza tal-qorti kummerċjali, din għandha tressaq **appell** quddiem il-qorti tal-appell. Is-sentenza kontestata trid tkun ingħatat fil-prim'istanza u ma tridx tkun sentenza li ngħatat fl-appell kontra deċiżjoni preċedenti ta' magiŝtrat fiċ-ċivil.

Il-qrati tal-appell u l-qrati industrijali

Qorti tal-appell hija fformata minn diversi taqsimiet:

It-taqsimiet ċivili (*chambres civiles / burgerlijke kamers*) jismgħu l-appelli mis-sentenzi mogħtija fil-prim'istanza mit-taqsimiet ċivili tal-qrati tal-prim'istanza u mill-qrati kummerċjali.

It-taqsimiet kriminali (*chambres correctionnelles / correctionele kamers*) jismgħu l-appelli minn sentenzi mogħtija fil-prim'istanza mill-qrati kriminali.

It-taqsimiet tal-minorenni jismgħu l-appelli minn sentenzi mogħtija fil-prim'istanza mill-qrati tal-minorenni.

It-taqsimiet struttorja (*chambre des mises en accusation / kamer van inbeschuldigingstelling*) titratta l-investigazzjonijiet ta' qabel il-proċess, u tisma' l-appelli mid-deċiżjonijiet ta' qabel il-proċess tal-qorti tal-prim'istanza. Hija t-taqsimiet struttorja wkoll li tirreferi s-suspettati lill-*cour d'assises* fuq akkużi ta' reati serji, reati kontra l-istampa jew reati politiċi.

Bħat-tribunal industrijali, it-taqsimiet tal-**qorti industrijali** huma fformati minn imħallef u tnejn jew erba' mħallfin onorarji. Il-qorti industrijali tisma' l-appelli mid-deċiżjonijiet ta' tribunali industrijali.

Il-cour d'assises

Reati serji

Meta persuna tiġi akkużata b' **reat serju** (*crime / misdaad*) li ma jistax jitqies bħala jew mhux jiġi meqjus bħala reat intermedju (*délit / wanbedrijf*), din tiġi msejjaħa tidher quddiem il-*cour d'assises* (*cour d'assises / hof van assisen*) biex tgħaddi **guri**.

Il-*cours d'assises* hija presjeduta minn imħallef, megħjun minn żewġ assessuri (*assesseurs / bijzitters*) li wkoll huma mħallfin. L-imħallfin ma jiddecidux dwar il-ħtija jew l-innoċenza tal-akkużat. Il-guri tiddeciedi jekk l-akkużat wettaqx ir-reat jew le. Il-**gurati** jintgħazzu bix-xorti. Kull ċittadin Belġjan ta' bejn it-28 u s-65 sena jista' jiġi msejjaħ biex jagħti servizz bħala ġurat sakemm ma għex ikkundannat b'sentenza ta' limitazzjoni tad-drittijiet politiċi u ċivili, jaf jaqra u jikteb, u qatt ma għe kkundannat għal aktar minn erba' xhur ħabs jew aktar minn 60 siegħa servizz fil-komunità.

Il-**proċedimenti quddiem il-cour d'assises** jibdeu bil-qari tal-att tal-akkużi, li fih taqsira tal-proċess ta' sejbien tal-fatti u li jistabbilixxi l-provi ewlenin kumpilati matul l-inkjesta. Imbagħad, jinstemgħu x-xhieda u l-persuni involuti fl-inkjesta. Dawn is-seduti huma maħsuba sabiex jgħinu lill-ġurati, li għadhom ma rawx l-atti, biex jiffurmaw opinjoni tagħhom. Imbagħad, il-prosekutur jagħmel id-diskors tiegħu, fejn jitolb piena speċifika; jinstemgħu l-partijiet li qed jitolbu d-danni; u l-avukati difensuri jipprezentaw l-argumenti tagħhom. Jinstema' wkoll l-akkużat. Huwa jwieġeb il-mistoqsijiet li jsirulu mill-imħallef presjedenti, jagħti raġunijiet, u jista' wkoll jiddikjara l-innoċenza tiegħu. Fi tmiem il-proċedimenti, it-**12 il-ġurat** jirtiraw f'kamra bil-bibien magħluqa. Huma jridu **jagħtu verdetta dwar il-ħtija jew l-innoċenza tal-akkużat**. Huma jiddecidew billi jivvutaw, u d-deċiżjoni tagħhom tista' tkun kwalifikata. Huma jistgħu, pereżempju, isibu lill-akkużat ħati filwaqt li jirrikonoxxu l-eżistenza ta' ċirkostanzi attenwanti. Jekk l-akkużat jinstab ħati, l-imħallfin u l-ġurati mbagħad jiltaqgħu biex jiddecidew dwar is-sentenza li trid tingħata. Id-deċiżjoni tittieħed permezz ta' maġġoranza assoluta. Id-deċiżjoni dwar il-ħtija tal-akkużat trid tagħti r-raġunijiet.

B'mod ġenerali, sentenza tal-*cour d'assises* ma tistax tiġi appellata bis-sħiħ rigward kwistjonijiet ta' fatt u ta' dritt (*appel / hoger beroep*). Iżda l-persuna misjuba ħatja, il-parti li qed titlob għad-danni jew l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali jistgħu, madankollu, iressqu appell fuq punt tal-liġi biss (*pourvoi / cassatieberoep*) lill-**Qorti tal-Kassazzjoni**. Jekk il-Qorti tal-Kassazzjoni tħassar kundanna din tibgħat il-każ lura lil *cour d'assises* oħra li trid terġa' tisma' l-każ mill-ġdid.

Reati tal-istampa u reati politiċi

Ikun twettaq reat tal-istampa (*délit de presse / drukpersmisdrijf*) meta jkun hemm espressjoni ħatja tal-ħsieb permezz ta' kliem li tagħhom jitqassmu diversi kopji permezz ta' proċess tekniku. Reat politiku (*délit politique / politiek misdrijf*) huwa reat imwettaq għal raġuni politika u għal għanijiet politiċi. Ir-reati politiċi u tal-istampa jinstemgħu mill-*cour d'assises*, ħlief f'każijiet ta' reati tal-istampa xprunati mir-razziżmu jew il-ksenofobija.

Il-Qorti tal-Kassazzjoni

Il-Qorti tal-Kassazzjoni hija **l-garanti li tassigura li l-qrati jimxu skont il-liġi**. Hija għandha gurizdizzjoni fuq il-Belġju kollu. Il-Qorti tal-Kassazzjoni ma tiddecidix fuq il-fatti iżda biss fuq punti legali. Appell lill-Qorti tal-Kassazzjoni (*pourvoi / cassatieberoep*) jista' jittressaq biss **fuq punti tal-liġi**, fuq il-baži li kien hemm ksar tal-liġi jew ta' principju ġenerali tal-liġi. L-appelli jittressqu quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni biss kontra sentenzi mogħtija fl-aħħar istanza, jiġifieri sentenzi li kontribom ma hemmx possibbiltà ta' appell ordinarju fuq punti ta' fatt u ta' dritt (*appel / hoger beroep*).

Il-Qorti tal-Kassazzjoni hija fformata minn president prinċipali, president, presidenti ta' taqsimiet u mħallfin ordinarji (*conseillers / raadsheren*). L-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali huwa rappreżentat mill-Prosekutur Prinċipali tal-Istat (*procureur général / procureur generaal*) quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni jew minn avukat-ġenerali (*avocat général / advocaat generaal*). Il-Qorti hija fformata minn **tliet taqsimiet**: l-ewwel taqsima tisma' kawzi ċivili, kummerċjali, tat-taxxa u tad-dixxiplina, it-tieni l-kawzi kriminali u t-tielet kawzi dwar l-impjeggi u l-liġi tas-sigurtà soċjali. Kull waħda minn dawn it-taqsimiet għandha taqsima fejn jiġi mitkellem il-Franċiż u taqsima fejn jiġi mitkellem l-Olandiż. F'kull taqsima n-numru ta' mħallfin għal kull kawża normalment huwa ta' hamsa.

Qabel ma tagħti s-sentenza tagħha l-qorti tisma' l-opinjoni tal-**Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali** quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni. Il-qorti tista' tiċhad l-appell jew le. Jekk ma tilqax l-argumenti pprezentati lilha, hija tiċhad l-appell, u s-sentenza kontesta ssir finali. Jekk hija tiddeciedi li s-sentenza kontestata verament hija difettuża fuq punt tad-dritt, hija tħassar is-sentenza, kollha jew parti minnha; jekk hija tikkonkludi li jrid jerġa' jiġi kkunsidrat il-mertu tal-każ, hija tħassar is-sentenza u tirreferi l-każ lill-qorti oħra fl-istess grad ta' dik li tat is-sentenza. Il-kawża qatt ma tintbagħat lura lill-istess qorti.

Nota

Jista' jkun utli li jiġi indikat li flimkien mal-qrati ċivili, il-qrati kriminali — it-taqsimiet kriminali tal-qorti tal-appell u l-*cour d'assises*, it-taqsimiet kriminali tal-qorti tal-prim'istanza (il-qorti kriminali) u l-qorti tal-pulizija (meta tisma' l-kawzi kriminali) — tisma' wkoll rikorsi ċivili mressqa minn partijiet ċivili li jitolbu sabiex it-talbiet tagħhom jiġu magħquda mal-proċedimenti kriminali; dawn huma essenzjalment rikorsi għad-danni mressqa mill-vittmi tal-kriminalità fl-aktar sens wiesa' possibbli.

Bažijiet tad-dejta ġuridika

Għal aktar informazzjoni dwar il-qrati ara [I-portal tal-Ġudikatura fil-Belġju](#).

L-aċċess għall-baži tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva l-aċċess għall-baži tad-dejta huwa **mingħajr ħlas**

Fotoq relatati

[I-Is-Servizz Pubbliku Federali għall-Ġustizzja](#)>

L-aħħar aġġornament: 17/09/2015

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-

tradutturi taġġna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Bulgarija

F'din it-taqsimha ssib informazzjoni dwar il-ġudikatura Bulgara.

L-organizzazzjoni tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja – il-ġudikatura

Il-qrati tal-prim'istanza f'kawżi ċivili u kriminali

Il-Qrati Reġjonali (RC)

Il-qorti tal-prim'istanza prinċipali hija l-qorti reġjonali. Hija teżamina l-kawżi ċivili, kriminali u dawk amministrattivi/penali. Fost dawn hemm il-kawżi tal-liġi dwar il-familja u x-xogħol, it-talbiet għall-manteniment u l-adozzjoni, ir-rikorsi dwar tilwim kummerċjali u l-kawżi ċivili fejn l-ispiza għar-rikors ma teċċedi il-BGN 50 000 (<€ 25 000) kif ukoll id-diviżjoni ta' proprjetà immobbli korporali.

Il-qorti reġjonali tikkonsisti mill-president u d-deputati tiegħu, minn segretarju amministrattiv, registratur, segretarju, skrivan, uffiċjal tal-qorti u arkivista.

Il-Qrati Distrettwali (DC)

Meta taġixxi bħala **qorti tal-prim'istanza** l-qorti distrettwali teżamina:

Kawżi ċivili – rikorsi biex jiġi stabbilit jew miċħud l-għarfien patern, biex tiġi tterminata l-adozzjoni, kwalunkwe rikors għall-interdizzjonijiet, kif ukoll rikorsi dwar kawżi ċivili fejn l-ispjejeż tal-azzjoni jeċċedu l-BGN 50 000 (> €25 000).

Kawżi kriminali – kawżi dwar reati kontra r-repubblika, omiċidji, serq aggravat, pussess u distribuzzjoni ta' drogi, f'it ta' persuni u ċaħda illegali tal-libertà, reati kontra s-sistema doganali, reati kontra s-sistemi finanzjarji, fiskali u tal-assigurazzjoni, kondotta hażina ta' uffiċjali, korruzzjoni, reati kontra t-trasport li rriżultaw f'mewt, eċċ.

Kawżi kummerċjali u tal-kumpaniji – l-entitajiet legali bla skop ta' qligħ huma registrati fil-qorti distrettwali, li teżamina wkoll il-kwereli kontra ċ-ċaħdiet mill-Aġenzija tar-Reġistrar skont l-Att dwar ir-Reġistrar Kummerċjali. Il-qorti distrettwali teżamina wkoll it-tilwim kummerċjali meta l-ispiza għar-rikors teċċedi l-BGN 25 000, proċedimenti ta' falliment, kif ukoll proċedimenti dwar kwereli kontra l-azzjonijiet tal-aġenti tal-infurzar.

Kawżi amministrattivi – skont id-dispożizzjonijiet transitorji u finali tal-Kodiċi tal-Proċedura Amministrattiva, kawżi amministrattivi miftuħin sal-01.03.2007 jiġu eżaminati mill-qrati distrettwali.

Il-qrati distrettwali jinsabu fiċ-ċentri tad-distrett. Fil-qasam ġudizzjarju ta' kull qorti distrettwali hemm qorti reġjonali waħda jew diversi qrati reġjonali.

F'Sofia hemm stabbilita Qorti tal-Belt u għandha s-setgħat ta' qorti distrettwali.

Ir-reviżjoni intermedja tal-appell f'kawżi ċivili u kriminali

Il-qrati distrettwali jaġġudikaw bħala **istanzi ta' reviżjoni intermedja tal-appell** f'kawżi ċivili u kriminali li jiġu stabbiliti mil-liġi.

Bħala l-istanza ta' reviżjoni intermedja tal-appell, il-qorti tal-appell teżamina l-atti appellati kontra fil-kawżi tal-qorti distrettwali, kif ukoll kawżi oħra tal-qorti distrettwali li jkunu ġew assenjati lilha mil-liġi.

Ir-reviżjoni tal-appell tal-kassazzjoni f'kawżi ċivili u kriminali

Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni taġixxi bħala t-tielet jew l-aħħar istanza fil-kawżi ċivili u kriminali kollha.

Il-bażi tad-data legali

Kull qorti fil-Bulgarija żzomm websajt li jikkorrispondi mal-htijiet taċ-ċittadini, l-entitajiet legali u l-awtoritajiet amministrattivi. Dawk il-websajts jipprovdu informazzjoni dwar l-istruttura u l-attivitajiet tal-qorti, kif ukoll informazzjoni dwar kawżi li għadhom għaddejjin u kawżi li jkunu diġà ngħalqu.

L-isem u l-URL tal-bażijiet tad-data rispettivi

Il-websajt tal-[Kunsill Ġudizzjarju Suprem](#) tipprovdi lista dettaljata tal-qrati fil-Bulgarija flimkien mal-indirizzi u l-websajts taġġhom (fil-Bulgarija biss).

L-aħħar aġġornament: 17/12/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-

tradutturi taġġna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Repubblika Ċeka

Is-sistema tal-qrati fir-Repubblika Ċeka tikkonsisti fi 89 qorti distrettwali, tmien qrati reġjonali, u l-Qorti Suprema.

Qrati Ġenerali - Daħla

Ġurisdiżjoni f'kawżi ċivili

Il-kawżi ċivili jiġu indirizzati mill-qrati distrettwali, il-qrati reġjonali, il-qrati superjuri u l-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka.

Qrati Ġenerali

Il-qrati distrettwali jisimgħu u jiġġudikaw tilwim u kwistjonijiet legali oħra f'kawżi ċivili, dwar l-impjegji, il-familja u dawk kummerċjali kull fejn l-ebda qorti oħra ma jkollha ġurisdiżjoni materjali fuqhom skont il-liġi.

Kawżi oħra li ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi privata (pereżempju dawk li jikkonċernaw il-hatra jew is-sensja tal-arbitri, ir-revoka ta' sentenza tal-arbitragġ, eċċ) jinstemgħu u jiġu ġudikati mill-qrati distrettwali fil-proċedimenti ċivili, jekk il-liġi tippreskrivi hekk.

Il-kawżi li jaqgħu taħt il-ġurisdiżjoni ta' qorti distrettwali normalment jiġu ġudikati minn imħallef uniku li jippresjedi waħdu.

Il-kawżi dwar l-impjegji u kawżi oħra speċifiki mil-liġi jinstemgħu minn bord li jkun jinkludi mħallef u żewġ persuni mhux esperti.

Il-qrati reġjonali jaqgħu bħala qrati tal-prim'istanza fil-kawżi u t-tilwim definiti fl-Artikolu 9(2) u u l-Artikolu 9a tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.

Il-kawżi mressqa quddiem qorti reġjonali li taġixxi bħala l-qorti tal-prim'istanza jinstemgħu u jiġu ġudikati minn imħallef uniku li jippresjedi waħdu; fejn ikun preskritt mil-liġi, il-kawżi fil-qrati tal-prim'istanza jinstemgħu u jiġu ġudikati minn bord li jinkludi mħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin oħra.

Il-Qorti Suprema taġixxi bħala qorti tal-prim'istanza skont it-Taqsimha 67 tal-Att Nru 97/1963 (l-Att dwar il-Liġi Internazzjonali Privata u Proċedurali); skont it-termini u l-kundizzjonijiet ta' dak l-Att, il-Qorti Suprema tirrikonoxxi s-sentenzi mahruġa mill-qrati barranin.

Il-Qorti Suprema tettaq is-seduti f'bordijiet jew Bordijiet Ewlenin.

It-Tieni Istanza

Meta kawża tinstema' minn qorti distrettwali fil-prim'istanza, il-qorti tal-appell (il-qorti ta-tieni istanza) hija qorti reġjonali.

Meta kawża tinstema' minn qorti reġjonali fil-prim'istanza, il-qorti tal-appell tkun qorti superjuri.

Il-qrati superjuri jwettqu s-seduti f'bordijiet li jinkludu mħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin oħra, sakemm ma jkunx hemm liġi speċjali li tipprevedi mod ieħor.

Baži ta' dejta legali

L-atti legiżlattivi maħruġa mir-Repubblika Ċeka huma disponibbli (biċ-Ċek biss) fil-websajt uffiċjali tal-gvern Portál vlády ČR.

Il-baži ta' dejta legali tista' tiġi kkonsultata bla ħlas?

Iva. Din il-websajt hija l-uniku post li jipprovdi t-testi tal-atti legiżlattivi bla ħlas.

Ġurisdizzjoni f'kawżi kriminali

Il-kawżi kriminali jiġu indirizzati mill-qrati distrettwali, il-qrati reġjonali, il-qrati superjuri u l-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka.

Qrati tal-prim'istanza

Sakemm l-Att Nru 141/1961 dwar proċessi kriminali ma jipprevedix mod ieħor, il-proċedimenti fil-prim'istanza jitwettqu minn qorti distrettwali.

Il-qrati distrettwali jiġġudikaw il-kawżi li huma speċifikati f'atti ġuridici li jikkonċernaw proċedimenti li jsiru fi qrati li jwettqu s-seduta bħala bord; kawżi oħra jinstemgħu minn imħallef uniku li jippresjedi waħdu. Il-bordijiet tal-qrati distrettwali jinkludu mħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin assoċjati. "Imħallef waħdu li jippresjedi waħdu" tfisser imħallef jew imħallef li jippresjedi. L-imħallfin biss jistgħu jaġixxu bħala mħallfin li jippresjedu.

Il-proċedimenti tal-prim'istanza f'kawżi kriminali jitwettqu mill-qrati reġjonali jekk il-piena preskritta legalment għar-reati involuti tkun mill-inqas ħames snin ħabs, jew jekk tkun tista' tiġi imposta piena speċjali. Il-proċedimenti fir-rigward tar-reati kriminali speċifikati fl-Artikolu 17(1) tal-Att dwar il-Proċessi Kriminali jitwettqu fil-prim'istanza minn qorti reġjonali anke meta t-terminu minimu ta' ħabs ikun aktar baxx.

Il-qrati reġjonali jwettqu s-seduta f'bordijiet. L-imħallfin unici li jippresjedu wehdom jiġġudikaw il-kawżi speċifikati fl-atti ġuridici rilevanti li jikkonċernaw il-proċedimenti tal-qrati.

Il-bordijiet tal-qrati reġjonali jinkludu:

- imħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin assoċjati, meta l-bord ikun qed jaġixxi bħala qorti tal-prim'istanza f'kawża kriminali;
- imħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin f'kawżi oħra.

"Imħallef waħdu li jippresjedi waħdu" tfisser imħallef jew imħallef li jippresjedi. L-imħallfin biss jistgħu jaġixxu bħala mħallfin li jippresjedu.

It-Tieni Istanza

L-appelli kontra s-sentenzi tal-qrati distrettwali jinstemgħu minn qorti reġjonali superjuri. L-appelli kontra sentenzi maħruġa minn qorti reġjonali li taġixxi bħala qorti ġenerali jinstemgħu minn qorti superjuri.

Qorti superjuri tawtaq is-seduti f'bordijiet li jinkludu mħallef li jippresjedi u żewġ imħallfin oħra, sakemm ma jkunx hemm liġi speċjali li tipprevedi mod ieħor.

Ġurisdizzjoni f'kawżi amministrattivi

Ir-rwol tal-gustizzja amministrattiva huwa li tippoteġi d-drittijiet pubbliċi soġġettivi tal-persuni fiżiċi u ġuridici.

Dan ir-rwol jitwettaq mill-qrati amministrattivi. Dawn huma awli speċjalizzati fi hdan is-sistema tal-qrati reġjonali u jaġixxu bħala qrati amministrattivi ġenerali.

Il-qrati amministrattivi huma magħmula mill-imħallef li jippresjedi, id-deputati mħallfin li jippresjedu u mħallfin oħra. Il-kawżi individwali jinstemgħu minn bordijiet magħmula minn tliet imħallfin.

Il-qrati amministrattivi jindirizzaw:

- l-ilmenti kontra deċiżjonijiet maħruġa fil-qasam tal-amministrazzjoni pubblika minn awtorità amministrattiva, jiġifieri minn awtorità eżekuttiva, l-awtorità ta' entità ġeografika awtoregulatorja, persuna fiżika jew ġuridika jew xi awtorità oħra li tkun miġluba biex tiddetermina d-drittijiet u l-obbligi tal-persuni fiżiċi u ġuridici fil-qasam tal-amministrazzjoni pubblika;
- il-protezzjoni kontra n-nuqqas li taġixxi awtorità amministrattiva;
- il-protezzjoni jekk ikun hemm azzjoni illegali minn awtorità amministrattiva;
- l-ilmenti li jikkonċernaw il-ġurisdizzjoni;
- il-kawżi li jikkonċernaw l-elezzjonijiet u r-referenda lokali/reġjonali;
- il-kawżi li jinvolvu partijiet u movimenti politiċi;
- ir-revoka sħiħa jew parzjali ta' miżuri ġenerali minħabba l-illegalità tagħhom;
- il-kawżi li jikkonċernaw ir-responsabbiltà dixiplinarja tal-imħallfin, l-uffiċjali tal-qrati, il-prosekuturi pubbliċi u l-marixxalli tal-qorti, u
- il-kawżi relatati ma' ċerti regoli li jirregolaw il-professjonijiet.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema hija l-qorti amministrattiva tal-aħħar istanza u tinkludi l-imħallef li jippresjedi l-Qorti Amministrattiva Suprema, id-dputati mħallfin li jippresjedu u l-imħallfin. Il-kawżi individwali normalement jinstemgħu minn bord magħmul minn tliet imħallfin.

Minbarra li tisma' l-appelli, il-Qorti Amministrattiva Suprema tisma' kawżi dwar ix-xoljiment ta' partijiet politiċi jew movimenti politiċi, dwar is-sospensjoni jew il-bidu mill-ġdid tal-attivitajiet tagħhom, dwar l-ilmenti li jikkonċernaw il-ġurisdizzjoni u dwar ir-revoka sħiħa jew parzjali ta' miżuri li għandhom natura ġenerali.

Ġurisdizzjoni materjali ulterjuri tiġi assenjata lill-Qorti Amministrattiva Suprema permezz ta' liġijiet speċjali.

Aktar dettalji jistgħu jinsabu fil-websajt li ġejja: [Evropský soudní atlas ve všech oběanských – Soustava soudů v České republice](#) [Atlas Ewropew tal-Qrati għall-kawżi civili - Sistema tal-Qrati fir-Repubblika Ċeka].

Aktar informazzjoni tista' tinkiseb fil-websajt li ġejja: [Nejvyšší správní soud](#) [Qorti Amministrattiva Suprema].

Referenzi relatati

[Organizzazzjoni tas-sistema tal-Qrati](#)

[Sistema ġudizzjarja](#)

L-aħħar aġġornament: 09/07/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Danimarka

Din it-taqsimha tipprovdi le informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fid-Danimarka.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Qorti Suprema (Højesteret)

Il-Qorti Suprema hija l-ogħla qorti tal-appell fid-Danimarka u tinstab f'Copenhagen. Il-qorti tirrevedi s-sentenzi u l-ordnijiet mogħtija minn:

Il-Qorti Superjuri tad-Danimarka tal-Lvant

Il-Qorti Superjuri tad-Danimarka tal-Punent u

Il-Qorti Marittima u Kummerċjali ta' Copenhagen.

Il-Qorti Suprema tirrevedi kemm każijiet civili kif ukoll kriminali u hija l-ogħla qorti tal-appell (it-tielet grad) fir-rigward ta' każijiet ta' rahan, falliment, infurzar u ta' registrazzjoni ta' artijiet.

Il-Qorti Suprema ma tirrevedix kwistjonijiet ta' htija jew innoċenza f'kazijiet kriminali. F'kazijiet eċċezzjonali biss jeżisti d-dritt tal-appell (it-tielet grad) quddiem il-Qorti Suprema (ara hawn taht). Mhemm l-ebda imħallfin onorarji li jservu fil-Qorti Suprema.

Il-Qorti Superjuri tal-Lvant (Østre Landsret) u l-Qorti Superjuri tal-Punent (Vestre Landsret)

Fid-Danimarka hemm **żewġ qrati superjuri** fid-Danimarka – il-Qorti Superjuri tad-Danimarka tal-Punent u l-Qorti Superjuri tad-Danimarka tal-Lvant. Il-qrati superjuri jisingħu l-appelli mill-qrati distrettwali.

Il-kazijiet ċivili u kriminali jiġu trattati mill-qrati distrettwali (l-ewwel grad). Taht ċerti kundizzjonijiet każ ċivili jista' jitressaq quddiem qorti superjuri.

Il-qrati distrettwali (Byretterne)

Il-qrati distrettwali jisingħu kazijiet ċivili, kriminali, ta' infurzar, ta' rahan u falliment. L-atti notarili wkoll jaqgħu taht il-ġurisdizzjoni tal-qrati distrettwali. Ċerti qrati distrettwali se jkomplu jamministraw ir-registrazzjoni f'ċerti distretti ġurisdizzjonali sakemm din tgħaddi għal għand il-Qorti tar-Registrazzjoni tal-Artijiet.

Bażijiet tad-dejta legali

Għal aktar informazzjoni, jekk jogħġbok ikkonsulta l-[karta strutturali tas-sistema ġudizzjarja Daniża](#) .

L-aħħar aġġornament: 03/06/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Ġermanja

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Ġermanja.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Kompetenza fi kwistjonijiet ċivili

Il-qrati lokali (Amtsgerichte) bħala qrati tal-prim'istanza għandhom kompetenza f'kawżi ċivili – prinċipalment f'kawżi fejn il-valur tal-kawża huwa ta' €5000 jew anqas. Għandhom ukoll kompetenza fi kwistjonijiet li ma jiddependux mill-valur tal-kawża, bħal tilwim dwar kirjiet u kwistjonijiet familjari u ta' manteniment. Il-kawżi fil-qrati lokali jistgħu jinstemgħu minn imħallef individwali.

Il-qrati reġjonali (Landgerichte) bħala qrati tal-prim'istanza għandhom kompetenza fil-kawżi tal-liġi ċivili li jinvolvu tilwim kollu li ma jiġix assenjat lill-qrati lokali. Generalment, dan ikun tilwim fejn il-valur tal-kawża ikun iktar minn €5000.

Fil-prinċipju, il-kawżi quddiem il-qrati reġjonali jinstemgħu wkoll minn imħallef individwali. Il-kwistjonijiet diffiċli u l-kawżi li għandhom importanza fundamentali, però, jiġu deċiżi fl-uffiċċji tal-imħallfin, jiġifieri tribunali magħmul minn tlitt imħallfin professjonali.

Il-qrati reġjonali tat-tieni **istanza** jisingħu kawżi fi tribunali ċivili fi hdan il-qrati reġjonali. Dawn generalment ikunu magħmula minn tlitt imħallfin, li jisingħu l-appelli mis-sentenzi tal-qrati lokali.

Barra minn hekk, fil-qrati reġjonali jistgħu jiġu stabbiliti **uffiċċji tal-imħallfin għal kwistjonijiet kummerċjali**. Dawn generalment ikunu responsabbli mit-tilwim tal-ewwel u tat-tieni istanzi bejn il-kummerċjanti/in-negożjanti. Dawn l-uffiċċji jkunu magħmula minn imħallef professjonali wieħed u minn żewġ imħallfin popolari li jkunu negożjanti.

Il-qrati reġjonali superjuri (Oberlandesgerichte) generalment ikunu qrati tat-tieni istanza. F'kawżi ċivili, dawn jisingħu l-appelli mis-sentenzi tal-qrati reġjonali, u l-appelli mis-sentenzi tal-qrati lokali fi kwistjonijiet familjari.

Is-senati tal-**qrati reġjonali superjuri**, fil-prinċipju, jikkonsistu fi tlitt imħallfin professjonali. Il-kawżi ċivili li ma jkollhom l-ebda diffikultà speċjali u li ma jkollhomx importanza fundamentali, però, jistgħu jiġu ttrasferiti f'idejn imħallfin individwali.

L-ogħla qorti ordinarja hija l-**Qorti Federali tal-Ġustizzja** (Bundesgerichtshof), li hija l-qorti li kontra d-deċiżjonijiet tagħha ma jkun hemm l-ebda appell u li tittratta l-appelli fuq punti ta' liġi biss. Is-senati tal-qorti federali superjuri huma magħmula minn ħamest imħallfin professjonali.

Kompetenza fi kwistjonijiet kriminali

Qrati tal-prim'istanza

L-Att dwar il-Ġudikatura (Gerichtsverfassungsgesetz – GVG) jistabbilixxi l-kompetenza tal-qrati fil-proċedimenti kriminali. Il-qorti lokali (Amtsgericht) hija l-qorti tal-prim'istanza fil-kwistjonijiet kriminali, sakemm ma tkunx stabbilita l-kompetenza tal-qorti reġjonali jew tal-qorti reġjonali superjuri (numri 1 sa 3 tal-paragrafu 1 tal-Artikolu 24 GVG). Fil-prinċipju, (Artikolu 25 GVG) id-deċiżjoni tittiehed minn imħallef wieħed tal-qorti kriminali, jekk:

Tikkonċerna reat (Vergehen), jew

Qed issir bħala prosekuzzjoni pubblika, u

Jekk ma tkunx antiċipata penali iktar iebes minn sentenza ta' sentejn ħabs.

Fil-kazijiet kollha l-oħra, tkun responsabbli qorti tal-maġistrati (ġurija; Artikolu 28 GVG); din tkun magħmula minn imħallef professjonali wieħed u minn evalwaturi popolari.

Il-kawżi assenjati lill-qrati tal-maġistrati jikkonċernaw delitti li jkunu medjament serji, li fir-rigward tagħhom ikollha kompetenza l-qorti lokali (l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 24 GVG), sakemm ma jkunx ġew assenjati lil imħallef tal-qorti kriminali (Artikolu 25 GVG). Dan jinvolvi kawżi fejn il-penali antiċipata tkun sentenza ħabs ta' bejn sentejn u erba' snin. Barra minn hekk, qorti tal-maġistrati hekk imsejha estiża tista' tisma' kawża bħal din fuq it-talba tal-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku (it-tieni paragrafu tal-Artikolu 29 GVG) – jekk l-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku u l-qorti jikkunsidraw li tinħtieg konsultazzjoni addizzjonali ma' mħallef professjonali ieħor minħabba n-natura tal-kwistjoni.

Il-kompetenza tal-**qorti reġjonali** (Landgericht) tal-prim'istanza hija pprovduta fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 74 GVG. Għaldaqstant, il-qorti reġjonali hija responsabbli mid-delitti kollha li la l-qorti lokali u lanqas il-qrati reġjonali superjuri mhuma responsabbli għalihom, jiġifieri fejn ikun antiċipat perjodu itwal ta' ħabs.

Għandu jiġi nnotat li l-liġi kriminali Ġermaniża tagħmel distinzjoni bejn "reat" (Vergehen) fuq in-naħa l-waħda, u "delitt" (Verbrechen) fuq l-oħra. Delitt f'dan is-sens (skont il-Kodiċi Kriminali Federali) huwa att kriminali li fir-rigward tiegħu l-liġi tipprovdi għal penali minima ta' mill-inqas sena ħabs. B'hekk, id-delitti huma l-iktar atti kriminali serji.

Il-qorti reġjonali hija wkoll responsabbli mir-reati kriminali l-oħra kollha fejn il-penali antiċipata teċċedi l-erba' snin (każ 1, it-tieni sentenza tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 74 GVG). Din il-qorti jkollha kompetenza wkoll jekk l-uffiċċju tal-prosekutur jiddeciedi li jiftaħ kawża fil-qorti reġjonali minħabba l-importanza speċjali tal-kawża, anki jekk ikollha kompetenza l-qorti lokali.

It-tribunali fil-qorti reġjonali jinstemgħu mid-diviżjoni tal-qorti kriminali. Id-deċiżjonijiet tal-ewwel istanza jittieħdu minn qorti kriminali kbira (Große Strafkammer) u generalment jinstemgħu minn tlitt imħallfin professjonali u minn żewġ evalwaturi popolari. Skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 76 GVG, qorti kriminali kbira tista' tiddeċiedi fil-bidu ta' proċess li l-kawża tista' tinstema' minn żewġ imħallfin professjonali u minn żewġ evalwaturi popolari biss.

Il-qorti reġjonali superjuri hija qorti tal-prim'istanza għad-delitti u għar-reati elenkati fl-ewwel u fit-tieni paragrafi tal-Artikolu 120 GVG, li l-parti l-kbira minnhom jikkonċernaw is-sigurtà/l-eżistenza tar-Repubblika Federali tal-Ġermanja. Is-senati tal-Qorti Federali tal-Ġustizzja jistgħu jismgħu l-kawża b'ħamest imħallfin professjonali, inkluż l-imħallef li jippresjedi. Madankollu, meta jibda l-proċess, is-senat għall-kwistjonijiet kriminali jista' jiddeċiedi li l-kawża tista' tinstema' minn tlitt imħallfin professjonali, inkluż l-imħallef li jippresjedi, sakemm is-serjetà jew id-diffikultà tal-kwistjoni ma turix il-ħtieġa tal-partecipazzjoni ta' żewġ imħallfin professjonali oħrajn (l-ewwel u t-tieni sentenzi tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 122 tal-Att dwar il-Ġudikatura / GVG).

Appelli

Meta jsir appell minn sentenza tal-qorti lokali, ir-rimedju normali huwa li l-appell jitressaq quddiem il-**qorti reġjonali** (Artikolu 312 tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali [StPO]), fejn l-appell jinstema' minn dik li tissejjaħ qorti/diviżjoni kriminali żgħira (kleine Strafkammer). Din hija magħmula minn imħallef professjonali wieħed u minn żewġ evalwaturi popolari. Fil-każ tal-appelli mis-sentenza ta' qorti tal-maġistrati estiża tal-qorti lokali, jingħaqad magħhom imħallef professjonali ieħor. Barra minn hekk (Artikolu 335 StPO), mis-sentenzi tal-qorti lokali tal-prim'istanza jista' jsir dak li jissejjaħ "appell b'qabża l-quddiem" ("Sprungrevision"), li dwaru tista' tiddeċiedi l-qorti reġjonali superjuri.

Appell fuq punti ta' liġi (Revision) jista' jiġi pprezentat kontra s-sentenzi kollha fil-qorti tal-prim'istanza – kemm tal-qorti reġjonali kif ukoll tal-qorti reġjonali superjuri – (Artikolu 333 StPO). Il-**Qorti Federali tal-Ġustizzja** hija l-qorti tal-appell (Revisionsinstanz) mid-deċiżjonijiet kollha tal-qorti reġjonali superjuri u tal-qorti kriminali l-kbar (diviżjonijiet) tal-qorti reġjonali (l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 135 GVG). Is-senati tal-Qorti Federali Superjuri jistgħu jiddeċiedu dwar ir-reviżjoni b'ħames membri professjonali, inkluż l-imħallef li jippresjedi. L-appelli minn sentenzi (oħrajn) tal-qorti reġjonali jiġu deciżi mill-qorti reġjonali superjuri.

Links relatati

[Qorti Federali tal-Ġustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 29/08/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [et](#) giet emendata recentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Estonja

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Estonja.

Il-qrati ordinarji – Introduzzjoni

Il-Qrati tal-Kontej huma qrati ordinarji tal-**prim'istanza** u jismgħu l-kawżi ċivili, kriminali u ta' infrazzjoni kollha u jwettqu proċedimenti oħra li huma mqiegħda taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom bil-liġi. Il-proċedimenti ġuridici fil-qrati tal-kontej huma regolati mill-Kodiċijiet li ġejjin: il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili f'kawżi ċivili, il-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali f'kawżi kriminali u l-Kodiċi ta' Proċedura ta' Infrazzjoni f'kawżi ta' infrazzjoni.

Il-qrati tal-kontej għandhom ukoll ir-registru tal-artijiet u d-dipartimenti tar-registru, li għandhom funzjonijiet amministrattivi. Ir-registru tal-artijiet u r-registru tal-proprietà matrimonjali huma miżmuma fid-dipartiment tar-registru tal-artijiet. Ir-registru kummerċjali, ir-registru ta' assoċjazzjonijiet u fondazzjonijiet mhux għal skop ta' profitt, ir-registru tal-wegħdiet kummerċjali u r-registru tal-vapuri huma miżmuma fid-dipartiment tar-registru. Il-Qorti tal-Kontea ta' Pärnu għandha wkoll dipartiment għall-ordnijiet tal-ħlas. Id-dipartiment tal-ordnijiet tal-ħlas jieħu ħsieb l-applikazzjonijiet li jikkonċernaw proċedura aċċellerata għall-ordnijiet ta' ħlas.

Is-sentenzi u d-deċiżjonijiet tal-qrati tal-kontej jiġu rieżaminati minn **qrati distrettwali**, bħala qrati tat-tieni istanza, fuq il-bażi ta' appelli kontra dawk is-sentenzi u dawk id-deċiżjonijiet. Proċedimenti fil-qrati amministrattivi huma regolati mill-istess Atti bħall-proċedimenti fil-qrati tal-Prim'Istanza.

Qrati tal-prim'istanza

Hemm erba' qrati tal-kontej fl-Estonja. Il-qrati tal-kontej huma maqsuma f'organi ġudizzjarji.

Qrati tal-kontej:

Il-Qorti tal-Kontea ta' Harju (*Harju Maakohus*):

Is-sezzjoni fi Triq Liivalaia

Is-sezzjoni fi Triq Kentmanni

Is-sezzjoni fi Triq Tartu

Il-Qorti tal-Kontea ta' Viru (*Viru Maakohus*):

Is-sezzjoni ta' Jõhvi

Is-sezzjoni ta' Narva

Is-sezzjoni ta' Rakvere

Il-Qorti tal-Kontea ta' Pärnu (*Pärnu Maakohus*):

Is-sezzjoni ta' Pärnu

Is-sezzjoni ta' Haapsalu

Is-sezzjoni ta' Kuressaare

Is-sezzjoni ta' Rapla

Is-sezzjoni ta' Paide

Il-Qorti tal-Kontea ta' Tartu (*Tartu Maakohus*):

Is-sezzjoni ta' Tartu

Is-sezzjoni ta' Jõgeva

Is-sezzjoni ta' Viljandi

Is-sezzjoni ta' Valga

Is-sezzjoni ta' Võru

Qrati tat-tieni istanza

Hemm żewġ qrati distrettwali fl-Estonja.

Qrati Distrettwali:

Il-Qorti Distrettwali ta' Tallinn (*Tallinna Ringakonnakohus*)

Il-Qorti Distrettwali ta' Tartu (*Tartu Ringakonnakohus*)

Bazijiet tad-dejta ġuridici

Tista' ssib dettalji ta' kuntatt għal-qrati fuq il-[websajt tal-qrati](#). L-aċċess għad-dettalji ta' kuntatt huwa mingħajr ħlas.

L-aħħar aġġornament: 03/08/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Irlanda

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Irlanda.

Qrati Ordinarji

Is-sistema tal-qrati fl-Irlanda oriġinat mill-Kostituzzjoni tal-1922 li waqqfet qrati ġodda biex jieħdu post dawk li evolwew taħt l-amministrazzjoni Brittannika. Fl-1924 ġew stabbiliti qrati ġodda taħt l-Att tal-1924 dwar il-Qrati tal-Ġustizzja li stabbilixxa l-bażi ġuridika għas-sistema tal-qrati.

Il-qrati tal-lum ġew imwaqqfa permezz tal-Att tal-1961 dwar (it-Twaqqif u l-Kostituzzjoni) tal-Qrati skont l-Artikolu 34 tal-Kostituzzjoni adottat mill-poplu Irlandiż fl-1937.

L-Artikoli 34 sa 37 tal-Kostituzzjoni jirregolaw l-amministrazzjoni tal-ġustizzja ingenerali. L-Artikolu 34.1 jiddikjara illi "l-Ġustizzja għandha tiġi amministrata mill-Qrati mwaqqfa mil-liġi". Il-Kostituzzjoni tfassal l-istruttura tas-sistema tal-qorti li tikkonsisti f'qorti tal-appell finali, il-Qorti Suprema, u l-qrati tal-prim'istanza li jinkludu High Court (il-Qorti Għolja) li għandha ġurisdizzjoni sħiħa fuq il-kawzi kriminali u ċivili u qrati b'ġurisdizzjoni limitata, is-Circuit Court u l-Qorti Distrettwali organizzati fuq bażi reġjonali.

Il-Qrati Ċivili

Il-Qorti Suprema

Il-[Qorti Suprema](#) għandha l-ġurisdizzjoni biex tisma' l-appelli mid-deċiżjonijiet kollha tal-High Court. Il-Qorti Suprema għandha wkoll il-ġurisdizzjoni biex tisma' appell mill-Qorti Kriminali tal-Appell jekk din tal-aħħar jew l-Avukat Ġenerali jikkonfermaw li d-deċiżjoni tinvolvi punt ta' liġi ta' importanza pubblika eċċezzjonali u li huwa mixtieq fl-interess pubbliku li l-appell jitressaq quddiem il-Qorti Suprema. Il-qorti tista' wkoll tagħti deċiżjoni dwar kwistjoni tal-liġi mressqa lilha mis-Circuit Court. Il-Qorti Suprema għandha l-poter li tiddeciedi jekk Abbozz (jew kwalunkwe dispożizzjoni jew dispożizzjonijiet tiegħu), li jkun għadda miż-żewġ l-kmamar tal-Oireachtas u pprezentat lill-President tal-Irlanda għall-firma tiegħu/tagħna qabel jiġi promulgat f'liġi, imurx kontra l-Kostituzzjoni, meta l-President یرهssaq il-kwistjoni quddiem il-qorti. Jekk tqum kwistjoni dwar l-inkapaċità permanenti tal-President, tali kwistjoni għandha tiġi deċiża mill-Qorti Suprema.

L-appelli jew materji oħra jinstemgħu u jiġu deċiżi minn hames imħallfin tal-Qorti Suprema sakemm il-Prim Imħallef ma jkunx ordna illi kwalunkwe appell jew materja oħra (minbarra kwistjonijiet relatati mal-Kostituzzjoni) jinstemgħu u jiġu deċiżi minn tliet imħallfin. Il-qorti tista' tiltaqa' f'iktar minn Diviżjoni waħda fl-istess ħin.

Il-High Court (il-Qorti l-Għolja)

Skont il-Kostituzzjoni il-[High Court](#) għandha ġurisdizzjoni originali sħiħa u l-poter li tiddeciedi l-kawzi u l-kwistjonijiet kollha, kemm ta' fatt jew ta' dritt, ċivili jew kriminali. Il-High Court għandha ġurisdizzjoni esklussiva fi kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-adozzjoni tat-tfal u fir-rigward ta' applikazzjonijiet għall-estradizzjoni. Il-ġurisdizzjoni tal-High Court tgħodd ukoll għall-kwistjoni dwar il-validità ta' kwalunkwe liġi, skont id-dispożizzjonijiet tal-Kostituzzjoni (ħlief liġi li diġà tressqet quddiem il-Qorti Suprema mill-President tal-Irlanda). Il-biċċa l-kbira tal-kawzi quddiem il-High Court jiġu deċiżi minn imħallf wieħed, għalkemm hemm dispożizzjoni fil-liġi għal ċerti kwistjonijiet bħalma huma l-kawzi għal libell, l-aggressjoni jew l-arrest illegali li jiġu ġudikati minn imħallf bil-ġurija. Każijiet ta' importanza eċċezzjonali jistgħu jinstemgħu minn żewġ imħallfin jew aktar bħala Qorti tad-Distrett.

Il-High Court tagħxi bħala qorti tal-appell mis-Circuit Court f'kawzi ċivili. Minbarra l-ġurisdizzjoni li tisma' l-appelli ċivili mis-Circuit Court, il-High Court għandha wkoll is-setgħa li tirrevedi d-deċiżjonijiet tat-tribunali kollha inferjuri permezz tal-ħruġ ta' ordnijiet prerogattivi ta' Mandamus, Projbizzjoni u Certiorari. Dawn l-ordnijiet għandhom x'jaqsmu mhux mal-merti tad-deċiżjoni tat-tribunali inferjuri iżda mal-kwistjoni ta' jekk l-ġurisdizzjoni tkunx ġiet maqbuza.

Il-High Court tista' tagħti wkoll sentenzi dwar kwistjoni tal-liġi mressqa lilha mill-Qorti tad-Distrett. Hija tisma' wkoll ir-rikorsi għall-pleġġ fejn l-imputat ikun ġie akkuzat b'reat ta' omiċidju jew fejn l-imputat ikun jixtieq varjazjoni tat-termini u l-kundizzjonijiet imposti mill-qorti distrettwali.

Normalment il-High Court tisma' azzjonijiet originali f'Dublin. Hija tippresjedi wkoll f'għadd ta' postijiet provinċjali biex tisma' azzjonijiet originali għad-danni minħabba Griefi Personali u Fatali. Il-High Court on Circuit tisma' appelli mis-Circuit Court f'postijiet provinċjali.

Is-Circuit Court

Il-ġurisdizzjoni ċivili tas-[Circuit Court](#) hija waħda limitata sakemm il-partijiet kollha jagħtu l-kunsens tagħhom għall-kawża, fejn imbagħad il-ġurisdizzjoni ssir illimitata. Il-limitu tal-ġurisdizzjoni tal-qorti f'azzjonijiet dwar kuntratti, lokazzjoni b'opzjoni ta' xiri jew ftehimiet ta' bejgħ bi kreditu u delitti huwa ta' €38,092.14.

Is-Circuit Court għandha ġurisdizzjoni fi kwistjonijiet relatati mal-probate, u kwistjonijiet li jirrigwardaw it-titolu għal jew kirjet ta' proprjetà immobbli meta l-valur tal-proprjetà ma jaqbiżx il-€253.95. Is-Circuit Court għandha l-ġurisdizzjoni fuq proceduri tal-liġi tal-familja inklużi s-separazzjoni ġudizzjarja, id-divorzju, l-annullament u l-appelli mill-Qorti tad-Distrett.

Il-kawzi ċivili quddiem is-Circuit Court jinstemgħu minn imħallf li jippresjedi mingħajr ġurija. Din il-qorti tagħxi bħala qorti tal-appell mill-Qorti tad-Distrett kemm f'materji kriminali kif ukoll ċivili. Fl-appell, il-kawża tinstema' mill-ġdid u d-deċiżjoni tas-Circuit Court hija finali u ma tistax terġa' tiġi appellata.

Is-Circuit Court għandha ġurisdizzjoni wkoll fil-każijiet kollha ta' applikazzjoni għal licenzja ġodda għall-bejgħ tal-alkoħol għall-konsum fuq il-post, u għandha ġurisdizzjoni fl-appell mid-deċiżjonijiet ta' tribunali bħad-Direttur tal-Investigazzjonijiet dwar l-Ugwaljanza.

Il-Qorti tad-Distrett

Il-[Qorti tad-Distrett](#) għandha ġurisdizzjoni lokali u limitata. Fi kwistjonijiet tal-liġi tal-familja għandha s-setgħa sabiex tagħti ordnijiet dwar il-manteniment, ta' tkeċċija, ta' kustodja, tal-aċċess u l-filjazzjoni.

Il-Qorti tad-Distrett għandha ġurisdizzjoni biex tisma' kawzi ċivili msejsa fuq kuntratt, ftehim ta' lokazzjoni b'opzjoni ta' xiri jew ta' bejgħ bi kreditu, id-delitti, in-nuqqas ta' ħlas tal-kera jew iż-żamma illegali tal-merkanzija, fejn il-valur tat-talba ma jaqbiżx is-€6,348.69. Għandha wkoll ġurisdizzjoni b'rabta mal-infurzar ġenerali tas-sentenzi ta' kwalunkwe qorti dwar id-dejn, ġurisdizzjoni f'rabta ma' għadd kbir ta' dispożizzjonijiet dwar il-licenzja eż. relatati mal-bejgħ tax-xorb alkoħoliku, u ġurisdizzjoni fir-rigward ta' talbiet għad-danni malizzjużi meta l-ammont mitlub ma jaqbiżx is-€6,348.69.

Il-Qorti tad-Distrett tippresjedi f'postijiet madwar il-pajjiż f'24 Distrett. Ġeneralment, il-post li fiha tkun qed tinstema' l-kawża jiddependi minn fejn sar il-kuntratt, jew fejn ikun joqgħod il-konvenut jew imexxi n-negozju tiegħu, jew f'kawzi dwar licenzja, fil-post fejn jinstab il-bini licenzjat.

Il-Qrati Kriminali

Il-Qorti Suprema

Il-[Qorti Suprema](#) tisma' l-appelli mill-Qorti Kriminali tal-Appell fejn jitqajjem punt ta' ligi ta' importanza pubblika eċċezzjonali.

Il-Qorti Kriminali tal-Appell

Il-[Qorti Kriminali tal-Appell](#) tisma' l-appelli ta' persuni misjuba haġta mis-Circuit Court, mill-Qorti Kriminali Ċentrali jew mill-Qorti Kriminali Speċjali.

Il-Qorti Kriminali Speċjali

Il-[Qorti Kriminali Speċjali](#) kienet imwaqqfa biex jinstemgħu r-reati kriminali fejn jiġi stabbilit illi l-qrati ordinarja mhux adattati biex jiksbu l-amministrazzjoni effettiva tal-gustizzja u l-protezzjoni tal-paċi u l-ordni pubbliku. Il-qorti tippresjedi bi tliet imħallfin mingħajr ġurija.

Il-Qorti Kriminali Ċentrali

Il-[Qorti Kriminali Ċentrali](#) hija t-taqsimha kriminali tal- High Court. Din il-qorti tisma' l-kawżi dwar delitti serji, inkluż l-omicidju, l-istupru, it-tradiment u l-piraterija u l-proċessi kriminali taħt l-Att dwar il-Kompetizzjoni, 2002. Il-qorti tippresjedi bi tliet imħallfin u ġurija.

Il-Qorti Kriminali tas-Circuit

Il-Qorti Kriminali tas-Circuit tisma' l-kawżi għajr dawk li jstgħu jressqu quddiem il-Qorti Kriminali Ċentrali. Il-qorti tippresjedi b'imħallef u ġurija. Hija tisma' l-appelli mill-Qorti tad-Distrett.

Il-Qorti tad-Distrett

Il-[Qorti tad-Distrett](#) tisma' r-reati sommarji (il-biċċa l-kbira ta' natura statutorja) u ċerti reati li jwasslu għal att ta' akkuża. Il-qorti tiġi ppreseduta minn imħallef biss.

L-aħħar aġġornament: 28/03/2017

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Greċja

Qrati ordinarji - daħla

Il-qrati ċivili

It-tilwim privat jittressaq quddiem il-qrati ċivili, inklużi l-każijiet ta' ġurisdizzjoni volontarja assenjati lil dawn il-qrati bil-ligi.

Il-qrati ċivili jinkludu:

il-Qorti Suprema (*Άρειος Πάγος*);

il-qrati tal-appell (*εφετεία*);

il-qrati tal-prim'istanza b'numru ta' mħallfin (*πολυμελή πρωτοδικεία*);

il-qrati tal-prim'istanza b'membru wieħed (*μονομελή πρωτοδικεία*);

il-qrati ċivili tad-distrett (*ειρηνοδικεία*).

Qrati kriminali

Il-Qrati Kriminali jismgħu l-kawżi kriminali.

Il-qrati kriminali jinkludu:

il-Qorti Suprema;

il-qrati tal-appell b'ħames membri (*πενταμελή εφετεία*);

il-qrati b'ġurija mħallta (*μεικτά ορκωτά δικαστήρια*);

il-qrati tal-appell b'ġurija mħallta (*μεικτά ορκωτά εφετεία*);

il-qrati tal-appell bi tliet membri (*τριμελή εφετεία*);

il-qrati tal-maġistrati bi tliet membri (*τριμελή πλημμελειοδικεία*);

il-qrati tal-maġistrati b'membru wieħed (*μονομελή πλημμελειοδικεία*);

il-qrati kriminali tad-distrett (*πταισματοδικεία*);

il-qrati tal-minuri (*δικαστήρια ανηλίκων*).

Permezz ta' liġijiet speċjali, għandhom ġurisdizzjoni kriminali wkoll:

il-qrati marzjali (*στρατοδικεία*);

il-qrati navali (*ναυτοδικεία*).

il-qrati tal-qawwa tal-ajru (*αεροδικεία*).

Dawn il-qrati jismgħu kawżi bħala qrati kriminali speċjali.

Dawn il-qrati jismgħu kawżi li jinvolvu reati kommessi minn persunal militari fl-armata, fil-qawwa navali jew fil-qawwa tal-ajru.

Il-qrati amministrattivi

Il-qrati amministrattivi huma responsabbli biex isolvu tilwim ta' natura amministrattiva bejn l-amministrazzjoni tal-gvern u ċ-ċittadini.

Il-qrati amministrattivi ordinarji jinkludu l-qrati amministrattivi tal-prim'istanza (*διοικητικά πρωτοδικεία*) u l-qrati amministrattivi tal-appell (*διοικητικά εφετεία*).

Il-qrati amministrattivi tal-prim'istanza huma ppreseduti minn membru wieħed jew bord ta' tliet persuni, skont il-valur monetarju tat-tilwima. Dawn il-qrati jismgħu kawżi dwar it-taxxa, tilwim bejn individwi u s-sigurtà soċjali jew organizzazzjonijiet tal-politika soċjali u tilwim ta' natura amministrattiva bejn iċ-ċittadini u l-gvern nazzjonali jew lokali.

Il-qrati amministrattivi tal-prim'istanza b'bord ta' tliet persuni jismgħu wkoll l-appelli mid-deċiżjonijiet tal-qrati amministrattivi tal-prim'istanza b'membru wieħed.

Il-qrati amministrattivi tal-appell jismgħu l-appelli mid-deċiżjonijiet tal-qrati amministrattivi tal-prim'istanza b'membru wieħed. Dawn il-qrati jismgħu wkoll fil-prim'istanza t-talbiet għall-annullament ta' atti amministrattivi dwar l-impjeggi tal-haddiema tal-gvern (tkeċċijiet, nuqqas ta' haġra jew għoti ta' promozzjoni, eċċ.).

L-Ispettur Ġenerali tal-Amministrazzjoni Pubblika huwa istituzzjoni li tiffirma parti mill-qrati amministrattivi ordinarji. L-Ispettur huwa responsabbli biex jispezzjona l-amministrazzjoni tal-qrati amministrattivi u jressaq appelli kontra d-deċiżjonijiet tagħhom.

Il-Kunsill tal-Istat (*Συμβούλιο της Επικρατείας*) jisma' kawżi li jinkludu:

talbiet għall-annullament ta' atti amministrattivi minħabba ksor ta' ligi, abbuż ta' poter, nuqqas ta' kompetenza jew ommissjoni formali;

appelli tal-impjegati, tal-persunal militari, governattivi u oħrajn mid-deċiżjonijiet tal-kunsilli tal-persunal (*υπηρεσιακά συμβούλια*) dwar il-promozzjoni, tkeċċija, regressjoni fil-karriera, eċċ.;

talbiet għar-reviżjoni tad-deċiżjonijiet tal-qrati amministrattivi.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Is-sit elettroniku tal-[Qorti Suprema Griega](#). L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **mingħajr ħlas**.

📄 **Baži tad-dejta tal-kondotta** għall-Griegi mingħajr post tat-twelid jew post tat-twelid barrani u persuni b'ċittadinanza barranija.

Holoq relatati

📄 **Qorti Suprema**

📄 **Qorti tal-Prim'Istanza ta' Ateni**

📄 **Qorti tal-Prim'Istanza ta' Salonika**

📄 **Qorti tal-Prim'Istanza ta' Piraeus**

📄 **Kunsill tal-Istat**

📄 **Qorti tal-Awditjar**

📄 **Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tal-Imħallfin tal-Qorti tad-Distrett**

📄 **Qorti Amministrattiva tal-Prim'Istanza ta' Ateni**

L-aħħar aġġornament: 07/08/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà gew tradotti.

Qrati ordinarji - Spanja

L-Artikolu 117 tal-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978 jistabbilixxi l-prinċipju tal-unità ġurisdizzjonali bbażata fuq l-organizzazzjoni u l-funzjonament tat-Tribunali. Dan il-prinċipju jimmanifesta ruħu fl-eżistenza ta' ġurisdizzjoni unika, magħmula minn korp uniku ta' mħallfin u maġistrati li jiffurmaw il-Ġurisdizzjoni Ordinarja. Jeżistu diversi qrati u tribunali li jgħassmu xogħolhom skont il-kriterji għat-tqassim skont il-kompetenza: is-suġġett, l-ammont, il-persuna, il-funzjoni jew it-territorju, billi l-Għaqda Ġurisdizzjonali ma teskludix l-eżistenza ta' organi differenti b'kompetenzi differenti.

It-Tribunali ordinarji - introduzzjoni

Il-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978 tistabbilixxi li Spanja hija Stat Soċjali u Demokratiku bbażat fuq l-Istat tad-Dritt li bhala valuri superjuri tal-ordni ġuridiku tiegħu għandu l-libertà, il-ġustizzja, l-ugwaljanza u l-pluraliżmu politiku.

It-Titolu VI tal-Kostituzzjoni huwa ddedikat lill-Ġudikatura u l-Artikolu 117 tiegħu jiddikjara li l-prinċipju tal-għaqda ġurisdizzjonali huwa l-baži għall-organizzazzjoni u l-funzjonament tat-Tribunali.

Dawn il-prinċipji kollha jinfirmaw l-Organizzazzjoni tal-Qrati u t-Tribunali fi Spanja u huma mfissra fl-eżistenza ta' ġurisdizzjoni unika, magħmula minn korp uniku ta' mħallfin u maġistrati li jiffurmaw il-Ġurisdizzjoni Ordinarja.

Jeżistu diversi qrati u tribunali li jgħassmu xogħolhom skont il-kriterji għat-tqassim skont il-kompetenza: is-suġġett, l-ammont, il-persuna, il-funzjoni jew it-territorju, billi l-Għaqda Ġurisdizzjonali ma teskludix l-eżistenza ta' organi differenti b'kompetenzi differenti.

Sabiex organu ġudizzjarju jiġi kkunsidrat bħala ordinarju, irid ikun irregolat mil-Liġi Organika dwar il-Ġudikatura, skont il-mandat fl-Artikolu 122 tal-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978.

Trid issir distinzjoni bejn tliet aspetti fundamentali:

I-aspett territorjali.

in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi.

I-aspett kompetenzjali.

L-aspett territorjali

Skont il-memorandum ta' spjegazzjoni fil-Liġi Organika 6/1985 tal-1 ta' Lulju dwar il-Ġudikatura, l-Istat huwa organizzat **territorjalment**, għal skopijiet ġudizzjarji, f'municipalitajiet, distretti, provinċji u komunitajiet awtonomi, bl-awtorità ġurisdizzjonali fuqhom tkun eżercitata mill-Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja, il-Qrati tal-Ewwel Istanza u l-Kumpilazzjoni, il-Qorti Amministrattiva, il-Qorti Industrijali, il-Qorti tal-Vigilanza Penitenzjarja u tal-Minuri, il-Qrati Provinċjali u t-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja.

Il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali u l-Qorti Suprema u l-Qrati Ċentrali tal-Kumpilazzjoni u l-Qrati Amministrattivi għandhom awtorità ġurisdizzjonali fit-territorju nazzjonali kollu.

In-natura individwali jew kolleġjali tal-organi

Rigward **in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi**, kollha huma individwali bl-eċċezzjoni tal-Qorti Suprema, il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali, it-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja u l-Qrati Provinċjali.

Il-**Qorti Suprema** hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli u t-taqsimiet tagħhom.

Hemm ħames awli: dik Ċivili, dik Kriminali, dik Amministrattiva, dik Industrijali u dik Militari.

Il-**Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali** hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli u t-taqsimiet tagħhom (tal-Appelli, Kriminali, Amministrattiva u Industrijali).

It-**Tribunali Superjuri** jinkludu erba' awli (ċivili, kriminali, amministrattivi u industrijali). Huma fformati minn president, li huwa wkoll il-president tal-awli ċivili u kriminali; il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli tagħhom.

Il-**Qrati Provinċjali** huma fformati minn president wieħed u żewġ maġistrati jew aktar. Huma jisimgħu kawzi ċivili u kriminali u jista' jkun hemm taqsimiet bl-istess kompożizzjoni.

L-Uffiċċju Ġudizzjarju

Il-Liġi Organika tal-Ġudikatura tiddefinixxi l-Uffiċċju Ġudizzjarju bħala "l-organizzazzjoni ta' natura strumentali li sservi ta' sostenn u appoġġ għall-attività ġurisdizzjonali tal-qrati u t-tribunali."

Dan kien maħsub biex itejjeb l-effikaċja, l-effiċjenza u t-trasparenza tal-ħidma ġudizzjarja, iħaffef il-qtuġħ tal-kawzi, u jrawwem il-kooperazzjoni u l-koordinament bejn id-diversi amministrazzjonijiet. Għaldaqstant, it-tnedija tiegħu hija reazzjoni għall-impenn lejn servizz pubbliku eqreb taċ-ċittadin u ta' kwalità, b'konformità mal-valuri kostituzzjonali u adattat għall-bżonnijiet reali taċ-ċittadini.

Dan huwa mudell organizzattiv ġdid li jintroduċi tekniki moderni ta' ġestjoni, ibbażati fuq il-kumbinazzjoni ta' unitajiet amministrattivi differenti; Unitajiet Proċedurali ta' Appoġġ dirett, li huma ekwivalenti għall-qrati l-antiki, li jappoġġaw lill-Imħallfiew Magistrate fil-funzjoni ġurisdizzjonali tiegħu u Servizzi proċedurali komuni, immexxija minn Segretarji Ġudizzjarji li jwettqu u jiddeciedu l-funzjonijiet kollha li ma jkunux strettament ġurisdizzjonali, fosthom: jircievu dokumenti, jieħdu hsieb in-notifiki, jeżegwixxu d-deċiżjonijiet, jitttrawwaw proċedimenti mhux ġudizzjarji, jilqgħu rikorsi għall-ftuħ ta' kawza, jinnotifikaw il-partijiet, jirrimedjaw nuqqasijiet proċedurali...

Hemm tliet tipi ta' Servizzi komuni proċedurali:

Is-Servizz Komuni Ġenerali

Is-Servizz Komuni tal-Ġestjoni tal-Kawża

Is-Servizz Komuni tal-Eżekuzzjoni

Il-mudell organizzattiv il-ġdid tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja daħal fis-seħh f'Burgos u f'Murcia f'Novembru 2010. Fi Frar tas-sena ta' wara, l-Uffiċċju Ġudizzjarju għe stabbilit f'Cáceres u fi Ciudad Real u fix-xahar ta' Ġunju 2011 fis-sedi ta' León, Cuenca u Mérida. Huwa previst li fl-2013 ikun stabbilit ukoll f'Ceuta u f'Melilla. Dan il-mudell organizzattiv jikkoeżisti mal-mudell l-antik ta' qrati u tribunali li għad hemm fil-bqija tat-territorju.

L-aspett kompetenzjali

Fis-sistema tal-organizzazzjoni ġudizzjarja Spanjola, il-ġurisdizzjoni ordinarja tinqasam **f'erba' oqsma ġurisdizzjonali**:

Ġurisdizzjoni Ċivili: teżamina t-tilwim li ma jkunx attribwit espressament lil qasam ġurisdizzjonali ieħor. Għalhekk jista' jiġi kklassifikat bħala ordinarju jew komuni.

Ġurisdizzjoni Kriminali: Il-ġurisdizzjoni kriminali tisma' kawżi u proċedimenti kriminali. Hija karatteristika tal-liġi Spanjola li l-kawża ċivili li tirriżulta minn reat kriminali tista' titressaq fl-istess ħin ma' azzjoni kriminali. F'każ bħal dan, il-qorti kriminali tiddeċiedi d-danni xierqa sabiex tagħmel tajjeb għat-telf ikkawżat mid-delitt jew nuqqas.

Ġurisdizzjoni Amministrattiva: il-ġurisdizzjoni amministrattiva tittratta l-kontroll tal-legalità ta' azzjoni tal-amministrazzjonijiet pubbliċi u l-pretensjonijiet ta' responsabbiltà finanzjarja li jsiru kontra tagħhom.

Ġurisdizzjoni Industrijali: tisma' pretensjonijiet fil-qasam tad-dritt industrijali, kemm f'kunflitti individwali bejn il-haddiem u min iħaddmu li jirriżultaw mill-kuntratt tax-xogħol, u fi kwistjonijiet ta' negozjati għal ftehim kollettiv, kif ukoll talbiet fil-materja tas-Sigurtà Soċjali jew kontra l-Istat meta jkollu responsabbiltà għal-leġislazzjoni industrijali.

Minbarra l-erba' oqsma ġurisdizzjonali, fi Spanja hemm ukoll il-Ġurisdizzjoni Militari.

Il-**Ġurisdizzjoni Militari** tirrappreżenta eċċezzjoni għall-prinċipju tal-unità ġurisdizzjonali.

Il-**Kostituzzjoni** tistabilixxi l-prinċipji li jirregolaw l-attivitàet ġurisdizzjonali u hija l-bażi tal-unità tal-Ġudikatura Statali, li żżomm il-karatteristika speċjali tal-ġurisdizzjoni militari fl-ambitu strettament militari u fuq is-suppożizzjoni ta' stat ta' assedju, suġġett, fil-każijiet kollha, għall-prinċipji kostituzzjonali kif stipulati fl-artikolu 117.5 tat-test fundamentali.

Il-kompetenza tal-ġurisdizzjoni militari fi żmien ta' paċi hija limitata għall-ambitu strettament militari, jiġifieri li jisma' kawżi ta' kondotta kklassifikata bħala reat fil-kodiċi kriminali militari, bil-kompetenza tiegħu tiġi estiża għal kwalunkwe tip ta' reat fil-każ ta' truppi stazzjonati barra mit-territorju nazzjonali. Fi żmien ta' gwerra, il-Liġi Organika 4/1987 dwar il-Kompetenza u l-Organizzazzjoni tal-Ġurisdizzjoni Militari tipprovi għal tibdil f'dan l-ambitu, għalkemm huwa l-Parlament li jrid jjeħu dik id-deċiżjoni u, f'każ li jkun għe awtorizzat, il-gvern.

L-organi ġurisdizzjonali militari huma f'formati minn persunal militari professjonali, membri tal-Forzi Armati u impjegati tal-Ministeru tad-Difiża.

Dawn kollha jiffurmaw it-tribunali militari: il-Qrati Militari Territorjali, il-Qrati Militari Ċentrali, it-Tribunali Militari Territorjali, u t-Tribunal Militari Ċentrali.

Madankollu, fil-quċċata tal-ġurisdizzjoni militari hemm il-Fames Awla tal-Qorti Suprema.

Il-ħolqien ta' awla militari fi ħdan il-Qorti Suprema, soġġetta f'termini tas-sistema tagħha u l-istatus tal-membri tagħha għall-istess regoli bħall-awli l-oħra, tirrappreżenta l-unità fil-quċċata, taż-żewġ ġurisdizzjonijiet li jiffurmaw il-ġudikatura.

Il-kompożizzjoni ta' din l-awla ta' magistrati kemm mill-ġurisdizzjoni ordinarja kif ukoll minn dik militari hija garanzija tal-piż tal-ħidma ġurisdizzjonali tal-ogħla livell, li normalment tissejjaħ biex taġixxi fl-evalwazzjoni ta' appelli fuq punti tal-liġi u rieżami, anki jekk, loġikament, jintuża fond ta' persunal estern li jkollu pożizzjoni militari għolja b'responsabbiltà għall-persunal militari li jkun se jiġi ġġudikat minn din l-awla.

Ma jeżisti l-ebda qasam ġurisdizzjonali straordinarju fi Spanja, madankollu nistgħu nirmarkaw li fl-oqsma ġurisdizzjonali li diġà ssemew, għew stabbiliti Qrati speċjalizzati skont is-suġġett. Bħal, pereżempju, il-qrati li jitrattaw il-Vjolenza kontra n-Nisa, il-qrati ta' vigilanza penitenzjarja u qrati tal-minuri. Dawn il-qrati għandhom ġurisdizzjoni ordinarja bi speċjalizzazzjoni minħabba s-suġġett li jitrattaw. Għal aktar informazzjoni, ara "Il-qrati u t-tribunali speċjalizzati fi Spanja."

Billi nanalizzaw l-erba' oqsma ġurisdizzjonali li jeżistu, se neżaminaw il-kompetenza tad-diversi qrati u tribunali f'dawn is-suġġetti.

Il-qasam ġurisdizzjonali ċivili

L-Ewwel Awla tal-Qorti Suprema, l-Awla Ċivili u Kriminali tat-Tribunal Superjuri tal-Ġustizzja, it-Taqsimiet Ċivili tal-Qrati Provincjali, il-Qrati tal-Ewwel Istanza u l-Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja flimkien ma' ċerti qrati speċjalizzati (Qrati tal-Familja, Qrati Kummerċjali, Qrati tat-Trademark Komunitarja, Qrati tal-Vjolenza fuq in-Nisa) għandhom il-kompetenza fil-qasam ġurisdizzjonali ċivili.

Il-Qrati Kummerċjali, tat-Trademark Komunitarja, tal-Vjolenza fuq in-Nisa huma analizzati fid-dettall fil-paġna dwar il-Ġurisdizzjoni Speċjalizzata fi Spanja.

Il-qasam ġurisdizzjonali kriminali

It-Tieni Awla tal-Qorti Suprema, l-Awla Kriminali tal-Qorti Nazzjonali, l-Awla Ċivili u Kriminali tat-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja, it-Taqsimiet Kriminali tal-Qrati Provincjali, il-Qrati Kriminali, il-Qrati tal-Kumpilazzjoni, il-Qrati tal-Minuri, il-Qrati ta' Vigilanza Penitenzjarja, il-Qrati tal-Vjolenza fuq in-Nisa u l-Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja għandhom il-kompetenza fil-qasam ġurisdizzjonali kriminali.

Il-Qrati tal-Minuri, il-Qrati ta' Vigilanza Penitenzjarja u l-Qrati tal-Vjolenza fuq in-Nisa huma analizzati fid-dettall fil-paġna dwar il-Ġurisdizzjoni Speċjalizzata fi Spanja.

Il-qasam ġurisdizzjonali amministrattiv

L-organi ġurisdizzjonali fil-qasam amministrattiv huma t-Tielet Awla tal-Qorti Suprema, l-Awla Amministrattiva tal-Qorti Nazzjonali, l-Awla Amministrattiva tat-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja u l-Qrati Amministrattivi.

Il-qasam ġurisdizzjonali industrijali

Il-qasam industrijali huwa magħmul mir-Raba' Awla tal-Qorti Suprema, l-Awla Industrijali tal-Qorti Nazzjonali, l-Awla Industrijali tat-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja u l-Qrati Industrijali.

Il-kompetenzi tal-organi kollha msemmija huma stabbiliti fil-[Liġi Organika dwar il-Ġudikatura](#).

Ħoloq relatati

[IL-KUNSILL ĠENERALI TAL-ĠUDIKATURA FI SPANJA](#)

[IL-LIĠI ORGANIKA DWAR IL-ĠUDIKATURA](#)

L-aħħar aġġornament: 12/03/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Franza

F'din it-taqsimha inti għandek issib harsa ġenerali lejn il-qrati ordinarji fi Franza.

Il-qrati ta' ġudikatura ordinarja - introduzzjoni

Il-qrati tal-prim' istanza

Il-qrati ċivili

1. Il-Qorti Reġjonali (*Tribunal de grande instance*)

Il-Qorti Reġjonali tiddeċiedi dwar tilwim bejn l-individwi (kawżi ċivili) li jikkonċernaw **ammonti li jaqsbu I-EUR 10,000**.

Barra minn hekk, hija **kompetenti**, ikun xi jkun l-ammont tal-prensjoni, **fl-oqsma li ġejjin**:

Il-liġi tal-familja: żwieġ, filjazzjoni, adozzjoni, dikjarazzjoni li persuna tkun nieqsa (*déclarations d'absence*);

Ir-rettifika tal-atti tal-istat ċivili (*état civil*: twelid, żwieġ, mewt eċċ.);

Is-suċċessjonijiet;

Il-multi ċivili (*amendes civiles*) mgarrba mill-uffiċjali tal-istat ċivili (*officiers d'état civil*);

L-atti marbuta ma' proprjetà immobbli (*actions immobilières*);

L-istralċi tal-assoċjazzjonijiet;

Is-salvagwardja (*sauvegarde*), l-amministrazzjoni ġudizzjarja (*redressement judiciaire*) u l-likwidazzjoni ġudizzjarja (*liquidation judiciaire*) meta d-debitur la jkun kummerċjant u lanqas ma jkun ir-registrat fir-registru tal-kummerċi (*répertoire des métiers*);

L-assigurazzjoni kontra l-aċċidenti u l-mard marbuta mal-professjoni ta' persuni li jaħdmu għal rashom fil-qasam tal-agrikoltura;

Id-drittijiet tar-registrazzjoni (*droits d'enregistrement*), it-taxxa fuq ir-registrazzjoni tal-art (*taxes de publicité foncière*), it-taxxi tal-bolla (*droits de timbre*) u l-kontribuzzjonijiet indiretti u taxxi meqjusa bħal dawn id-drittijiet, it-taxxi jew il-kontribuzzjonijiet;

Lokazzjonijiet kummerċjali (*baux commerciaux*) minbarra l-kontestazzjonijiet relatati mal-iffissar tal-prezz tal-lokazzjoni rrevedut jew imġedded (*baux professionnels*), lokazzjonijiet professjonali u ftehimiet ta' okkupazzjoni b'titolu prekarju fil-qasam kummerċjali (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*);

Kontestazzjoni ta' awtenticità (*inscription en faux*) fir-rigward ta' atti awtentici (*actes authentiques*);

Azzjonijiet ċivili marbuta mal-malafama (*diffamation*) jew mal-ingurji (*injure*) pubbliċi jew mhux pubbliċi, verbali jew bil-miktub.

Il-fergħa kriminali tal-Qorti Reġjonali tissejjaħ il-**Qorti Korrettiva** (*tribunal correctionnel*), u din għandha ġurisdizzjoni biex tiddeċiedi dwar id-**delitti** (*délits* ara hawn taht).

Il-Qorti Reġjonali hija magħmula minn imħallfin professjonali (*magistrats*): il-President, il-Viċi-Presidenti, l-Imħallfin, il-**Prokuratur tar-Repubblika** (*procureur de la République*, il-Viċi Prokuraturi (*viceprocureurs*) u l-assistenti (*substitués*).

Hemm ukoll imħallfin speċjalizzati, bħal:

l-imħallef tat-tfal (*judge des enfants*), li huwa kompetenti biex jiehu miżuri ta' protezzjoni fir-rigward tal-minorenni f'riskju ta' periklu u li jiddeċiedi dwar il-ksur (kontravvenzjonijiet u delitti) imwettaq mill-minorenni. Fil-qasam kriminali, meta ma jkunx qed jgħaddi l-ġudizzju tiegħu bil-miftuħ, jista' jadotta biss miżuri edukattivi; meta jippresiedi l-qorti għat-tfal, huwa jaqdi r-rwol tiegħu flimkien ma' żewġ assessuri (*assesseurs*) mhux professjonali u din il-qorti tista' tadotta penali edukattivi u taqta' s-sentenzi.

l-imħallef responsabbli għall-implimentazzjoni tas-sentenzi (*judge de l'application des peines*), li xogħlu huwa li jstabbilixxi l-kundizzjonijiet ewlenin għall-eżekuzzjoni tal-prigunerija; meta l-imħallef jintervjeni f'kawża "magħluqa", fejn il-persuna teħel piena ta' ħabs, huwa jkun kompetenti biex jordna li l-piena tiġi aġġustata (pereż. rilaxx, semirilaxx, rilaxx kundizzjonata, tqegħid taht sorveljanza elettronika); meta l-imħallef jintervjeni f'kawża miftuħa, huwa jkun responsabbli biex isegwi u biex jimmonitorja lill-persuna kkundannata fl-eżekuzzjoni tas-sentenza tagħna (pereż. sentenza ta' prigunerija sospiza, servizz komunitarju, perjodu ta' prova soċjoġudizzjarju eċċ.);

l-imħallef inkwrenti (*judge d'instruction*) li, taht il-monitoraġġ tal-awla istruttorja tal-Qorti tal-Appell (*chambre de l'instruction de la cour d'appel*), huwa inkarigat li jipproċedi għall-miżuri kollha meħtieġa biex tiġi stabbilita l-verità; hu jgħor flimkien l-elementi kollha tal-kawża, kemm jekk ikunu inkriminatorji u kemm jekk skolpatorji; meta jqis li l-investigazzjoni tkun kompluta, huwa jista' jiddikjara li l-każ ma kienu jagħti lok għal proċess jew jerga' jibgħat lill-persuna investigata quddiem il-Qorti tal-Assizi (*Cour d'Assises*) jew il-Qorti Korrettiva (*Tribunal correctionnel*) sabiex tiġi ġudikata hemmhekk. L-imħallef inkwrenti ma jistax jerga' jagħti bidu għall-kawża fuq l-inizjattiva tiegħu stess. Jeħtieġ li dan jiġi mqabba mill-Avukat tal-Istat għar-Repubblika jew mill-vittma, fil-kuntest ta' lment imressaq flimkien ma' prensjoni għad-danni minn parti ċivili (*constitution de partie civile*).

Generalment, il-Qorti Reġjonali tkun tinsab fil-**belt prinċipali tal-kontea** (*département*) tagħha, iżda tista' tkun qiegħda wkoll f'municipji oħrajn. Sal-1 ta' Jannar 2013, hemm 161 Qorti Reġjonali.

2. Il- Qorti Distrettwali (*Tribunal d'instance*)

Il-Qorti Distrettwali tiddeċiedi dwar tilwim bejn l-individwi (kawżi ċivili) li l-**ammonti tagħhom ma jaqsbux I-EUR 10,000**.

Din il-Qorti għandha wkoll **kompetenzi kkonferuti** (pereż. sekwestri ta' remunerazzjonijiet, vitalizji, problemi marbuta ma' elezzjonijiet, lokazzjonijiet residenzjali) u **kompetenzi amministrattivi** bħal pereżempju, ir-registratur ewleni tal-Qorti Distrettwali huwa kompetenti biex joħroġ iċ-ċertifikati ta' nazjonalità.

Il-fergħa kriminali tagħha, il-Qorti tal-Pulizija, hija kompetenti biex tiddeċiedi fuq **kontravvenzjonijiet tal-ħames klassi** (ara hawn taht).

Barra minn hekk, l-imħallef tal-Qorti Distrettwali jaqdi l-funzjonijiet **tal-imħallef tal-kustodji (minbarra l-kustodja tal-minorenni li, permezz tal-liġi tat-**

12 ta' Mejju 2009, taqa' taht l-imħallef tal-Qorti Reġjonali inkarigat mill-kawżi tal-familja): għaldaqstant huwa responsabbli mill-protezzjoni ta' adulti vulnerabbli billi jikkontrolla l-immaniġġjar tal-patrimonju tagħhom.

Il-Qorti Distrettwali hija magħmula minn imħallef wiehed jew iktar, iżda l-kawżi jinstemgħu minn imħallef wiehed.

Generalment, il-Qorti Distrettwali jkollha s-sede tagħha fil-**belt prinċipali tad-distrett** (*arrondissement*). Sal-1 ta' Jannar 2013, hemm 307 Qorti Distrettwali.

3. Il-Qorti għal Talbiet Żgħar u għal Offiżi Żgħar (*Tribunal de proximité*)

L-imħallfin tal-Qorti għal Talbiet Żgħar u għal Offiżi Żgħar jisimgħu **tilwim ċivili** bejn individwi, li l-ammont tagħhom ikun inqas minn EUR 4,000.

Huma kompetenti wkoll biex jgħaddu l-ġudizzju tagħhom dwar **kontravvenzjonijiet tal-ewwel erba' klassijiet**.

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat minn ufficjal ġudizzjarju pubbliku.

4. Il- Qorti Kummerċjali (*Tribunal de commerce*)

Il-Qorti Kummerċjali tisma' **diżgwid** relatati ma' ftehimiet bejn kummerċjanti jew bejn istituzzjonijiet ta' kreditu, jew bejniethom it-tnejn, kif ukoll diżgwid relatati ma' kompaniji kummerċjali jew relatati ma' atti kummerċjali bejn il-persuni kollha. Hi tisma' wkoll **proċeduri relatati ma' imprizi f'diffikultà**.

Il-Qorti Kummerċjali hija magħmula minn imħallfin mhux professjonali, kollha kemm huma kummerċjanti. Huma eletti għal sentejn jew erba' snin minn kullegġ elettorali magħmul minn imħallfin u minn eks-imħallfin tal-qorti kif ukoll minn delegati konsulari (kummerċjanti eletti fil-gurisdizzjoni ġeografika tal-Qorti Kummerċjali).

Sal-1 ta' Jannar 2013, hemm **134 Qorti Kummerċjali**.

5. It-^{EN} Tribunal għall-Impjegji (*Conseil de prud'hommes*)

It-Tribunal għall-Impjegji huwa responsabbli biex isolvi **tilwim individwali bejn l-impjegaturi u l-haddiema**, li jirriżultaw minn kuntratt ta' impjeg jew ta' apprentistat.

Dan it-Tribunal hu magħmul minn imħallfin eletti, li jirrapprezentaw b'mod ugwali lill-impjegaturi u lill-haddiema. Huwa maqsum f'fames taqsimiet speċjalizzati (tmexxija, industria, kummerċ u servizzi kummerċjali, agrikultura u attivitajiet varji). Fil-każ li l-erba' maġistrati jiġu tnejn kontra tnejn, it-Tribunal għall-Impjegji għandu jkun ippresedut minn imħallf tal-Qorti Distrettwali.

Għal kull kontea hemm Tribunal għall-Impjegji wiehed jew iktar, u fil-gurisdizzjoni ġeografika tal-Qorti Reġjonali hemm mill-inqas Tribunal wiehed.

B'kollox hemm 210 Tribunal għall-Impjegji.

6. It-^{EN} It-Tribunal għas-Sigurtà Soċjali (*Tribunal des affaires de la sécurité sociale*)

It-Tribunal għas-Sigurtà Soċjali jiddeċiedi dwar **tilwim bejn il-fondi tas-sigurtà soċjali u l-utenti** (pereż. problemi marbuta mas-šhubija ma' xi fond, ma' allokkazzjonijiet u mal-għoti ta' benefiċċji eċċ.).

Dan it-Tribunal huwa magħmul minn President (imħallf mill-Qorti Reġjonali) u assessuri mhux professjonali maħtura għal tliet snin mill-ewwel President tal-Qorti tal-Appell, fil-gurisdizzjoni ta' kull Tribunal, fuq lista stabbilita mid-Direttur Reġjonali taż-Żgħażaġh, tal-Isports u tal-Koeżjoni Soċjali fuq proposta tal-aktar organizzazzjonijiet professjonali rappreżentattivi. L-opinjoni tal-President tat-Tribunal għas-Sigurtà Soċjali hija rikjesta wkoll.

B'kollox hemm 115-il Tribunal għas-Sigurtà Soċjali.

7. It-Tribunal għad-Diżabilità (*Tribunal du contentieux de l'incapacité*)

It-Tribunal għad-Diżabilità għandu s-setgħa li jsolvi tilwim relatat mal-invalidità jew mad-diżabilità ta' detentur tas-sigurtà soċjali, jiġifieri, il-kundizzjoni jew il-grad tad-diżabilità fil-każ ta' mard jew ta' aċċident fuq il-post tax-xogħol jew il-grad tal-invalidità fil-każ ta' mard jew ta' aċċident mhux marbut max-xogħol.

Dan it-Tribunal huwa magħmul minn President (imħallf onorarju jew persuna kompetenti), minn assessur li jirrapprezenta lill-haddiema u minn assessur li jirrapprezenta lil dawk li jaħdmu għal rashom (it-tnejn li huma jkunu maħtura għal tliet snin mill-ewwel President tal-Qorti tal-Appell, fil-gurisdizzjoni fejn ikun hemm is-sede tat-Tribunal, fuq lista stabbilita mid-Direttur Reġjonali taż-Żgħażaġh, tal-Isports u tal-Koeżjoni Soċjali fuq proposta tal-aktar organizzazzjonijiet professjonali rappreżentattivi).

B'kollox hemm 26 Tribunal għad-Diżabilità.

Il-Qorti Nazzjonali għad-Diżabilità u għall-iffissar tal-primjums tal-assigurazzjoni għall-aċċidenti fuq il-post tax-xogħol hija l-qorti tal-appell għal dawn it-tribunali, iżda ssolvi wkoll, b'gurisdizzjoni ta' qorti tal-prim'istanza u tal-aħħar istanza, diżgwid relatati mal-iffissar tal-primjums tal-assigurazzjoni għall-aċċidenti fuq il-post tax-xogħol.

8. It-^{EN} Tribunal Kongunt għal-Lokazzjonijiet Agrikoli (*Tribunal paritaire des baux ruraux*)

It-Tribunal Kongunt għal-Lokazzjonijiet Agrikoli (*tribunal paritaire des baux ruraux*) huwa kompetenti biex jisma' **disputi bejn il-lokaturi u l-prendituri ta' lokazzjonijiet agrikoli** relatati mal-patt ta' kiri ta' raba' u mal-patt ta' mezzadrija, ma' użufrutt tal-oqbla, ma' jeddijiet ċenstwalisti agrikoli, ma' lokazzjonijiet b'obbligu ta' tawħil, ma' emfitewsi u ma' kuntratti dwar l-użu tal-art agrikola għall-mergħat.

L-imħallf tal-Qorti Distrettwali jipresiedi fuq it-Tribunal Kongunt għal-Lokazzjonijiet Agrikoli. Huwa megħjun minn erba' assessuri mhux professjonali, eletti mill-pari tagħhom: żewġ lokaturi u żewġ prendituri ta' lokazzjonijiet, eletti għal sitt snin minn fuq listi elettorali stabbiliti mis-sindku fuq il-proposta tal-kummissjoni tat-tnejn tal-listi elettorali.

Il-Qrati Kriminali

1. Il-Qorti tal-Assiżi (*Cour d'Assises*)

Il-Qorti tal-Assiżi hija kompetenti sabiex **tiddeċiedi dwar reati kriminali**, jiġifieri dwar **l-aktar ksur gravi**, li kapaċi jkun ikkastigat b'piena ta' ċertu tul ta' żmien, bejn prigunerija għal għaxar snin u prigunerija għall-għomor.

Din hija **qorti stabbilita għal kull kontea** u mhijiex permanenti. Id-dati għall-ftuħ tas-seduti tagħha huma ffissati kull darba li jkun meħtieġ. Madankollu, din il-qorti tisma' kawżi b'mod kważi permanenti fl-aktar kontej importanti.

Hija magħmula minn tliet imħallfin professjonali: President (President tal-awla jew maġistrat tal-Qorti tal-Appell), żewġ assessuri (maġistrati tal-Qorti tal-Appell jew maġistrati tal-Qorti Reġjonali tal-kontea fejn ikun qed isir is-smiġh) u ġurija (sitt ċittadini li jittellgħu bix-xorti). Hija tisma' wkoll il-kawżi, bħala ferġha tal-Qorti tal-Assiżi tal-Minorenni, b'għurament, għal reati mwettqa minn minorenni. F'dawn il-każijiet, l-assessuri professjonali jkunu l-imħallfin tat-tfal.

Ċerti reati li jkunu relatati mal-legiżlazzjoni dwar it-terroriżmu jew il-militar, jew li jkunu relatati mat-traffikar tad-droga jinSTEMGħu minn Qorti tal-Assiżi magħmula esklussivament minn imħallfin professjonali.

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat minn Avukat Ġenerali.

2. Il-Qorti Korrettiva (*Tribunal correctionnel*)

Din il-qorti hija kompetenti **biex tiddeċiedi dwar id-delitti**, jiġifieri, il-**ksur** li bil-liġi jiġi kkastigat b'massimu ta' għaxar snin prigunerija jew b'multa ta' EUR 3750 jew aktar. Din il-qorti hija meħmuża mal-Qorti Reġjonali. Fil-prinċipju, hija magħmula minn tliet imħallfin professjonali, hliet għal dawk l-ipotesijiet legali ta' ksur li jkun jirrikjedi imħallf wiehed biss.

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat mill-Prokuratur tar-Repubblika jew minn wiehed mis-sostituti tiegħu.

3. Il-Qorti tal-Pulizija (*Tribunal de police*)

Din il-qorti hija kompetenti biex tiddeċiedi dwar **kontravvenzjonijiet** tal-hames klassi. Is-sede tagħha jinsab fil-Qorti Distrettwali. Hija ppreseduta mill-imħallf tal-Qorti Distrettwali, li jgħaddi l-ġudizzju waħdu.

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat mill-Prokuratur tar-Repubblika jew minn wiehed mis-sostituti tiegħu.

4. Il-Qorti għal Talbiet Żgħar u għal Offiżi Żgħar (*Tribunal de proximité*)

Hija kompetenti biex tieħu deċiżjonijiet dwar **kontravvenzjonijiet** tal-ewwel klassi u tar-raba' klassi. Is-sede tagħha jinsab fil-Qorti Distrettwali. Hija ppreseduta mill-imħallf tal-Qorti għal Talbiet Żgħar u għal Offiżi Żgħar, li jgħaddi l-ġudizzju waħdu.

Il-prosekutur pubbliku jaqdi l-funzjonijiet li normalment jitwettqu minn Kummissarju tal-pulizija.

5. Il-Qrati Speċjalizzati

Hemm ukoll qrati speċjalizzati f'ċerti litiġi kriminali, bħall-Qrati Marittimi Kummerċjali, li preżentament hemm 14-il waħda minnhom u li huma kompetenti biex jiddeċiedu dwar ċerti delitti ta' natura marittima.

Il-Qrati tat-Tieni Istanza

Il-Qorti tal-Appel (*cours d'appel*) tintervjeni bħala qorti tat-tieni istanza, biex terġa' tiddeċiedi *de jure* jew *de facto* dwar **il-kawżi li jkunu diġà ġew iġġudikati** mill-qrati tal-prim'istanza.

Hija magħmula esklussivament minn imħallfin professjonali: l-ewwel President, Presidenti tal-awla u maġistrati tal-appell (minbarra fil-Qorti tal-Appell tal-Assiżi, ara hawn fuq).

Kull qorti tinkludi **awli speċjalizzati** (f'oqsma ċivili, soċjali, kummerċjali u kriminali), u kull waħda minnhom hija magħmula minn tliet maġistrati professjonali: President tal-awla u żewġ maġistrati tal-appell.

Is-sentenzi tal-Qorti tal-Assiżi jinqatgħu fl-appell minn Qorti tal-Assiżi oħra, maħtura mill-awla kriminali tal-Qorti tal-Kassazzjoni. **Il-Qorti tal-Appell tal-Assiżi** hi magħmula minn disa' membri tal-ġurija.

Il-Qorti Nazzjonali għad-Diżabbiltà u għall-iffissar tal-primjums tal-assigurazzjoni għall-aċċidenti fuq il-post tax-xogħol hija l-qorti tal-appell tat-Tribunali għad-Diżabbiltà.

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat mill-Prokuratur Ġenerali jew minn wieħed mill-Avukati Ġenerali jew mis-sostituti ġenerali tiegħu.

Il-Qorti tal-Kassazzjoni

Il-Qorti tal-Kassazzjoni (*Cour de cassation*) hija **l-oghla qorti fil-ġudikatura ordinarja**. Is-sede tagħha tinsab f'Parigi. Ir-rwol tagħha huwa li tivverifika l-**konformità tas-sentenzi** tal-Qrati u tat-Tribunali man-normi ġuridiċi, lil hinn minn kwalunkwe valutazzjoni għada tal-fatti. Għalhekk, hi ma tikkostitwixxi qorti tat-terza istanza iżda tiżgura li **l-każistika tkun unifikata**, filwaqt li taġixxi ta' **corp regulatorju tad-dritt u tar-rispett lejn il-legalità**.

Jistgħu jinbdew proċeduri quddiem din il-qorti permezz ta' appell, **"appell fil-kassazzjoni"**, li jitressaq minn persuna li kienet oġġett ta' sentenza meħuda mill-qorti, jew mill-prosekutur pubbliku.

Jekk il-qorti tqis li s-sentenza kkontestata ma tkunx ittiegħdet f'konformità man-normi ġuridiċi, **hija "tkisser" is-sentenza**. Imbagħad, il-kawża terġa' tintabagħat quddiem qorti oħra biex tiġi ġudikata mill-ġdid.

Fil-każ kuntrarju, hija **tirrifjuta l-appell**, u dan iwassal biex is-sentenza kkontestata tkun dik finali.

F'każijiet eċċezzjonali, meta t-twarrib ta' sentenza ma jkunx jimplika li l-kawża trid tiġi ġudikata mill-ġdid fuq il-merti tagħha, il-qorti tista' **thassar sentenza mingħajr ma tirrikorri għar-rinviju**. Billi thassar sentenza mingħajr ma tirrikorri għar-rinviju l-qorti tista' ttemm ukoll il-litigju, jekk il-fatti, iddikjarati u meqjusa b'mod sovrann quddiem il-qorti fil-mertu, ikunu jippermettulha tapplika n-norma ġuridika adattata.

Il-Qorti tal-Kassazzjoni hija maqsuma f'awli (*chambres*) (tliet awli ċivili, waħda kummerċjali, waħda soċjali u waħda kriminali). Kull waħda minn dawn hija magħmula minn maġistrati professjonali tas-sede, President u maġistrati tal-appell. Skont in-natura tal-kawża, din il-qorti tista' tgħaddi l-ġudizzju tagħha f'awli mħallta (ta' mill-inqas tliet awli) jew f'assemblea plenarja (l-ewwel President, il-Presidenti tal-awli u maġistrati tal-appell).

Il-prosekutur pubbliku huwa rrapprezentat mill-**Prokuratur Ġenerali** u minn Avukati Ġenerali.

Il-banek tad-dejta ġuridiċi

Il-bażijiet tad-dejta ġuridiċi fi Franza huma koperti minn servizz pubbliku ta' disseminazzjoni fuq l-internet. Il-websajt [Légifrance](#) fiha s-sentenzi kollha tal-Qorti tal-Kassazzjoni u tal-Qorti tal-Appell:

fuq il-bażi tad-dejta "CASS" għas-sentenzi tal-Qorti tal-Kassazzjoni ppubblikati,

fuq il-bażi tad-dejta "INCA" għas-sentenzi mhux ippubblikati, u

fuq il-bażi tad-dejta "CAPP" għas-sentenzi tal-qrati tal-appell.

L-aċċess għall-bank tad-dejta huwa bla ħlas?

Iva l-aċċess għall-bank huwa bla ħlas.

Deskrizzjoni fil-qosor tal-kontenut

Is-sentenzi huma disponibbli bil-Franċiż u **xi sentenzi** huma tradotti wkoll **bl-Ingliż, bl-Għarbi u bil-Mandarin**.

Il-bażi tad-dejta "CASS" taħżen 120 000 sentenza u għandha fluss annwali ta' 2100 sentenza.

Il-bażi tad-dejta "INCA" taħżen 246 000 sentenza u għandha fluss annwali ta' 10 000 sentenza.

Il-bażi tad-dejta "CAPP" fiha 19 000 sentenza u għandha fluss annwali ta' 20 000 sentenza.

Holoq relatati

[Il-ġurisdizzjoni tal-qrati - Franza](#)

L-aħħar aġġornament: 19/09/2013

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Italja

Din it-taqsimha tipprovdi informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Italja.

Il-qrati ordinarji – Introduzzjoni

Il-ġurisdizzjoni ordinarja hija maqsuma bejn:

Il-ġurisdizzjoni ċivili, li l-għan tagħha hija l-protezzjoni legali tad-drittijiet f'relazzjonijiet bejn suġġetti privati, jew bejn suġġetti privati u l-amministrazzjoni pubblika – f'ċirkostanzi fejn, fit-tweġġ tad-dmirijiet tagħha, l-amministrazzjoni tippregudika id-drittijiet suġġettivi ta' persuna.

Il-ġurisdizzjoni kriminali, meta l-imħallfin jissejġu sabiex jiddeċiedu dwar jekk il-proċeduri kriminali stabbiliti minn prosekutur pubbliku kontra individwu partikolari humiex fondati biżżejjed.

Il-proċeduri ċivili u kriminali huma rregolati minn żewġ sensiliet separati ta' regoli proċedurali: **il-Kodiċi tal-Proċeduri Ċivili u l-Kodiċi tal-Proċeduri Kriminali**.

Il-proċeduri kriminali jiġu stabbiliti minn membru tal-ġudikatura ordinarju, li jeżerċita l-uffiċċju ta' prosekutur pubbliku (ara l-aħħar paragrafu tal-Artikolu 107 tal-Kostituzzjoni).

Il-proċeduri ċivili jistgħu jsiru minn kwalunkwe entità pubblika jew privata (magħruf bħala l-**attur**) kontra suġġett ieħor li kontrih l-ilment huwa indirizzat (magħruf bħala l-**konvenut**).

Ġurisdizzjoni ċivili

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja [Giudici di Pace] huma mħallfin onorari li jkollhom il-kompetenza fi **kwistjonijiet ta' importanza minuri**.

Il-qrati [Tribunali] huma **qrati tal-ewwel istanza f'kull tilwim ieħor, u jisimgħu wkoll appelli** kontra deċiżjonijiet li jittieħdu mill-kummissarji tal-ġustizzja.

Il-qrati tal-minorenni u d-diviżjonijiet tal-minorenni tal-qorti tal-appell [Tribunali per i Minorenni e Sezione per i Minorenni delle Corti di Appello] ikollhom il-kompetenza fi kwistjonijiet li jinvolvu l-minorenni meta l-qrati ordinarji ma jkunux kompetenti.

Id-diviżjonijiet tal-qrati u l-qrati tal-appell ispeċjalizzaw fi kwistjonijiet relatati max-xogħol [Sezione dei Tribunali e delle Corti di Appello specializzata per le controversie in materia di lavoro].

Il-qrati tal-appell [Corti di Appello] huma qrati tat-**tien'istanza**.

Il-Qorti tal-Kassazzjoni [Corte di Cassazione], li hija bbażata f'Ruma, hija l-Qorti Suprema fis-sistema ġudizzjarja, u tqis jekk il-ġudizzji ta' qrati sarux f'konformità mal-liġi.

Ġurisdizzjoni kriminali

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja [Giudici di Pace] huma mħallfin onorarji li għandhom il-kompetenza f'reati minuri.

Il-qrati [Tribunali] huma qrati tal-ewwel istanza fil-kwistjonijiet kriminali kollha lil jmorru lil hinn mill-kompetenza tal-kummissarji tal-ġustizzja jew tal-qrati tal-assiżi, u jkunu wkoll qrati tal-appell kontra sentenzi li jkunu ngħataw mill-kummissarji tal-ġustizzja.

Il-qrati u d-diviżjonijiet tal-minorenni tal-qrati tal-appell [Tribunali per i Minorenni e Sezione per i Minorenni delle Corti di Appello] ikunu qrati tal-ewwel u tat-tien istanza għar-reati kollha li jsiru mill-minorenni.

Il-qrati tal-assiżi [Corti di Assise] ikunu qrati tal-ewwel istanza li jkollhom il-kompetenza sabiex jisingħu l-aktar reati serji.

Il-qrati tal-appell [Corti di Appello] ikunu qrati tat-tien istanza.

Il-qrati tal-assiżi tal-appell [Corti di Assise di Appello] ikunu qrati tat-tien istanza għall-appelli kontra sentenzi li jkunu ngħataw mill-qrati tal-assiżi.

Il-qrati u l-uffiċċju tas-sorveljanza (**Tribunale di Sorveglianza e Ufficio di Sorveglianza**) jirregolaw l-eżekuzzjoni tas-sentenzi ta' prigionerija u ta' multi u l-imentazzjoni tal-liġi penali.

Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni [Corte di Cassazione] hija l-Qorti Taljana li tittratta l-ksur tal-liġi. Din għandha l-kompetenza li tisma' kwalunkwe talba li timpunja kwalunkwe deċiżjoni li tkun ittiegħet minn kwalunkwe qorti – mingħajr appell quddiem imħallef tat-tien istanza – kemm fi kwistjonijiet ċivili kif ukoll kriminali, jew kontra xi restrizzjoni fuq il-libertà tal-individwu.

Il-Corte di Cassazione hija l-qorti suprema fis-sistema ġudizzjarja. Skont il-liġi ewlenija dwar il-Ġudikatura tat-30 ta' Jannar 1941 Nru. 12 (Artikolu 65), din għandha, fost il-funzjonijiet ewlenin tagħha, id-dover "li tiżgura l-applikazzjoni korretta tal-liġi u l-interpretazzjoni uniformi tagħha, flimkien mal-unità tad-dritt oġġettiv nazzjonali u l-harsien tal-limiti bejn il-ġurisdiżjonijiet differenti". Għaldaqstant, waħda mill-karatteristiċi ewlenin tar-rwol tagħha hija li tgħaqqad il-liġijiet: jiġifieri, li jkollha l-għan li tforni ċ-ċertezza fil-bini tal-liġijiet.

Rigward is-smiġh ta' każijiet fit-tielet istanza, ir-regoli eżistenti jippermettu li l-Qorti Suprema tinvestiga l-fatti ta' każ meta dawn ikunu ġew trattati diġà fi proceduri preċedenti, u biss meta jkun meħtieġ sabiex jiġu kkunsidrati r-raġunijiet awtorizzati bil-liġi sabiex jappoġġjaw talba quddiem il-Qorti Suprema.

L-aħħar aġġornament: 18/06/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Ċipru

Fir-Repubblika ta' Ċipru hemm qrati ta' żewġ istanzi biss: il-Qorti Suprema (Ανώτατο Δικαστήριο), li tiddeċiedi l-appelli kollha minn sentenzi mogħtija minn qorti tal-ewwel istanza, u l-qrati tal-ewwel istanza li ġejjin:

Qrati Distrettwali (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Qrati tal-Assiżi (Κακουργιοδικεία)

Qorti tal-Familja (Οικογενειακό Δικαστήριο)

Tribunal tal-Kontroll tal-Kera (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

Tribunal tat-Tilwim Industrijali (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών), u

Qorti Militari (Στρατοδικείο).

Qrati ordinarji – Introduzzjoni

Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema hija komposta minn 13-il imħallef, b'wieħed minnhom ikun il-President. Il-Qorti Suprema għandha l-ġurisdiżjonijiet li ġejjin:

Qorti tal-Appell

Il-Qorti Suprema tisma' l-appelli kollha mill-qrati inferjuri fi kwistjonijiet ċivili u kriminali. Ġeneralment, l-appelli jinstemgħu minn bord ta' tliet imħallfin. Is-smiġh tal-appell huwa bbażat fuq l-atti processwali tal-qorti inferjuri (il-Qorti Suprema tisma' evidenza biss f'ċirkustanzi eċċezzjonali u ferm rari). Meta teżerċita l-ġurisdiżjoni rigward l-appelli tagħha, il-Qorti Suprema tista' ssostni, tvarja jew tannulla d-deċiżjoni appellata jew tista' tordna ritrattazzjoni.

Qorti ta' Reviżjoni

Il-Qorti Suprema għandha ġurisdiżjoni esklużiva biex tisma' kwalunkwe rikors imressaq kontra deċiżjonijiet, atti jew omissjonijiet min-naħa ta' persuni jew ta' organi li jeżerċitaw awtorità amministrattiva. Il-Qorti Suprema tista' tannulla kwalunkwe att amministrattiv eżekuttiv li jeċċedi jew jabbuza mill-poter jew imur kontra l-liġi jew il-Kostituzzjoni.

Ċitazzjonijiet prerogattivi

Il-Qorti Suprema għandha ġurisdiżjoni esklużiva biex toħroġ iċ-citazzjonijiet prerogattivi ta' *habeas corpus*, *mandamus*, *certiorari*, *quo warranto* u *prohibizzjoni*.

Ammiraljat

Il-Qorti Suprema għandha ġurisdiżjoni originali u tal-appelli f'kawżi li jinvolvu lill-ammiraljat. Fl-ewwel istanza, il-kawża tinstema' minn imħallef wieħed u f' sede ta' appell il-kawża tinstema' min-numru sħiħ ta' mħallfin.

Petizzjonijiet elettorali

Bħala qorti elettorali, il-Qorti Suprema għandha ġurisdiżjoni esklużiva biex tisma' petizzjonijiet dwar l-intepretazzjoni u l-applikazzjoni tal-liġijiet elettorali.

Kwistjonijiet kostituzzjonali

Il-Qorti Suprema għandha ġurisdiżjoni biex tiddeċiedi dwar il-kostituzzjonalità ta' kwalunkwe liġi u biex issolvi kunflitti ta' poteri jew ta' kompetenzi li jinqalgħu bejn id-diversi organi tal-Istat. Il-Qorti Suprema tiddeċiedi anki dwar il-kostituzzjonalità tal-liġijiet li fir-rigward tagħhom il-President tar-Repubblika (Πρόεδρος της Δημοκρατίας) jeżerċita d-dritt kostituzzjonali tiegħu għal rikors.

Qrati Distrettwali

Il-Qrati Distrettwali għandhom ġurisdiżjoni biex jisingħu fl-ewwel istanza kwalunkwe rikors ċivili (flieq għall-kawżi relatati mal-ammiraljat) u kwalunkwe kawża kriminali għal reati li jgħorru piena sa hames snin habs. Hemm Qorti Distrettwali f'kull distrett amministrattiv ta' Ċipru. Il-kawżi jinstemgħu minn imħallef wieħed u ma jkun hemm ġurija.

Qrati tal-Assiżi

Quddiem il-Qrati tal-Assiżi jitressqu biss kawżi kriminali, Ġeneralment, quddiem il-Qrati tal-Assiżi jitressqu biss l-iktar kawżi serji fejn is-sentenza għar-reat tkun ta' iktar minn hames snin habs. Kull Qorti tal-Assiżi hija komposta minn tliet imħallfin. Id-deċiżjonijiet kollha jittieħdu b'magħgoranza. M'hemm l-ebda ġurija.

Bażijiet tad-dejta legali

Għad m'hemm l-ebda bażi tad-dejta legali uffiċjali. Hemm għadd ta' bażijiet tad-dejta legali privati, b'uħud minnhom jipprovdu servizzi lill-abbonati u oħrajn jipprovdu aċċess mingħajr hłas.

Dawn jinkludu informazzjoni dwar sentenzi tal-qrati u leġiżlazzjoni primarja.

Links relatati

[Qorti Suprema ta' Ċipru](#)

L-aħħar aġġornament: 23/07/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orignal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà gew tradotti.

Qrati ordinarji - Latvja

Din it-taqsimha tipprovdi b'informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Latvja.

Qrati b'għurizdizzjoni ġenerali: Introduzzjoni

Fir-Repubblika tal-Latvja, is-setgħa ġudizzjarja tiġi eżerċitata mill- **qrati distrettwali (tal-bliet), mill-qrati reġjonali u mill-qorti Suprema.**

Il-proċedimenti ċivili u kriminali fil-Latvja jistgħu jinstemgħu minn 40 qorti differenti, li huma maqsuma fi **tliet gradi**: 34 qorti distrettwali (tal-belt), hames qrati reġjonali u l-Qorti Suprema.

Il-qrati distrettwali (tal-belt) fil-Latvja huma:

Fil-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali ta' Kurzeme**:

Il-Qorti Distrettwali ta' Kuldīga;

Il-Qorti tal-Belt ta' Liepāja;

Il-Qorti Distrettwali ta' Saldus;

Il-Qorti Distrettwali ta' Talsi;

Il-Qorti tal-Belt ta' Ventspils;

Fil-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali ta' Latgale**:

Il-Qorti Distrettwali ta' Balvi;

Il-Qorti tal-Belt ta' Daugavpils;

Il-Qorti Distrettwali ta' Krāslava;

Il-Qorti Distrettwali ta' Ludza;

Il-Qorti Distrettwali ta' Preiļi;

Il-Qorti tal-Belt ta' Rēzekne;

Fil-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali ta' Riga**:

Il-Qorti tal-Belt ta' Jūrmala;

Il-Qorti Distrettwali ta' Ogre;

Il-Qorti Distrettwali Ċentrali tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Kurzeme tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Latgale tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Vidzeme tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Zemgale tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Tramuntana tal-Belt ta' Riga;

Il-Qorti Distrettwali ta' Riga;

Il-Qorti tal-Belt ta' Sigulda;

Fil-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali ta' Riga**:

Il-Qorti Distrettwali ta' Alūksne;

Il-Qorti Distrettwali ta' Cēsis;

Il-Qorti Distrettwali ta' Gulbene;

Il-Qorti Distrettwali ta' Limbaži;

Il-Qorti Distrettwali ta' Madona;

Il-Qorti Distrettwali ta' Valka;

Il-Qorti Distrettwali ta' Valmiera;

Fil-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali ta' Zemgale**:

Il-Qorti Distrettwali ta' Aizkraukle;

Il-Qorti Distrettwali ta' Bauska;

Il-Qorti Distrettwali ta' Dobeles;

Il-Qorti tal-Belt ta' Jelgava;

Il-Qorti Distrettwali ta' Jēkabpils;

Il-Qorti Distrettwali ta' Tukums.

Il-proċedimenti amministrattivi jinstemgħu:

mill-Qorti Distrettwali Amministrattiva;

mill-Qorti Reġjonali Amministrattiva;

mid-Dipartiment għall-Affarijiet Amministrattivi tas-Senat tal-Qorti Suprema.

Il-ġurizdizzjoni territorjali tal-**Qorti Reġjonali Amministrattiva** u l- **Qorti Distrettwali Amministrattiva** tkopri t-territorju amministrattiv kollu tal-Latvja. Il-Qorti Distrettwali Amministrattiva għandha hames binjiet tal-qorti, waħda għal kull reġjun ġudizzjarju: waħda f'kull waħda minn Riga, Jelgava, Rēzekne, Valmiera u Liepāja.

Il-ġurizdizzjoni skont is-suġġett

Skont il- **Liġi dwar il-proċedura kriminali**, qorti distrettwali (tal-belt) tisma l-proċedimenti kriminali kollha bħala qorti tal-ewwel istanza. Il-Qorti Distrettwali ta' Vidzeme tal-Belt ta' Riga għandha ġurizdizzjoni bħala qorti tal-ewwel istanza fuq proċedimenti kriminali bi proċessi li jinkludu oġġetti b'sigriet tal-Istat. Appell skont il-proċedura għall-appelli minn sentenza ta' qorti distrettwali jew tal-belt jinstema' minn qorti reġjonali bħala qorti tal-appell. Is-sentenza appellata fil-kassazzjoni ta' kull qorti tiġi eżaminata mis-Senat tal-Qorti Suprema bħala qorti tal-appell fuq punt tal-liġi. Fil-qrati distrettwali jew tal-belt, il-proċedimenti

kriminali jinstemgħu minn imħallef wieħed. Jekk il-proċedimenti kriminali jkunu partikolarment kumplessi, il-president tal-qorti tal-ewwel istanza jista' jiddeċiedi illi l-proċess jinstema' minn bord ta' tlieta mill-imħallfin ta' dik il-qorti. Il-proċessi kriminali quddiem il-qorti tal-appell jew tar-rinviju jitmexxew minn bord ta' mħallfin.

Skont il-[Liġi Proċedurali Ċivili](#), il-proċedimenti taħt il-gurizdizzjoni ta' qorti jinstemgħu fl-ewwel istanza minn qorti distrettwali jew tal-belt, hlief għal dawk li bil-liġi jridu jinstemgħu minn qorti reġjonali. Ir-rikorsi għall-irkupru mhux kontest ta' dejn u t-talbiet għall-irkupru tad-dejn fi proċedimenti ta' talbiet għal flus jiġu trattati mir-reġistru tal-qorti distrettwali jew tal-belt rilevanti. Il-qrati reġjonali jisingħu il-kawżi li ġejjin bħala qrati tal-ewwel istanza:

kawżi dwar id-dritt ta' sjieda ta' propjetà immobbli, bl-eċċezzjoni tal-qsim tal-propjetà matrimonjali bejn il-miżżewġin;

proċedimenti ġejjin mil-liġi dwar l-obbligi, jekk l-ammont tat-talba ma jaqbiżx LVL 150 000;

kawżi li jikkonċernaw il-harsien tad-drittijiet tal-privattivi, marki kummerċjali u indikazzjonijiet ġeografiċi protetti;

kawżi li jikkonċernaw l-insolvenza u l-istralċ ta' istituzzjonijiet ta' kreditu.

Skont il-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili, jekk il-kawża tikkonsisti f'faktur minn talba waħda, li wħud minnhom jaqgħu fil-gurizdizzjoni ta' qorti distrettwali jew tal-belt, filwaqt li oħrajn jaqgħu fil-gurizdizzjoni ta' qorti reġjonali, jew f'każ fejn qorti distrettwali jew tal-belt taċċetta kontrotalba li taqa' fil-gurizdizzjoni ta' qorti reġjonali, il-kawża tinstema' mill-qorti reġjonali. Il-Qorti Reġjonali ta' Riga għandha gurizdizzjoni bħala qorti tal-ewwel istanza f'kawżi ċivili li għandhom oġġett b'sigriet tal-Istat. Quddiem il-qorti tal-ewwel istanza, il-kawżi ċivili jinstemgħu minn imħallef wieħed, filwaqt li quddiem qorti tal-appell jew tar-rinviju jinstemgħu minn bord.

Il-kawżi dwar ksur tal-liġi amministrattiva jinstemgħu minn qrati distrettwali jew tal-belt u mill-qrati reġjonali li għandhom gurizdizzjoni fi kwistjonijiet ċivili u kriminali. Skont il-[Kodiċi Latvjan dwar Ksur tal-Liġi Amministrattiva](#), deċiżjoni adottata minn awtorità oġġha tista' tiġi appellata quddiem qorti distrettwali jew tal-belt. Sentenza ta' mħallef tal-qorti distrettwali jew tal-belt tista' tiġi appellata quddiem qorti reġjonali, jekk ikun hekk previst mill-Kodiċi Latvjan dwar Ksur tal-Liġi Amministrattiva. Sentenza ta' qorti tal-appell fi proċedimenti dwar ksur tal-liġi amministrattiva ma tistax tiġi appellata u ssir eżegwibbli fil-gurnata li fiha tingħata.

Skont il-[Liġi Proċedurali Amministrattiva](#), il-kawżi amministrattivi fl-ewwel istanza jinstemgħu f'awla ġewwa l-Qorti Distrettwali Amministrattiva, sakemm il-liġi ma tipprovdi xort'oħra. Jekk il-kawża tinstema' mill-Qorti Amministrattiva Distrettwali bħala qorti tal-ewwel istanza u jkollha bżonn tivverifika informazzjoni li tinvolvi kwistjoni ta' sigriet tal-Istat, il-kawża tinstema' fl-awla tal-Qorti Distrettwali Amministrattiva f'Riga. Jekk il-liġi tipprovi illi l-kawżi amministrattivi għandhom jinstemgħu fl-ewwel istanza minn Qorti Reġjonali Amministrattiva jew mid-Dipartiment tal-Affarijiet Amministrattivi tas-Senat tal-Qorti Suprema minflok Qorti Distrettwali Amministrattiva, ir-rikors rilevanti tal-qorti jrid jiġi ppreżentat lill-Qorti Reġjonali Amministrattiva jew l-is-Senat tal-Qorti Suprema. Parti fi proċedimenti amministrattivi tista' tressaq appell kontra sentenza jew sentenza anċillari tal-qorti tal-ewwel istanza, sakemm il-liġi ma tipprovdi illi dik is-sentenza ma tkunx tista' tiġi appellata, jew li tkun tista' tiġi appellata fuq punt ta' liġi. Sentenza ta' Qorti Distrettwali Amministrattiva li tkun għadha ma dahlitx fis-seħħ tista' tiġi appellata quddiem Qorti Reġjonali Amministrattiva. Parti fi proċedimenti amministrattivi tista' tressaq appell fuq punt ta' liġi kontra sentenza jew sentenza anċillari tal-qorti tal-appell, jekk il-qorti tkun kisret xi regoli sostantivi jew proċedurali jew eżerċitat is-setgħat tagħha "*ultra vires*" matul il-proċedimenti. Quddiem il-qorti tal-ewwel istanza, il-kawżi amministrattivi jinstemgħu minn imħallef wieħed jew minn bord ta' mħallfin, filwaqt li quddiem qorti tal-appell jew tar-rinviju jinstemgħu minn bord.

Skont il-[Liġi dwar il-Privattivi](#), il-Qorti Reġjonali ta' Riga tisma' l-kawżi li ġejjin li jikkonċernaw il-protezzjoni legali tal-invenzjonijiet fi proċedimenti ċivili bħala qorti tal-ewwel istanza:

kawżi dwar it-twaqqif mill-ġdid ta' drittijiet għal privattivi;

kawżi dwar id-dikjarazzjoni ta' privattiva bħala nulla;

kawżi dwar id-drittijiet ta' użu minn qabel;

kawżi dwar il-ksur ta' privattiva;

kawżi dwar id-dikjarazzjoni ta' ksur ta' privattiva li tkun nulla u bla effett;

kawżi dwar l-għoti ta' liċenzja, id-dispożizzjonijiet kuntrattwali ta' liċenzja jew il-konformità ma' dawk id-dispożizzjonijiet;

kawżi dwar id-dritt għal kumpens minħabba li privattiva ma tistax tintuża pubblikament.

Skont il-[Liġi dwar id-Disinji](#), il-Qorti Reġjonali ta' Riga tisma' l-kawżi li ġejjin li jikkonċernaw il-protezzjoni legali tad-disinji bħala qorti tal-ewwel istanza:

tilwim dwar ir-rikonoxximent ta' drittijiet għal disinji;

tilwim dwar ir-rikonoxximent tar-reġistrazzjoni ta' disinji bħala null;

tilwim dwar l-użu illegali ta' disinji (vjolazzjoni ta' disinji);

tilwim dwar l-għoti ta' liċenzja, id-dispożizzjonijiet kuntrattwali ta' liċenzja jew il-konformità ma' dawk id-dispożizzjonijiet.

Il-Qorti Suprema hija fformata minn **Senat**, li għandu tliet diviżjonijiet (Id-Diviżjoni tal-Kawżi Ċivili, id-Diviżjoni tal-Kawżi Kriminali u d-Diviżjoni tal-Kawżi Amministrattivi) u żewġ **awli** (l-Awla tal-Kawżi Ċivili u l-Awla tal-Kawżi Kriminali). L-awli huma qrati tal-appell f'kawżi li jinstemgħu minn qrati reġjonali bħala qrati tal-ewwel istanza. Is-Senat huwa l-qorti ta' referenza għall-kawżi kollha li jinstemgħu mill-qrati distrettwali jew tal-belt u l-qrati reġjonali, u huwa l-qorti tal-ewwel istanza għall-kawżi marbuta ma' deċiżjonijiet tal-Kunsill tal-Uffiċċju tal-Awdiżjar tal-Istat adottati skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 55 tal-Liġi dwar l-Uffiċċju tal-Awdiżjar tal-Istat. Il-kawżi jinstemgħu f'kull awla minn bord ifurmat minn tliet imħallfin. Fis-Senat tal-Qorti Suprema, il-kawżi jinstemgħu minn bord ta' tliet senaturi jew, f'ċerti każijiet stabbiliti bil-liġi, f'kompożizzjoni estiza.

Bażijiet tad-dejta legali

Isem u URL tal-bażi tad-dejta

[Portal tal-Qrati Nazzjonali](#)

[Il-Qorti Suprema](#)

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr flus?

Iva l-aċċess huwa **mingħajr flus**.

Il-kontenut tal-bażi tad-dejta fil-qosor

Il-Portal tal-Qrati Nazzjonali fih kampjun imħallat ta' sentenzi wara proċedimenti ċivili u kummerċjali tal-qrati b'gurizdizzjoni ġenerali, kif ukoll sentenzi tal-qrati amministrattivi. L-informazzjoni tista' tinkiseb fit-taqsimiet "*Tiesu nolēmum*" ("Senzenzi tal-Qorti") u "*E-Pakalpojumi*" ("Servizzi elettronici").

Il-Portal tal-Qorti Suprema għandu arkivju ta' sentenzi tal-ġurisprudenza li għandhom kemm sentenzi topiċi tas-Senat u l-gabriet tal-ġurisprudenza. L-informazzjoni tinsab fit-taqsimi "*Tiesu informācija*" ("Informazzjoni ġudizzjarja").

Sfond

L-informazzjoni ppubblikata fil-Portal tal-Qrati Nazzjonali, u s-senzenzi tas-Senat u l-kumpilazzjoni tal-ġurisprudenza ppubblikata fil-Portal tal-Qorti Suprema għalissa hija disponibbli biss bil-Latvjan.

L-aħħar aġġornament: 08/06/2015

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdahħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew

kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Litwanja

Din il-paġna tipprovdi lekk informazzjoni dwar il-qrati ordinarji Litwani.

Qrati ordinarji - introduzzjoni

Fil-Litwanja, hemm 56 qorti ta' **għurisidizzjoni ġenerali**:

Il-Qorti Suprema tal-Litwanja (Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Il-Qorti tal-Appelli tal-Litwanja (Lietuvos apeliacinis teismas)

5 qrati reġjonali (apygardos teismai)

49 qorti distrettwali (apylinkės teismai).

Il-Qorti Suprema tal-Litwanja

Il-Qorti Suprema tal-Litwanja hija l-unika qorti ta' **kassazzjoni** (l-aħħar rimedju) għar-reviżjoni ta' sentenzi effettivi, deċiżjonijiet, digrieti u ordnijiet tal-qrati ta' għurisidizzjoni ġenerali.

Il-qorti żviluppat prattika tal-qorti uniformi għall-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tal-liġijiet u atti legali oħra.

Tista' ssib aktar informazzjoni fuq is-sit elettroniku tal-Qorti Suprema.

Il-Qorti tal-Appelli tal-Litwanja

Il-Qorti tal-Appelli toffri d-dritt ta' appell kontra sentenzi tal-qrati reġjonali (bħala qrati tal-ewwel istanza). Tisma' wkoll talbiet dwar ir-rikonoxximent ta' deċiżjonijiet ta' qrati barranin jew internazzjonali u ta' deċiżjonijiet f'arbitraġġi barranin jew internazzjonali u l-infurzar tagħhom fir-Repubblika tal-Litwanja. Twestaq funzjonijiet oħra assenjati lill-għurisidizzjoni tagħha bil-liġi.

Is-**sede** tal-Qorti tal-Appelli torganizza u tikkontrolla l-attivitajiet amministrattivi tal-qrati distrettwali u tal-imħallfin tagħhom, skond il-proċedura stabbilita bil-liġi. Tista' ssib aktar informazzjoni fuq is-sit elettroniku tal-[Qorti tal-Appelli](#).

Il-qrati reġjonali

Qorti reġjonali hija qorti tal-ewwel istanza għall-każijiet kriminali jew civili assenjati lill-għurisidizzjoni tagħha bil-liġi. Tisma' wkoll appelli kontra sentenzi, deċiżjonijiet, digrieti u ordnijiet tal-qrati distrettwali.

Is-**sede** ta' qorti reġjonali torganizza u tikkontrolla l-attivitajiet amministrattivi tal-qrati distrettwali u tal-imħallfin tagħhom taħt il-għurisidizzjoni tal-qorti, skond il-proċeduri stabbiliti bil-liġi.

Il-qrati distrettwali

Qorti distrettwali hija qorti tal-ewwel istanza għat-tipi ta' każijiet li ġejjin:

Każijiet kriminali

Każijiet civili

Każijiet li jinvolvu ksur amministrattivi (assenjati lill-għurisidizzjoni tagħha bil-liġi)

Każijiet assenjati lill-għurisidizzjoni tal-imħallfin dwar self ipotekarju

Każijiet relatati mal-infurzar ta' deċiżjonijiet u sentenzi

Imħallef ta' qorti distrettwali jwestaq ukoll il-funzjonijiet ta' imħallef fil-proċeduri qabel is-smiġħ u mħallef tal-infurzar, flimkien ma' funzjonijiet oħra assenjati lill qorti distrettwali bil-liġi.

L-aħħar aġġornament: 18/02/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Lussemburgu

F'din is-sezzjoni ssibu deskrizzjoni qasira tal-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Lussemburgu.

Il-qrati ordinarji - introduzzjoni

Il-Qrati u t-tribunali huma mogħtija s-setgħa għudizzjarja mill-Kostituzzjoni u japplikaw biss il-liġijiet u r-regolamenti ġenerali u lokali li jkunu konformi mal-liġijiet.

Il-qrati għudizzjarji

Il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja

Fil-quċċata tal-ġerarkija tal-qrati għudizzjarji hemm il-qorti superjuri tal-ġustizzja li tinkludi **Qorti tal-Kassazzjoni** u **Qorti tal-Appell**, kif ukoll **Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali**.

Quddiem il-**Qorti tal-Kassazzjoni**, li għandha awla b'ħames imħallfin, jitressqu prinċipalment: **il-kawżi għall-annullament jew ritrattazzjoni** tas-sentenzi mogħtija mill-awli differenti tal-Qorti tal-appell u s-sentenzi mogħtija fl-aħħar istanza. L-assistenza legali hija obbligatorja.

Il-Qorti tal-Appell hija magħmula minn għaxar awli ppreseduti minn 3 għudikanti. Hija tisma' kwistjonijiet civili, kummerċjali, kriminali u korrettivi, kif ukoll kwistjonijiet mismugħa mit-tribunali tax-xogħol fiż-żewġ distretti għudizzjarji tal-pajjiż. L-assistenza legali hija obbligatorja, flief fil-kwistjonijiet kriminali u l-miżuri provviżorji (référé). L-awla kriminali tal-qorti tal-appell tisma' l-appelli mis-sentenzi tal-awla kriminali tat-Tribunal tad-Distrett. Din l-awla hija ppreseduta minn hames għudikanti.

It-Tribunali tad-Distrett

Il-pajjiż huwa maqsum f'**żewġ distretti għudizzjarji** u kull wieħed minnhom għandu Tribunal tad-Distrett, wieħed ġewwa l-Lussemburgu u l-ieħor f'Diekirch.

Iż-żewġ Tribunali tad-Distrett huma maqsuma f'sezzjonijiet ippreseduti minn tliet imħallfin; fi hdan kull Tribunal tad-Distrett hemm **l-uffiċċju tal-Prosekuzzjoni** magħmul minn Prokuratur tal-Istat u sostituti. Il- **maġistrati inkwirenti (juges d'instructions)** fi hdan kull Tribunal tad-Distrett huma kompetenti biex imexxu l-inkjesta maġisterjali u, jekk ikun hemm bżonn, il-kwistjonijiet korrettivi.

Fi kwistjonijiet civili u kriminali, it-Tribunal tad-Distrett għandu **għuridizzjoni residwa** u jisma' l-kwistjonijiet kollha li ma jaqgħux taħt il-għuridizzjoni espressa ta' qrati oħra minhabba n-natura jew il-valur tat-talba.

It-Tribunal għandu **għuridizzjoni razione valoris** għat-talbiet b'valur oġġa minn EUR 10 000.

Huwa għandu **għuridizzjoni esklussiva** biex jisma' kwistjonijiet li, minhabba n-natura tagħhom, jiġu assenjati lilu espressament mil-liġi. It-Tribunal jisma' esklużivament talbiet għall-eżekuzzjoni ta' sentenzi mogħtija minn tribunali barranin u tal-atti awtentikati mill-uffiċċjali pubbliċi barranin. It-Tribunali tad-Distrett għandhom ukoll għuridizzjoni volontarja, jiġifieri fil-qasam tal-adozzjoni, it-tutela, l-emanċipazzjoni, eċċ.

It-Tribunal tad-Distrett jisma' **I-appelli** mis-sentenzi mogħtija fil-prim'istanza mill-Kummissarji tal-Ġustizzja li għandhom l-awla tagħhom fi hdan id-distrett għudizzjarju tat-Tribunal.

Il-kawzi quddiem it-Tribunal tad-Distrett jiġu introdotti prinċipalment permezz ta' rikors, li jiġi nnotifikat lill-konvenut mill-marixxall tal-qorti.

Il-presidenti tat-Tribunali tad-Distrett, jew il-maġistrati maħtura bħala sostituti, għandhom ġurisdizzjoni fi proċeduri sommarji (référé) f'kazijiet urgenti, f'materji civili u kummerċjali.

It-Tribunali tad-Distrett għandhom ġurisdizzjoni kriminali bħala **Tribunali Korrettivi u Kriminali**. Għandhom ġurisdizzjoni biex jitrattaw ir-reati kollha, jiġifieri l-kontravvenzjonijiet punibbli b'piena ta' priġunerija, kif ukoll il-fatti kkwalfikati bħala delitti mil-liġi, li jitressqu quddiemhom mit-taqsimha inkwirenti (Chambre du Conseil) jew mit-taqsimha inkwirenti tal-Qorti tal-Appell. L-akkużati jridu jidher quddiem il-Qorti personalment, flieff f'każ ta' kontravvenzjoni punibbli biss b'ammenda; f'dak il-każ l-akkużati jistgħu jiġu rappreżentati minn avukat.

Bħala regola ġenerali, il-preżenza ta' avukat hija obbligatorja quddiem it-Tribunal tad-Distrett, flieff fl-eċċezzjonijiet stabbiliti bil-liġi, bħal pereżempju fil-qasam kummerċjali u proċeduri sommarji fejn il-partijiet jistgħu jressqu t-talbiet tagħhom huma stess.

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja

Hemm **3 Kummissarji tal-Ġustizzja**, wieħed il-Lussemburgu, wieħed Esch-sur-Alzette (distrett għudizzjarju tal-Lussemburgu) u l-iehor f'Diekirch (distrett għudizzjarju ta' Diekirch).

Fl-oqsma civili u kummerċjali, il-Kummissarju tal-Ġustizzja jisma' l-kwistjonijiet kollha li fuqhom għandu ġurisdizzjoni bis-saħħa tal-kodiċi l-ġdid tal-proċedura civili jew permezz ta' dispożizzjonijiet ġuridiki oħra; għandu **ġurisdizzjoni tal-aħħar istanza** sa valur massimu ta' EUR 2 000, u **ġurisdizzjoni soġġetta għal appell** sa valur massimu ta' EUR 10 000.

Il-Kummissarju jisma' ċerti materji bħal pereżempju mandati ta' sekwestru minhabba xogħlijiet mhux imħallsa, pensjonijiet u dħul ieħor, kif ukoll jiddeciedi kif ser jittqassmu l-flus maqbuda permezz tal-mandat ikun xi jkun l-ammont tad-djun.

Bħala regola ġenerali, it-talba ssir quddiem il-Kummissarji tal-Ġustizzja permezz ta' rikors ġuramentat imsejjaħ citazzjoni innotifikat bil-marixxall. Numru ta' talbiet jitressqu billi jiddaħħal rikors fir-registru tal-qorti. Quddiem il-Kummissarju tal-Ġustizzja, il-partijiet jistgħu jidher wahedhom jew permezz ta' rappreżentant. Dan ir-rappreżentant jista' jkun avukat, il-konjuġi, il-ġenturi jew qrabatu mid-demem, il-ġenturi jew qrabha biz-zwieġ sat-tielet grad inkluż, kif ukoll persuni li taħdem personalment u esklussivament fis-servizz ta' parti minnhom jew fl-intrapriża tagħhom.

Fil-qasam kriminali, il-Kummissarju tal-Ġustizzja jaqdi l-**funzjonijiet ta' tribunal tal-pulizija**. Bħala tribunal tal-Pulizija huwa jittratta l-kontravvenzjonijiet jew il-ksur tal-liġi punibbli b'ammenda ta' bejn EUR 25 sa 250, kif ukoll il-ksur, ikkwalfikati b'delitti mil-liġi, illi t-taqsimha inkwirenti tressaq quddiem it-tribunal tal-Pulizija.

Huwa jittratta wkoll il-ksur punibbli b'pieni oghla mill-pieni li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal tal-pulizija. Is-sentenzi mogħtija mit-tribunali tal-Pulizija dejjem jistgħu jiġu attakkati fl-appell. L-**appell** irid isir fi żmien 40 ġurnata mid-data tal-għotja tas-sentenza, jew f'każ ta' kontumacja, mid-data li fiha s-sentenza tiġi nnotifikata lill-persuna jew tintbagħat fl-indirizz tagħha. L-appell jitressaq quddiem it-Tribunal Kriminali (Tribunal Correctionnel).

Kull Kummissarju tal-Ġustizzja għandu ġurisdizzjoni fuq kwistjonijiet tax-xogħol, tilwim marbut ma' kuntratti tax-xogħol u l-kuntratti tal-apprentisti. L-appell jitressaq quddiem il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja.

Il-bażijiet tad-dejta ġuridika

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **mingħajr ħlas**.

Deskrizzjoni qasira tal-kontenut

Ara s-sit elettroniku tal-[Qrati għudizzjarji](#).

Ara s-sit elettroniku tal-[Qrati għudizzjarji](#).

Fotoq relatati

[Ministeru tal-Ġustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 20/12/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Ungerja

Din is-sezzjoni tagħti informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Ungerja.

Qrati ordinarji - Daħla

Sistema għudizzjarja civili

Qrati tal-prim'istanza

Qrati tad-distrett u l-qrati ġenerali

Il-proċedimenti kollha li bil-liġi ma jitressqux quddiem il-qrati ġenerali jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-**qrati tad-distrett (járásbíróságok)**.

Il-**qrati ġenerali (törvényszékek)** iservu bħala qrati tal-prim'istanza fir-rigward ta':

talbiet dwar il-liġi tal-propjetà, fejn l-ammont inkwistjoni jaqbeż il-HUF 30 miljun (bejn wieħed u ieħor EUR 106 000), flieff meta l-proċedimenti jinbdeu flimkien ma' talba għad-divorzju;

proċedimenti dwar drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati, u l-protezzjoni tal-privattivi industrijali;

proċedimenti ta' kumpens għad-danni kkaġunati matul l-istħarriġ ta' proċeduri uffiċjali minn persuni li kienu qegħdin jaġixxu fi hdan il-kompetenza pubblika amministrattiva tagħhom;

proċedimenti dwar ftehimiet internazzjonali dwar it-trasport u l-bgħit tal-merkanzija;

proċedimenti sabiex jiġu infurzati talbiet dwar drittijiet civili minhabba l-ksur ta' drittijiet morali, inkluzi l-proċedimenti għall-kumpens għal dan il-ksur jekk jinbdeu ma' dawn il-proċeduri jew matulhom;

proċedimenti dwar titoli;

talbiet minhabba libell;

ċertu tilwim dwar id-dritt soċjetarju kif imfisser mil-liġi;

proċedimenti għar-revoka ta' deċiżjoni ta' reġistrazzjoni tal-qorti li tkun laqgħet ir-rikors għar-reġistrazzjoni;

proċedimenti għal sentenzi dikjaratorji dwar l-eżistenza, l-invalidità jew l-effetti tal-kuntratti ta' fondazzjoni jew l-istatut ta' assoċjazzjoni;

proċedimenti dwar ir-reviżjoni mill-qorti tad-deċiżjonijiet tal-assoċjazzjonijiet tan-negozju;
proċedimenti dwar l-išhubija bejn il-membri (eks membri) u l-assoċjazzjonijiet tan-negozju, u bejn il-membri stess (eks membri);
proċedimenti dwar l-akkwist ta' parteċipazzjoni kwalifikattiva;
proċedimenti dwar il-modifiki tar-regoli dwar ir-responsabbiltà tal-azzjonisti b'ishma b'responsabbiltà limitata;
ċertu proċedimenti relatati ma' assoċjazzjonijiet reġistrati li ma jikkwalifikawx b'halta assoċjazzjonijiet tan-negozju;
proċedimenti midbija kontra organizzazzjonijiet b'hal dawn mill-korp responsabbli għas-superviżjoni tagħhom bil-liġi;
proċedimenti dwar l-išhubija bejn il-membri (eks membri) u l-assoċjazzjonijiet tan-negozju, u bejn il-membri stess (eks membri);
proċedimenti dwar il-kuntratti ta' finanzjament konklużi mal-fornituri tas-servizzi tas-saħħa;
proċedimenti biex jiġu stabbiliti l-fatti għall-kawżi fejn il-valur tal-oġġett tal-proċedimenti jaqbeż il-valur kif imsemmi hawn qabel;
proċedimenti dwar il-kundizzjonijiet kuntrattwali inguġti;
proċedimenti ta' kumpens imressqa b'rabta mad-dritt tal-partijiet għal proċess ġust u li jitlesta fi żmien raġonevoli;
proċedimenti assenjati bil-liġi lill-ġuriżdiżżjoni tal-qrati ġenerali.

Jekk xi wieheċ mill-korrikorrenti jaqa' taħt il-ġuriżdiżżjoni ta' qort ġenerali, il-proċedimenti jaqgħu taħt il-ġuriżdiżżjoni ta' dik il-qorti.

Il-Qrati tat-tieni istanza

Qrati ġenerali (törvényszékek): kawzi taħt il-ġuriżdiżżjoni tal-qrati tad-distrett li jservu b'halta qrati tal-prim'istanza, kif ukoll il-kawżi quddiem il-qrati amministrattivi u industrijali.

Qrati reġjonali tal-appell (ítélőtáblák): għall-kawżi li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-qrati ġenerali li jservu b'halta qrati tal-prim'istanza.

Il-Kurja (Kúria): għall-kawżi ġejjin mill-qrati reġjonali tal-appell. Dan hu l-każ ukoll għall-kawżi fejn tingħata deċiżjoni mill-qrati ġenerali b'halta qorti tal-prim'istanza, u fejn il-partijiet, bir-rappreżentanti legali tagħhom, jitolbu b'mod kongunt illi l-kawża tagħhom tinstema' mill-Kurja – jekk l-appell ikun ibbażat fuq ksur tad-dritt sostantiv. It-talbiet lill-Kurja biex tisma' kawżi dwar id-dritt tal-propijetà jistgħu jsiru biss jekk is-somma inkwiżjoni taqbeż il-HUF 500 000 (bejn wieheċ u ieħor EUR 1 840).

Il-Kurja tiddeċiedi wkoll il-mozzjonijiet għar-reviżjoni.

Il-kompożizzjoni tal-qrati

Il-qorti tal-prim'istanza s-soltu tkun ifformata minn **imħallef wieheċ**, iżda fil-każijiet stabbiliti mil-liġi il-qorti hija fformata minn **imħallef professjonali u żewġ assessuri biex hekk jiffurmaw bord ta' tliet membri**. L-assessuri għandhom l-istess drittijiet u obbligi waqt il-proċedimenti daqs l-imħallef professjonali. Madanakollu, l-imħallfin professjonali biss jistgħu jippresjedu waħedhom b'halta mħallfin u jkun l-presidenti tal-bords.

Il-qrati tat-tieni istanza (il-qrati ġenerali u l-qrati reġjonali tal-appell) **huma fformati minn bord ta' tliet imħallfin professjonali**.

Matul l-istħarriġ ġudizzjarju, **tliet** (jew f'ċerti każijiet – minħabba n-natura partikolarment kumplessa tal-kawża – **hames**) **imħallfin professjonali jiffurmaw il-Kurja**

Il-ġuriżdiżżjoni tal-qrati

Il-ġuriżdiżżjoni ġenerali: B'halta regola ġenerali, il-qorti bil-ġuriżdiżżjoni tar-residenza permanenti tal-konvenut tista' taġixxi, jekk ma jkunx hemm xi qorti oħra b'ġuriżdiżżjoni esklussiva. Il-liġi tistabbilixxi wkoll regoli addizzjonali dwar il-ġuriżdiżżjoni (pereż. fin-nuqqas ta' indirizz permanenti, il-ġuriżdiżżjoni tiddependi fuq il-post ta' residenza tal-konvenut).

Il-liġi tirikonoxxi wkoll bażijiet speċjali tal-ġuriżdiżżjoni minbarra l-ġuriżdiżżjoni ġenerali (il-ġuriżdiżżjoni alternattiva, il-ġuriżdiżżjoni esklussiva).

Fil-każ ta' ġuriżdiżżjoni alternattiva, fejn ma tiġix speċifikata ġuriżdiżżjoni alternattiva, ir-rikorrent jista' jibda proċedimenti quddiem qorti oħra tal-għażla tiegħu kif stabbilit bil-liġi minflok il-qorti ġenerali (pereż. jistgħu jitressqu proċedimenti dwar il-kustodja tat-tfal quddiem il-qorti bil-ġuriżdiżżjoni skont l-indirizz permanenti tat-tifel/tifla, proċedimenti għall-kumpens jistgħu jitressqu wkoll quddiem il-qorti bil-ġuriżdiżżjoni skont il-post jew iż-żona fejn seħħ id-dannu, eċċ.)

Fil-każ ta' ġuriżdiżżjoni esklussiva, il-proċedimenti jistgħu jitressqu biss quddiem qorti speċifika.

Sistema ġudizzjarja kriminali

Qrati tal-prim'istanza

B'halta regola ġenerali, **il-qrati tad-distrett** għandhom il-ġuriżdiżżjoni biex imexxu l-proċedimenti kriminali.

Madanakollu il-**qrati ġenerali** jistgħu jmxexxu l-proċedimenti fil-każijiet speċifiċi li ġejjin:

- delitti li jġibu magħhom sentenza ta' prigunerija sa 15 il-sena jew sentenza ta' għomor il-ħabs; u
- delitti kontra l-istat (Kapitolu X tal-Kodiċi Kriminali);
- delitti kontra l-umanità (Kapitolu XI tal-Kodiċi Kriminali);
- konfossa biex jitwettaq omiċidju, omiċidju involontarju [Sezzjoni 166(3) u (4) tal-Kodiċi Kriminali], omiċidju mwettaq waqt li l-persuna tkun taħt l-influenza immedjata ta' passjoni istantanja (Sezzjoni 167 tal-Kodiċi Kriminali), offiża personali li tista' ġġib periklu tal-ħajja (tikkaġuna l-mewt) [Sezzjoni 170(6) u t-tielet alternattiva fis-Sezzjoni 170(7) tal-Kodiċi Kriminali], ħtif tal-persuna (Sezzjoni 175/A tal-Kodiċi Kriminali), traffikar tal-bnedmin (Sezzjoni 175/B tal-Kodiċi Kriminali), delitti kontra r-regoli dwar l-intervenzjoni medika u r-riċerka medika u d-dritt għall-awtodeterminazzjoni fil-kura medika (Titolu II tal-Kapitolu XII tal-Kodiċi Kriminali);
- delitti kontra l-ordni għall-elezzjonijiet, referenda, inizjattivi taċ-ċittadini u inizjattivi taċ-ċittadini Ewropej (Sezzjoni 211 tal-Kodiċi Kriminali), użu ħażin tad-dejta kwalifikata (Titolu III tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali), imġiba ħażina fil-kariga (Titolu IV tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali), vjolenza kontra persuna taħt protezzjoni internazzjonali (Sezzjoni 232 tal-Kodiċi Kriminali), irvelli fil-ħabs (Sezzjoni 246 tal-Kodiċi Kriminali), ostruzzjoni tal-ġustizzja quddiem qorti internazzjonali (Sezzjoni 294/B tal-Kodiċi Kriminali), delitti kontra l-ġustizzja pubblika (internazzjonali) (Titoli VII u VIII tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali);
- atti ta' terroriżmu (Sezzjoni 261 tal-Kodiċi Kriminali), ksur tar-restrizzjonijiet ekonomiċi internazzjonali (Sezzjoni 261/A tal-Kodiċi Kriminali), qbid ta' ajruplani u vetturi ferrovjarji, bastiment u vetturi tat-trasport tal-massa jew vetturi adatti għat-trasport bil-massa tal-merkanzija (Sezzjoni 262 tal-Kodiċi Kriminali), il-partecipazzjoni f'organizzazzjoni kriminali (Sezzjoni 263/C tal-Kodiċi Kriminali);
- użu ħażin tal-prodotti u s-servizzi militari, kif ukoll prodotti b'użu doppju (Sezzjoni 263/B tal-Kodiċi Kriminali), l-abbuż minn informazzjoni privileġġjata (Sezzjoni 299/A tal-Kodiċi Kriminali), frodi fl-investment kapitali (Sezzjoni 299/B tal-Kodiċi Kriminali), l-organizzazzjoni ta' skema piramida (Sezzjoni 299/C tal-Kodiċi Kriminali), ħasil tal-flus (Sezzjoni 303 tal-Kodiċi Kriminali);
- ikkaġunar ta' periklu pubbliku bil-konsegwenza ta' telf finanzjarju kbir jew serju [Sezzjoni 259(2)(b) tal-Kodiċi Kriminali], indħil fl-operat ta' utilitajiet pubbliċi li jikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 260(3) u (4) tal-Kodiċi Kriminali], reati kontra s-sistemi tal-kompjuter u d-dejta, li jikkaġuna danni kbir jew eċċezzjonalment serji [Sezzjoni 300/C(4)(b) u (c) tal-Kodiċi Kriminali]; frodi tat-taxxa u n-nuqqas tal-obbligi ta' superviżjoni jew awditjar marbuta mal-frodi tat-taxxa, bil-konsegwenza ta' telf kbir jew serju ta' introjtu [Sezzjoni 310(4)(a), (5)(a) u (6) kif ukoll is-Sezzjoni 310/A tal-Kodiċi Kriminali], użu ħażin ta' alternattivi fi flus li jikkaġuna danni kbir jew eċċezzjonalment serji [Sezzjoni 313/C(5)(a) u 313/C(6) tal-Kodiċi Kriminali], serq [Sezzjoni 316(6)(a) u 316(7) tal-Kodiċi Kriminali] u l-appropriazzjoni indebita [Sezzjoni 317(6)(a) u 317(7) tal-Kodiċi Kriminali] ta' oġġetti ta' valur kbir jew eċċezzjonalment għoli; frodi li tikkaġuna danni kbir jew eċċezzjonalment kbir [Sezzjoni 318(6)(a) u 318(7) tal-Kodiċi Kriminali], miżappropriazzjoni ta' fondi, li tikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 319(3)(c) u (d) tal-Kodiċi Kriminali], ġestjoni ħażina minħabba negligenza ta' fondi li

jikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 320(2) tal-Kodiċi Kriminali], serq [Sezzjoni 321(4)(b) tal-Kodiċi Kriminali] u sakkeġġ [Sezzjoni 322(3)(a) tal-Kodiċi Kriminali] ta' valur għoli jew kbir, vandalizmu li jikkaġuna danni kbir jew eċċezzjonalment kbir [Sezzjoni 324(5) u (6) tal-Kodiċi Kriminali], traffikar ta' oġġetti misruqa ta' valur għoli jew eċċezzjonalment għoli [Sezzjoni 326(5)(a) u (b) tal-Kodiċi Kriminali], ksur tad-drittijiet tal-awtur jew drittijiet assoċjati, li jikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment kbir [Sezzjoni 329/A(3) tal-Kodiċi Kriminali], u l-ksur tad-drittijiet protetti mid-dritt tal-privattivi industrijali [Sezzjoni 329/D(3) tal-Kodiċi Kriminali];

i) reati kriminali skont il-ligi militari;

j) Delitti komunisti u delitti mhux soġġetti għall-istatut ta' limitazzjonijiet skont id-dritt internazzjonali, stabbilit fil-ligi dwar ir-responsabbiltà kriminali għal u n-nuqqas ta' applikabilità tal-istatut ta' limitazzjonijiet għad-delitti kontra l-umanità u l-prosekuzzjoni ta' ċerti delitti li seħħew waqt id-dittatura Komunista.

L-oqsma tal-**kompetenza** tal-qrati huma, bħala regola, iddeterminati miż-żona li fihom sar **l-att kriminali**.

Jekk l-akkużat wettaq delitti li jaqgħu taħt il-gurizdizzjoni ta' bosta qrati, il- **qorti ġenerali** jkollha l-gurizdizzjoni biex tisma' l-kawża.

Il-Qrati tat-tieni istanza

Il-qrati ġenerali: għall-kawzi li jaqgħu fil-kompetenza tal-qorti tad-distrett bħala qrati tal-prim'istanza:

Qrati reġjonali tal-appell: għall-kawzi li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-qorti ġenerali bħala qrati tal-prim'istanza.

Il-Kurja: għall-kawzi li jaqgħu fil-kompetenza ta' qorti reġjonali tal-appell, fejn id-deċiżjoni ta' dik il-qorti tista' tiġi appellata.

Il-Qrati tat-tielet istanza

Qrati reġjonali tal-appell: għall-kawzi deċiżi mill-qorti ġenerali bħala qorti tat-tieni istanza.

Il-Kurja: għall-kawzi deċiżi minn qorti reġjonali tal-appell bħala qorti tat-tieni istanza.

Il-kompożizzjoni tal-qrati

Fejn id-delitt kriminali inkwistjoni jkun punibbli b'sentenza ta' prigunerija ta' tmien snin jew aktar, il-**qorti tad-distrett tkun iffurmata minn bord ta' mħallef professjonali u żewġ assessuri**. F'każijiet oħra **l-imħallef jippresjedi waħdu**.

Il-qorti ġenerali, bħala qorti tal-prim'istanza, wkoll tmexxi l-proċedimenti tagħha permezz ta' **bord iffurmat minn imħallef professjonali u żewġ assessuri**.

Il-qorti bħala **qorti tat-tieni jew tielet istanza** tmexxi l-proċedimenti tagħha **permezz ta' bord iffurmat minn tliet imħallef professjonali**. Il- Kurja tmexxi l-proċedimenti tagħha **permezz ta' bord iffurmat minn tlieta jew f'ames imħallef professjonali**.

Holoq relatati

[Sit elettroniku uffiċjali tal-qrati tal-Ungerija](#)

L-aħħar aġġornament: 04/07/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Malta

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji f'Malta.

Qrati ordinarji – Introduzzjoni

Tista' ssib informazzjoni dwar il-qrati ċivili u kriminali ta' Malta fit-tabelli t'hawn taħt.

Qrati ċivili

Il-Qorti tal-Appell	It-tieni istanza Appell	Il-Qorti tal-Appell tisma' l-appelli mill- qrati ċivili kemm fil-gurisdizzjoni superjuri kif ukoll f'dik inferjuri. (i) Din il-qorti tisma' l-appelli mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili u mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja). (ii) L-appelli mill-Qorti tal-Maġistrati fil-gurisdizzjoni ċivili tagħha, mit-Tribunal għat-Talbiet Żgħar u mit-tribunali amministrattivi wkoll jinstemgħu minn din il-qorti.	(i) Magħmula minn tliet imħallef. (ii) Magħmula minn imħallef wiehed.
Il-Qorti Ċivili: Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Gurisdizzjoni Volontarja) Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)	L-ewwel istanza	Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tisma' l- kawzi ċivili u/jew kummerċjali kollha li jmorru lil hinn mill-gurisdizzjoni tal-Qorti tal-Maġistrati. Fil-gurisdizzjoni kostituzzjonali tagħha, tisma' wkoll il-kawzi marbuta mal-ksur tad- drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali li huma protetti mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal- Libertajiet Fundamentali. Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Gurisdizzjoni Volontarja) hija qorti b'gurisdizzjoni volontarja u hija responsabbli mill- interdizzjoni jew mill-inabilitazzjoni tal-persuni mentalment instabbli , min-nomina ta' tuturi għall-istess persuni, mill-ftuħ tas-suċċessionijiet u mill-konferma tal-eżekutori testamentarji. Tiegħu hsieb iżżomm ukoll it-testamenti sigrieti. Din il-qorti tisma' l-kawzi kollha marbuta ma' kwistjonijiet familjari bħal annullamenti taż-żwigiġijiet, separazzjoni personali, divorzju, manteniment u kustodja tat-fal.	Ippreseduta minn imħallef Ippreseduta minn imħallef Ippreseduta minn imħallef
Il-Qorti tal-Maġistrati	L-ewwel istanza	Fil- qasam ċivili , il-Qorti tal-Maġistrati għandha biss gurisdizzjoni inferjuri tal-ewwel istanza, b'mod ġenerali limitata għat- talbiet li ma jaqbzux il-€15,000 .	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex	L-ewwel istanza	Fil-qasam ċivili, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha gurisdizzjoni doppja : gurisdizzjoni inferjuri paragonabbli għal dik eżercitata mill-kontroparti tagħha f'Malta, u gurisdizzjoni superjuri, bl-istess	Ippreseduta minn maġistrat

		kompetenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, iżda eskluża l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali, u tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdizzjoni Volontarja).	
Tribunal għal Talbiet Żgħir	L-ewwel istanza	Dan it-Tribunal jiddeċiedi b'mod sommarju, skont il-prinċipji tal- ekwità u tal-ligi, fuq talbiet b'valur ta' inqas minn €5,000.	Ippresedut minn Ġudikatur

Qrati kriminali

Il-Qorti tal-Appell Kriminali	It-tieni istanza Appell	Din il-Qorti fil-Ġurisdizzjoni Superjuri tagħha tisma' l- appelli ta' persuni misjuba haġja mill- Qorti Kriminali . Din il-Qorti fil-Ġurisdizzjoni Inferjuri tagħha tisma' l- appelli rigward kawżi li ġew deċiżi mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali.	Magħmula minn tlett imħallfin Magħmula minn imħallef wiehed
Il-Qorti Kriminali	L-ewwel istanza	Din il-qorti sservi bħala qorti kriminali u tisma' kawżi kriminali li jmorru lil hinn mill-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati.	Ippreseduta minn imħallef li jkollu miegħu ġurija ta' disa' persuni
Il-Qorti tal-Maġistrati	L-ewwel istanza	Fil- qasam kriminali , il-Qorti għandha ġurisdizzjoni doppja: bħala qorti ta' ġudikatura kriminali rigward il-kawżi li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tagħha, u bħala qorti istruttoria rigward reati li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti Kriminali. (i) Qorti ta' Ġudikatura Kriminali – din il-Qorti għandha l-kompetenza li tisma' l-kawżi kollha relatati ma' reati li jgħorru piena sa 6 xhur prigunerija. (ii) Qorti Istruttoria – il-Qorti tmexxi l-inkjesta preliminari rigward id-delitti u tirrinviija l-atti rilevanti lill-Avukat Generali. Jekk ma jkun hemm l-ebda oġġezzjoni min-naħa tal-akkuzat, l-Avukat Generali jista' jirrinviija l-każijiet li jgħorru piena sa 10 snin habs lura quddiem il-Qorti tal-Maġistrati biex tisma' u tiddeċiedi l-każ.	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex	L-ewwel istanza	Fil-qasam kriminali, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha l-istess kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u bħala Qorti Istruttoria.	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Minorenni	L-ewwel istanza	Il-Qorti tal-Minorenni tisma' l-akkużi fil-konfront ta', u tiegħu f'isieb procedimenti oħrajn marbuta ma' minorenni li għandhom inqas minn 16-il sena u tista' anki tagħmel ordnijiet ta' kura.	Ippreseduta minn maġistrat u żewġ membri

Bażijiet tad-dejta legali

Jekk jogħġbok irreferi għall-paġna Maltija "**Organizzazzjoni tal-ġustizzja fl-Istati Membri – Malta**" fejn għandek issib informazzjoni dettaljata dwar u [links](#) għall-bażijiet tad-dejta rilevanti.

Links relatati

- [Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali](#)
- [Servizzi tal-Qorti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Sentenzi Online](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Proċeduri tal-Qorti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Użu tal-Awli](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Statistika](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Bejgħ b'subbasti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Formoli Ċivili \(bil-Malti\)](#)
- [Esperti tal-Qorti](#)
- [Servizzi Legali \(Liġijiet ta' Malta\)](#)

L-aħħar aġġornament: 20/12/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Olanda

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Olanda.

Qrati ordinarji

Dawn li ġejjin huma l-ismijiet tal-qrati fl-Olanda:

il-**Qorti distrettwali** (Rechtbank): l-ewwel istanza għall-kawżi ċivili u kriminali kollha

il-**Qorti tal-Appell** (Gerechtshof): l-appell għall-kawżi ċivili u kriminali kollha

il-**Qorti Suprema** (Hoge Raad): il-qorti suprema għall-kawżi ċivili u kriminali kollha

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib il-informazzjoni li trid fis-sit elettroniku ddedikat għas- [Sistema ġudizzjarja fl-Olanda](#).

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess huwa mingħajr ħlas.

Links relatati

[Il-Ġudikatura Olandiża u l-Qorti Suprema tal-Olanda](#)

L-aħħar aġġornament: 29/11/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [de](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Awstrija

Fit-taqsimi li ġejja għandek issib informazzjoni dwar il-Qrati Ordinarji fi kwistjonijiet Ċivili u Kriminali fl-Awstrija.

Qrati Ordinarji - Introduzzjoni

Il-qrati ordinarji huma organizzati fuq erba' livelli. **Inkarigati mill-ġurisdizzjoni** bħalissa (Novembru 2014) hemm responsabbli dawn il-qrati li ġejjin:

116-il Qorti Distrettwali (*Bezirksgerichte*)

20 Qorti Reġjonali (*Landesgerichte*)

4 Qrati Reġjonali Superjuri (*Oberlandesgerichte*)

il-Qorti Suprema (*Oberster Gerichtshof*)

Mill-bidu tal-2013 permezz tal-amalgamazzjonijiet ta' Qrati Distrettwali fil-Provinċji Federali tal-Awstrija ta' Fuq, l-Awstrija ta' Isfel u l-Stirja, l-għadd ta' Qrati Distrettwali tnaqqas b'mod gradwali għal 116 (mill-1.7.2014). Għall-1 ta' Lulju, 2016, diġà giet iffissata amalgamazzjoni oħra, sabiex minn dik id-data jkun hemm 115-il Qorti Distrettwali.

L-interess pubbliku fil-ġustizzja kriminali jitwettagħ mill-Uffiċċji ta' Prosekuzzjoni li ġejjin:

16-il Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku (*Staatsanwaltschaften*)

Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ċentrali għall-Infurzar tal-Kriminalità Ekonomika u l-Korruzzjoni (*Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption*)

4 Uffiċċji Għoljin tal-Prosekutur Pubbliku (*Oberstaatsanwaltschaften*)

l-Uffiċċju tal-Prokuratur Ġenerali (*Generalprokuratur*)

Responsabbli għas-**sentenzi ta' priġunerija** hemm 27 ħabs.

A. L-Organizzazzjoni tal-Qrati: Ġurisdizzjoni ċivili u kriminali

It-tilwim jiġi assenjat lill-ewwel istanza jew lill-qrati distrettwali jew lill-qrati reġjonali. Id-delineazzjoni tal-kompetenzi fi kwistjonijiet ċivili tiġi bażikament iddeterminata skont in-natura tat-tilwima (kompetenza skont l-oġġett), għall-oqsma l-oħra kollha skont il-valur involut fil-kawża (kompetenza skont il-valur tal-litiġju). Il-kompetenza skont l-oġġett tiegħu preċedenza fuq il-kompetenza skont il-valur.

Fi kwistjonijiet kriminali id-delineazzjoni tkun ibbażata fuq is-severità tal-piena marbuta mar-reat kriminali.

Il-qrati distrettwali (l-ewwel livell ta' organizzazzjoni)

Il-qrati distrettwali huma qrati tal-ewwel istanza. Huma għandhom il-kompetenza għal:

kwistjonijiet ċivili **b'valur li ma jaqbiżx EUR 15.000** (*Wertzuständigkeit*)

ċerti tipi ta' kawzi (indipendentement mill-ammont fil-kwistjoni), speċjalment **kawzi relatati mal-familja, il-kirjiet u l-infurzar** (*Eigenzuständigkeit*)

deċiżjonijiet fi **kwistjonijiet kriminali** rigward il-kawzi kollha, fejn ir-reat iġorr multa biss, multa u priġunerija ta' mhux aktar minn sena jew priġunerija biss ta' mhux aktar minn sena (eż. ħsara fuq il-persuna minħabba negliġenza, serq)

Il-qrati reġjonali jew qrati tal-ewwel istanza (it-tieni livell ta' organizzazzjoni)

Il-qrati reġjonali (**fi kwistjonijiet kriminali**) jew **qrati tal-ewwel istanza (fi kwistjonijiet ċivili)** huma responsabbli:

fl-ewwel istanza għall-kawżijiet kollha li mhumiex assenjati lill-qrati distrettwali. Barra minn hekk il-kompetenza skont l-oġġett tgħodd għall-kawzi li jirrigwardaw il-Liġi dwar ir-Riskju Nukleari, il-Liġi dwar ir-Responsabbiltà Pubblika, il-Liġi dwar il-Protezzjoni tad-Dejta, għal kawzi relatati mal-Kompetizzjoni u d-Drittijiet tal-Awtur

fit-**tieni istanza** għall-appelli kontra deċiżjonijiet tal-qrati distrettwali

Il-qrati reġjonali superjuri jew il-qrati tat-tieni istanza (it-tielet livell ta' organizzazzjoni)

Dawn jikkostitwixxu t-tielet livell ta' organizzazzjoni. Huma jinsabu fi Vjenna (li tkopri lil Vjenna, l-Awstrija ta' Isfel u l-Burgenland), Graz (li tkopri lil Stirja u Carinthia), Linz (li tkopri l-Awstrija ta' Fuq u Salzburgu) u Innsbruck (li tkopri t-Tirol u Vorarlberg).

Dawn il-qrati jiddeċiedu f'**kawzi ċivili u kriminali, bħala qrati tal-appell (fit-tieni istanza)**.

Barra minn hekk dawn il-qrati għandhom rwol speċjali fl-**amministrazzjoni tal-ġustizzja**. Il-president tal-qorti reġjonali superjuri jew tal-qorti tat-tieni istanza huwa l-kap tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja tal-qrati kollha f'dak id-distrett; fil-funzjoni tiegħu, huwa jwieġeb biss lill-Ministru Federali jew il-Ministru tal-Ġustizzja.

Il-Qorti Suprema (ir-raba' livell ta' organizzazzjoni)

Il-Qorti Suprema fi Vjenna hija l-**Qorti tal-aħħar istanza fil-kawzi ċivili u kriminali**. Flimkien mal-Qorti Kostituzzjonali (*Verfassungsgericht*), mal-Qorti Amministrattiva (*Verwaltungsgericht*), hija l-Ogħla Qorti (*Höchstgericht*) fil-pajjiż. Dan ifisser li l-ebda rimedju (domestiku) ieħor ma hu possibbli kontra d-deċiżjonijiet tagħha.

Il-ġurisprudenza tal-Qorti Suprema għandha rwol essenzjali sabiex il-liġi tiġi applikata **b'mod uniformi** madwar it-Territorju Federali.

Minkejja li l-qrati inferjuri mhumiex marbutin legalment mad-deċiżjonijiet tagħha, bħala principju huma jiġu ggwidati mill-ġurisprudenza tal-ogħla qrati.

B. Ġustizzja Ċivili

Il-ġustizzja ċivili hija miżnija fuq il-proċedimenti ċivili ġenerali, il-proċedimenti quddiem it-tribunal industrijali, il-kawzi kummerċjali u l-proċedimenti mhux kontestati.

Fil-proċedura ċivili ġenerali jiġu deċiżi dawk il-kwistjonijiet ta' dritt privat, li ma jaqgħux taħt il-kompetenza tal-qorti kummerċjali jew tat-tribunal industrijali, jew li għalihom tgħodd il-proċedura mhux kontenzjuża.

C. Istanzi Differenti

C.1. Istanzi differenti f'Kawzi Ċivili

Fil-**proċedimenti ċivili ġenerali** bħala prinċipju jżestru żewġ istanzi differenti, li kull waħda minnhom tista' tinqasam fi tliet stadji. It-tliet stadji assenjat lill-ewwel istanza jew lill-qorti distrettwali jew lill-qorti reġjonali.

Jekk l-ewwel istanza hija fil-**guriżazzjoni tal-qorti distrettwali**, l-appell jiġi pprezentat fil-qorti tal-ewwel istanza. Hawnhekk il-bord tal-appelli (Berufungssenat) jiddeciedi dwar l-appell.

Jekk tiġi deċiża minn qorti tal-ewwel istanza, il-**guriżazzjoni tal-appell** tkun tal-qorti tat-tieni istanza, fejn il-bord tal-appelli jiddeciedi fit-tieni istanza.

Il-qorti tat-tieni istanza jiġu msejja biss għal riezami tad-deċiżjoni fil-ewwel istanza. Huma jiddeciedu biss bażikament fuq il-baži ta' mozzjonijiet fuq il-kwistjoni sostanzjali fi tmiem it-trattazzjoni verbali tal-ewwel istanza u fuq il-fatti pprezentati sa dan il-punt. Il-qorti tat-tieni istanza jistgħu jiddeciedu fuq il-każ (billi jikkonfermaw jew jemendaw is-sentenza). Għal dan il-għan, fil-parametri tal-mozzjonijiet u s-sottomissjonijiet magħmula fil-ewwel istanza, jistgħu jirrepetu l-proċedura kollha jew parti minha jew ikompluha jew jaqilbu s-sentenza tal-qorti tal-ewwel istanza u jitolbuha tagħti sentenza mill-ġdid, jew jiċċu t-talba. F'każijiet li jkun jeħtieġu kjarifika dwar kwistjonijiet legali li jkun ta' importanza bażika, jista' jerga' jsir appell quddiem il-Qorti Suprema.

Il-Qorti Suprema tiddeciedi biss dwar kwistjonijiet legali u għalhekk fid-deċiżjoni tagħha hija marbuta mal-fatti diġà stabbiliti. Hija tevalwa għalhekk biss il-korrettezza ta' deċiżjoni mogħtija fuq din il-baži jew tindika xi invaliditajiet u, f'għadd limitat, anki nuqqasijiet fi proċeduri preċedenti. Il-Qorti Suprema m'għandhiex biss funzjoni ta' Qorti tal-Appell; anki hija stess tista' tiddeciedi fil-kwistjoni (billi tikkonferma jew temenda sentenza), tħassar is-sentenzi preċedenti u titlob lill-qorti tal-ewwel jew tat-tieni istanza biex jieħdu deċiżjoni mill-ġdid, jew tiċċad it-talba.

Fil-ewwel istanza, fil-maġġoranza tal-każijiet, jiddeciedi imħallef wieħed (u fi kwistjonijiet ta' l fuq minn EUR 100 000, fuq talba ta' waħda mill-partijiet, jiddeciedi Bord magħmul minn tliet imħallfin). Fit-tieni istanza jiddeciedi Bord magħmul minn tliet imħallfin, fil-Qorti Suprema Bord ikun magħmul minn hames imħallfin. Meta l-kwistjoni legali tkun ta' importanza fundamentali (bħal pereżempju, it-tibdil ta' prattika stabbilita fil-liġi), fil-Qorti Suprema jiġi fformat l-hekk imsejjaħ Bord imsaħħaħ magħmul minn hax-il Imħallef.

C.2. Istanzi Differenti f'Każijiet Kriminali

F'kawzi kriminali l-istanzi differenti jkun fuq żewġ stadji.

Jekk il-qorti distrettwali tal-ewwel istanza tiddeciedi jistgħu jsiru appelli:

minħabba raġunijiet ta' nullità

kontra l-istabiliment tal-htija u s-severità tal-piena

L-appelli jiġu deċiżi minn Bord ta' tliet imħallfin mill-qorti reġjonali.

Jekk il-kawża tiġi deċiża fil-ewwel istanza minn imħallef wieħed tal-qorti reġjonali (dan japplika għar-reati u d-delitti kollha li jkollhom piena massima ta' hames snin priġunerija, pereżempju, xhieda falza quddiem il-Qorti), l-appell jista' jsir:

minħabba raġunijiet ta' nullità

kontra l-istabiliment tal-htija u s-severità tal-piena

Id-deċiżjoni tittieħed minn Bord magħmul minn tliet imħallfin.

Fil-każ li qorti reġjonali tkun aġixxiet fil-ewwel istanza bħala qorti lokali kriminali (Schöffengericht) jew permezz ta' ġuri (Geschworenengericht), il-Qorti Suprema tissejjaħ biex tiġi annullata s-sentenza. Jekk min-naħa l-oħra jiġu pprezentati appelli kontra s-severità tas-sentenza, jiddeciedi l-Bord tal-imħallfin.

D. L-Appelli

Fi **proċeduri ċivili ġenerali** s-sentenzi tal-ewwel istanza jistgħu jiġu kkontestati bil-mezz legali tal-appell. Appell jista' jsir fil-każijiet kollha fuq il-baži ta' nullità jew ta' sentenza legalment ingusta, f'każijiet dwar kwistjonijiet speċifiċi jew fi kwalunkwe każ fejn l-ammont fil-kwistjoni huwa l fuq minn EUR 2 700 kif ukoll minħabba nuqqasijiet fil-proċedura jew fatti li ġew stabbiliti b'mod żbaljat.

Sentenzi fit-tieni istanza jistgħu jiġu kkontestati permezz ta' appell dwar punti legali. Dan it-tip ta' appell quddiem il-Qorti Suprema madankollu huwa suġġett għal ċerti limitazzjonijiet li jiddependu mis-suġġett fil-kwistjoni. Bħala prinċipju, il-Qorti Suprema tiddeciedi biss dwar kwistjonijiet legali ta' ċerta importanza; il-preżenza ta' tali kwistjonijiet hija għalhekk rekwiżit, biex il-Qorti Suprema taċċetta r-rikors. Minkejja dan, f'ċerti każijiet, sentenzi mogħtija fit-tieni istanza li jirrigwardaw ammont inqas minn EUR 5 000 xorta waħda ma jistgħux jiġu kkontestati jew, it-talba għal reviżjoni quddiem il-Qorti Suprema irid jiġi awtorizzat mill-qorti tat-tieni istanza (direttament jew permezz ta' applikazzjoni għal id-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna).

E. Bażijiet ta' dejta ġuridika

Is-sit web tal-Ministeru tal-Ġustizzja Awstrijak (<http://www.justiz.gv.at>) tinforma b'mod ġenerali dwar is-sistema ġudizzjarja Awstrijaka.

L-aċċess għall-baži ta' dejta legali huwa mingħajr hlas?

Iva, l-aċċess għall-websajt tal-Ministeru tal-Ġustizzja Awstrijak huwa mingħajr hlas.

Links Korrispondenti

[Guriżazzjoni tal-Qrati - L-Awstrija](#)

L-aħħar aġġornament: 18/12/2015

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Polonja

Din it-taqsimha tipprovdi b'informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Polonja

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Is-sistema tal-qrati komuni fil-Polonja tinkludi **l-qrati tal-appell** (sądy apelacyjne), **provincjali** (sądy okręgowe) u **distrettwali** (sądy rejonowe). Dawn il-qrati jiddeciedu, fost affarijiet oħrajn, dwar kawzi li jikkoncernaw il-liġi kriminali, ċivili, tal-familja u l-minorenni, il-liġi kummerċjali, il-liġijiet tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali – hliet għall-każijiet li huma kompetenza ta' qrati speċjali oħrajn, bħall-qrati militari.

Il-qrati komuni jzommu wkoll **reġistri tal-artijiet** u **tal-ipoteki** kif ukoll ir-reġistru tal-pledges, ir-Reġistru tal-Qorti Nazzjonali u r-Reġistru Kriminali Nazzjonali.

Qrati Ċivili

Hemm unità ċivili (wydział cywilny) f'kull qorti **tal-appell**, **provincjali** u **distrettwali**.

Qrati kriminali

Hemm unità kriminali (wydział karny) f'kull qorti **tal-appell**, **provincjali** u **distrettwali**.

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku tal-[Gvern Pollakk](#) fih lista ta' Atti ppubblikati, lura sa mill-1918.

L-aċċess għall-baži tad-dejta huwa **mingħajr hlas**.

L-aħħar aġġornament: 10/12/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [pt](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Portugall

F'din it-taqsimha tista' ssib informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Portugall.

L-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji

Minbarra l-Qorti Kostituzzjonali, li hija speċifikament kompetenti biex tamministra l-ġustizzja fuq kwistjonijiet ġuridici-kostituzzjonali, il-kategoriji ta' qrati li ġejjin jeżistu fil-Portugall:

- Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja u l-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza u tat-tieni istanza;
- Il-Qorti Amministrattiva Suprema u l-qrati amministrattivi u fiskali l-oħrajn;
- Il-Qorti tal-Awdituri.

Huma possibbli wkoll Qrati Marittimi, tal-Arbitraġġ u tal-Maġistrati.

Il-każijiet u l-formazzjonijiet fejn il-qrati msemmija fuq jkunu jistgħu jikkostitwixxu, separatament jew konguntemment, qorti ta' kunflitt [*Tribunal dos Conflitos* - qorti li tittratta l-kunflitti ta' ġurisdizzjoni] huma stipulati fil-liġi.

Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet rigward it-tribunali militari [*tribunais militares*], li jistgħu jinholqu waqt stat ta' gwerra, qrati b'kompetenza esklużiva li jiddeciedu fuq ċerti kategoriji ta' delitti huma pprojbti.

Qrati ġudizzjarji

Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja

Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja hija l-ogħla entità fil-ġerarkija tal-qrati ġudizzjarji, mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Qorti Kostituzzjonali. Hija tinkludi taqsima ċivili, taqsima kriminali u taqsima soċjali.

Hija għandha s-sede tagħha f'Lisbona u l-ġurisdizzjoni tagħha testendi fuq it-territorju Portugiż kollu.

Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja topera taħt id-direzzjoni ta' President, fi plenarja tat-tribunal (magħmula mill-imħallfin kollha li jiffurmaw it-taqsimiet tal-qorti), f'taqsimiet speċjalizzati plenarji u f'taqsimiet tal-qorti.

Flief fil-każ ta' eċċezzjonijiet espressi fil-liġi, il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja tittratta biss materji ta' liġi.

Il-Qrati tal-appell

Il-qrati tal-appell [*tribunais da relação*] huma, bħala regola, qrati tat-tieni istanza.

Bħalissa, il-qrati tal-appell jippresjedu f'Lisbona, f'Porto, f'Coimbra, f'Évora u f'Guimarães. Huma joperaw taħt id-direzzjoni ta' President, fi plenarja jew skont it-taqsimha.

Il-qrati tal-appell jinkludu taqsima ċivili, taqsima kriminali u taqsima soċjali.

Il-Qrati tal-prim'istanza

Il-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza normalment ikunu l-qrati distrettwali [*tribunais de comarca*].

Bħala regola, il-qasam ta' kompetenza tal-qrati ġudizzjarji huwa d-distrett, għalkemm jistgħu jeżistu qrati li jkollhom kompetenza fuq distrett(i) jew qasam /oqsma definiti speċifikament mil-liġi.

Il-qrati ġudizzjarji għandhom kompetenza ġenerali fi kwistjonijiet ċivili u kriminali u jeżerċitaw il-kompetenza tagħhom anke rigward il-kwistjonijiet kollha li ma jiġux assenjati lil qrati oħrajn.

Fil-prim istanza, jista' jkun hemm qrati b'kompetenza speċifika (li jittrattaw kwistjonijiet speċifiċi determinati skont it-tip ta' proċediment applikabbli) u qrati speċjalizzati li jagħtu deċiżjonijiet dwar materji speċifiċi (irrispettivament mit-tip applikabbli ta' proċediment).

Il-qrati ġudizzjarji jistgħu jinqasmu fi *juizos* (b'kompetenza ġenerika, speċjalizzata jew speċifika), jew f'*varas* b'kompetenza speċifika, meta dan ikun ġustifikat mill-volum u l-kumplessità tas-servizz.

Imħallef jew iktar jippresjedu kull qorti, *juizo* jew *vara*.

Qrati amministrattivi u fiskali

Il-qrati amministrattivi u fiskali għandhom kompetenza li jiddeciedu fuq rikorsi u appelli relatati mas-soluzzjoni tat-tilwim li jiġu minn relazzjonijiet ġuridici fi kwistjonijiet amministrattivi u fiskali.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema

Il-Qorti Amministrattiva Suprema hija l-ogħla entità fil-ġerarkija tal-qrati amministrattivi u fiskali, mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Qorti Kostituzzjonali.

Hija għandha s-sede tagħha f'Lisbona u l-ġurisdizzjoni tagħha testendi fuq it-territorju Portugiż kollu.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tinkludi taqsima għat-tilwim amministrattiv u taqsima għat-tilwim fiskali. Il-kompetenza ewlenija tagħha hija li tiddeciedi fuq appelli mis-sentenzi tal-qrati amministrattivi ċentrali.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema topera taħt id-direzzjoni ta' President, meġħjun minn tliet Viċi Presidenti.

Skont is-suġġett, il-qorti taħdem fi plenarja, bħala plenarja għal kull taqsima jew skont it-taqsimha. Fil-plenarja jew fil-plenarja ta' kull taqsima biss hija teżamina l-punti tad-dritt.

Il-Qrati amministrattivi ċentrali

Il-qrati amministrattivi ċentrali huma, bħala regola, qrati tat-tieni istanza. Bħalissa hemm żewġ qrati amministrattivi ċentrali (tat-Tramuntana u tan-Nofsinhar).

Il-funzjoni ewlenija tagħhom hija li tiddeciedi fuq appelli kontra deċiżjonijiet mill-qrati amministrattivi distrettwali [*tribunais de círculo*] u l-qrati fiskali.

Kull qorti amministrattiva ċentrali tinkludi taqsima għat-tilwim amministrattiv u taqsima għat-tilwim fiskali.

Il-qrati amministrattivi ċentrali joperaw taħt id-direzzjoni ta' President, meġħjun minn tliet Viċi Presidenti.

Il-qrati amministrattivi ċentrali jeżaminaw fatti u punti tad-dritt.

Qrati amministrattivi distrettwali u qrati fiskali

Dawn huma qrati tal-prim'istanza li l-għan ewleni tagħhom huwa li jiddeciedu tilwimiet dwar materji amministrattivi u fiskali. Huma jistgħu jaħdmu awtonomament, bħala qorti amministrattiva distrettwali u qorti fiskali [*tribunal tributário*], jew jistgħu jaħdmu konguntemment, bħala qorti amministrattiva u fiskali [*tribunal administrativo e fiscal*].

Huma joperaw taħt id-direzzjoni ta' President, maħtur mill-Kunsill Superjuri tal-Qrati Fiskali u Amministrattivi [*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*] għal terminu ta' tliet snin.

Bhala regola, huma jkunu fformati minn imħallef wiehed imma l-leġiżlazzjoni tippredvi li f'ċerti każijiet dawn il-qrati jistgħu jkunu ppreseduti b'formazzjoni differenti.

Kummissjari tal-Ġustizzja [Julgados de Paz]

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja huma qrati ekstraġudizzjarji, li għandhom il-*modus operandi* tagħhom, is-servizz ta' medjazzjoni tagħhom u l-kompetenza li jismgħu u jiddeċiedu fuq azzjonijiet li jaqgħu fil-ġurisdizzjoni tal-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza.

L-aħħar aġġornament: 09/08/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [ro](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Rumanija

Din il-paġna tagħtik informazzjoni dwar il-qrati ordinarji Rumeni.

Introduzzjoni għas-sistema ġudizzjarja tar-Rumanija

Is-sistema ġudizzjarja tar-Rumanija għandha l-istruttura li ġejja:

Il-qrati tal-ġustizzja u l-uffiċċji tal-prosekutur

L-ewwel livell

Qrati distrettwali (176)

Uffiċċji tal-prosekutur

It-tieni livell

Tribunali (42)

Tribunali speċjali (3)

Tribunal għat-Tfal u l-Kwistjonijiet tal-Familja (1)

Uffiċċji tal-prosekutur

It-tielet livell

Il-qrati tal-appell (15)

Uffiċċji tal-prosekutur

Ir-raba' livell

Il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja

Uffiċċju tal-Prosekutur

Is-sistema ġudizzjarja tar-Rumanija tikkonsisti fil-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja u qrati oħra tal-liġi.

Qrati

Il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja

Bhala l-aktar qorti għolja fir-Rumanija, hija l-unika istituzzjoni ġudizzjarja bil-poter li tiżgura **interpretazzjoni u applikazzjoni tal-liġi uniformi minn qrati oħrajn**. Il-proċedura prinċipali biex jintlaħaq dan hi **"rieżami fl-interess tal-liġi"**.

Il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja għandha erba' taqsimiet, kull waħda bil-ġurisdizzjoni tagħha:

Taqsimi Ċivili I;

Taqsimi Ċivili II;

Taqsimi Kriminali;

It-Taqsimi Amministrattiva u tal-Kawżi Fiskali.

Taqsimiet oħrajn tal-qorti suprema, li għandhom il-ġurisdizzjonijiet tagħhom, huma **l-erba' kulleġġi ġudikanti ta' fames imħallfin, it-Taqsimiet Kongunti, il-kulleġġ ġudikant dwar riežaminazzjonijiet fl-interess tal-liġi, u l-kulleġġ ġudikant dwar il-kjarifika ta' ċerti kwistjonijiet ġuridici**.

It-Taqsimi Ċivili I, it-Taqsimi Ċivili II, u t-Taqsimi Amministrattiva u tal-Kawżi Fiskali, parti mill-Qorti Għolja ta' Tassazzjoni u l-Ġustizzja, jismgħu

applikazzjonijiet għal riežaminazzjoni kontra sentenzi mogħtija minn qrati ta' appell u deċiżjonijiet oħra tal-qrati, kif stipulat mil-liġi, u applikazzjonijiet għal riežaminazzjoni kontra sentenzi mhux finali jew atti ġudizzjarji ta' kull natura li ma jistgħux jiġu appellati bi kwalunkwe mod ieħor, u fil-każ tagħhom il-proċedimenti ġuridici qabel qorti ta' appell kienu interrotti. Bhala qorti tal-ewwel istanza, it-Taqsimi Kriminali tisma' kawżi u applikazzjonijiet li huma bil-liġi taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja.

It-Taqsimi Kriminali tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja tisma' l-kawżi li ġejjin:

Bhala qorti tal-ewwel istanza:

offiżi mwettqa minn senaturi, deputati, jew Membri tal-Parlament Ewropew;

offiżi mwettqa minn membri tal-Gvern;

offiżi mwettqa minn imħallfin tal-Qorti Kostituzzjonali;

offiżi mwettqa minn membri tal-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura;

offiżi mwettqa minn imħallfin tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja, jew minn prosekuturi tal-Uffiċċju tal-Prosekutur marbuta mal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja;

offiżi mwettqa minn marixxalli, ammiralli, generali u kwesturi;

kawżi oħra li bil-liġi huma taħt il-ġurisdizzjoni tagħha.

Bhala **qorti ta' riežami**,

applikazzjonijiet għal riežami kontra sentenzi f'kawżi kriminali mogħtija, fl-ewwel istanza, minn qorti ta' appell jew mill-Qorti Militari tal-Appell;

applikazzjonijiet għal riežami kontra sentenzi f'kawżi kriminali mogħtija, wara appell, minn qorti ta' appell jew mill-Qorti Militari tal-Appell;

applikazzjonijiet għal riežami kontra sentenzi f'kawżi kriminali mogħtija, fl-ewwel istanza, mit-Taqsimi Kriminali tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja, u kawżi oħra stipulati mil-liġi.

Il-Kulleġġi Ġudikanti ta' Disa' Mħallfin

Skont l-Att Nru 202/2010 li jikkonċerna ċerti miżuri biex jiġihaffu proċedimenti ġuridici, is-setgħat tal-Kulleġġi Ġudikanti ta' Disa' Mħallfin ittiehdu mill-Kulleġġi Ġudikanti ta' Fames Imħallfin.

Proċedimenti għaddejjin quddiem il-Kulleġġi Ġudikanti ta' Disa' Mħallfin se jkomplu jiġu mismugħa minn dan il-kulleġġi ġudikanti.

Il-Kulleġġi Ġudikanti ta' Disa' Mhaffin

Skont l-Artikolu 24 tal-Att Nru 304/2004, ippublikat mill-ġdid, kif emendat, il-Kulleġġi Ġudikanti ta' Fames Imhaffin jisingħu applikazzjonijiet għal rieżami u applikazzjonijiet oħra f'kawzi mismugħa mal-ewwel istanza mit-Taqsima Kriminali tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Gustizzja, u kawzi oħra li bil-liġi huma taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom. Huma jaġixxu wkoll bħala qorti dixiplinarja.

Skont l-Artikolu 51(3) tal-Att Nru 317/2004, ippublikat mill-ġdid, il-Kulleġġi Ġudikanti ta' Fames Imhaffin jisingħu applikazzjonijiet għal rieżami kontra sentenzi mogħtija mill-Kunsill Superjuri tal-Maġistratura f'kawzi dixiplinari.

It-taqsimiet tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Gustizzja jiltaqgħu bħala **Taqsimiet Kongunti** għal li ġej:

it-trattament ta' riferimenti rigward kambjamenti fil-ġurisprudenza tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Gustizzja;

il-konsultazzjoni mal-Qorti Kostituzzjonali biex jiġi verifikat il-kostituzzjonalità ta' liġijiet qabel il-promulgazzjoni tagħhom.

Il-qrati tal-appell

Fir-Rumanija, il-**qrati tal-appell** jitmexxew minn President, li jista' jkun assistit minn Vici President wiehed jew tnejn.

Qorti tal-appell għandha taqsimiet speċjalizzati jew kulleġġi ġudikanti għal kategoriji differenti ta' kawzi:

kawzi ċivili;

kawzi kriminali;

kawzi li jinvolvu t-tfal u l-kwistjonijiet tal-familja;

kawzi li jinvolvu tilwim amministrattiv jew fiskali;

kawzi relatati ma' tilwim industrijali u s-sigurtà soċjali, kumpaniji, ir-Registru tal-Kummerċ, l-insolvenza, il-kompetizzjoni ingusta, u kwistjonijiet oħrajn;

kwistjonijiet marittimi u tax-xmajjar.

Il-15-il qorti tal-appell għandhom personalità ġuridika, kull qorti tkopri l-ġurisdizzjoni ta' xi tribunali (madwar 3).

Fi kwistjonijiet ċivili, il-qrati tal-appell jisingħu l-kawzi li ġejjin:

Bħala **qrati tal-ewwel istanza**, jisingħu applikazzjonijiet li jirrelataw ma' tilwim amministrattiv u fiskali, skont id-dispożizzjonijiet legali speċjali.

Bħala **qrati tal-appell**, jisingħu appelli kontra sentenzi mogħtija minn tribunali tal-ewwel istanza.

Bħala **qrati ta' rieżami**, jisingħu kawzi speċifikament stipulati bil-liġi.

Fi kwistjonijiet kriminali, il-qrati tal-appell jisingħu l-kawzi li ġejjin.

Bħala qrati tal-ewwel istanza:

offiżi msemmija fl-Artikoli 155-173 tal-Kodiċi Kriminali (eż. tradiment, spjunaġġ, kospirazzjoni, sovverzjoni tal-awtorità tal-Istat jew tal-ekonomija nazzjonali) u offiżi kontra s-sigurtà nazzjonali Rumena msemmija fil-liġijiet speċjali;

offiżi msemmija fl-Artikolu 253¹ (kunflitti ta' interess), l-Artikoli 273-276 (ċerti offiżi kriminali relatati mas-sigurtà tat-trasport bil-ferrovija) fil-każ ta' aċċident bil-ferrovija, u l-Artikoli 356-361 (offiżi kriminali kontra l-paċi u l-umanità);

offiżi mwettqa minn imhaffin ta' qorti distrettwali jew tribunal, prosekuturi tal-uffiċċji tal-prosekuturi marbuta ma' dawk il-qrati, jew minn avukati, nutara, uffiċċjali ġudizzjarji tal-infurzar jew awdituri tal-Qorti tal-Kontabilità;

offiżi mwettqa minn mexxejja ta' denominazzjonijiet reliġjużi organizzati skont il-liġi u figuri reliġjużi ta' grad għoli, li għandhom tal-inqas il-grad ta' isqof jew l-ekwivalenti;

offiżi mwettqa minn assistenti maġistrati tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Gustizzja, imhaffin ta' qorti tal-appell jew tal-Qorti Militari tal-Appell, jew prosekuturi tal-uffiċċji tal-prosekutur marbuta ma' dawk il-qrati;

offiżi mwettqa minn membri tal-Qorti tal-Kontabilità, il-President tal-Kunsill Legiżlattiv, jew l-Ombudsman;

offiżi oħrajn impoġġija taħt il-ġurisdizzjoni tagħha minn liġijiet speċjali.

Bħala **qrati tal-appell**, jisingħu appelli kontra sentenzi mogħtija minn f'kawzi kriminali minn tribunali tal-ewwel istanza.

Bħala qrati ta' rieżami, jisingħu applikazzjonijiet għal rieżami kontra sentenzi kriminali mogħtija minn qrati distrettwali, tal-ewwel istanza, esklużi dawk li huma taħt il-ġurisdizzjoni ta' tribunali, u kawzi oħra speċifikament msemmija fil-liġi.

Il-qrati tal-appell jiddeciedu wkoll dwar il-**kunflitti ta' ġurisdizzjoni** bejn it-tribunali jew bejn il-qrati distrettwali u t-tribunali ġewwa l-qasam ta' ġurisdizzjoni tagħhom, jew bejn il-qrati distrettwali ġewwa l-ġurisdizzjoni ta' tribunali differenti f'qasam ta' ġurisdizzjoni ta' qorti tal-appell.

Il-qrati tal-appell jiddeciedu wkoll dwar rikjesti għall-estradizzjoni jew it-trasferiment barra mill-pajjiż ta' persuni haġta.

Tribunali

It-**42 tribunali nazzjonali** għandhom personalità ġuridika, u huma organizzati fuq livell ta' kontea. Il-qasam ta' ġurisdizzjoni ta' kull tribunal ikopri l-qrati distrettwali kollha fil-kontea fejn jinsab it-tribunal.

It-tribunali għandhom taqsimiet separati jew kulleġġi ġudikanti speċjalizzati fi:

kawzi ċivili;

kawzi kriminali;

kawzi li jinvolvu t-tfal u l-kwistjonijiet tal-familja;

kawzi li jinvolvu tilwim amministrattiv jew fiskali;

kawzi relatati ma' tilwim industrijali u s-sigurtà soċjali, kumpaniji, ir-Registru tal-Kummerċ, l-insolvenza, il-kompetizzjoni ingusta, u kwistjonijiet oħrajn;

kawzi li jinvolvu kwistjonijiet marittimi jew tax-xmajjar.

Fi kwistjonijiet ċivili, it-tribunali jisingħu l-kawzi li ġejjin:

Bħala qrati tal-ewwel istanza, it-tribunali jisingħu l-applikazzjonijiet kollha li bil-liġi m'humiex taħt il-ġurisdizzjoni ta' qrati oħrajn.

Bħala **qrati tal-appell**, jisingħu appelli kontra sentenzi mogħtija minn qrati distrettwali tal-ewwel istanza.

Bħala **qrati ta' rieżami**, jisingħu kawzi speċifikament stipulati bil-liġi.

Fi kwistjonijiet kriminali, it-tribunali jisingħu l-kawzi li ġejjin:

Bħala qrati tal-ewwel istanza:

offiżi kontra l-haġja jew l-integrità korporali u s-saħħa, offiżi kontra l-libertà personali, offiżi sesswali, offiżi fuq il-propjetà, offiżi fil-post tax-xogħol jew in-konnessjoni miegħu, offiżi li jimpedixxu l-kors tal-gustizzja, offiżi kontra l-arranġamenti stabbiliti għal ċerti attivitajiet regolati bil-liġi, offiżi tas-saħħa pubblika, u offiżi ta' kuntrabandu (fejn jinvolvu armi, munizzjon jew splussiv jew materjal radjuattiv);

offiżi b'intenzjoni li jirriżultaw fil-mewt jew fis-suwiċidju;

offiżi li jinvolvu t-traffikar jew il-konsum illegali tad-drogi;

offiżi li jinvolvu l-ħasil tal-flus jew l-evażjoni tat-taxxa;

bankarotta frawdolenta, jekk l-offiża tirrelata mas-sistema bankarja;

offiżi oħra li bil-liġi huma taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom.

Bhala **qrati ta' riežami**, jisimgħu applikazzjonijiet għal riežami kontra s-sentenzi mogħtija minn qrati distrettwali in konnessjoni ma' offiži fejn proċedimenti ġuridici jinbdeu wara ilment minn parti li saritilha l-ħsara, u applikazzjonijiet għal riežami kontra sentenzi kriminali mogħtija minn qrati distrettwali in konnessjoni ma' miżuri preventivi, liberta provvizorja jew miżuri prekawżjonali, sentenzi kriminali mogħtija in konnessjoni mal-infurzar ta' sentenzi kriminali jew riabilitazzjoni, u f'kawżi oħra speċifikament stipulati bil-liġi.

It-tribunali jiddeċiedu dwar kunflitti ta' ġurizdizzjoni bejn qrati distrettwali ġewwa l-qasam ta' ġurizdizzjoni tagħhom, u dwar kawżi oħra speċifikament stipulati bil-liġi.

Qrati distrettwali

Il-qrati distrettwali m'għandhomx personalità ġuridika, u huma stabbiliti ġewwa pajjiżi nazzjonali u f'Bukarest.

Fi kwistjonijiet ċivili, il-qrati distrettwali jisimgħu prinċipalment il-kawżi li ġejjin:

applikazzjonijiet li huma, skont il-Kodiċi Ċivili, taħt il-ġurizdizzjoni tal-qorti tal-kustodja u l-familja, esklużi l-kawżi fejn il-liġi tistipula espressivament mod ieħor;

applikazzjonijiet relatati ma' reġistri ta' status ċivili, skont il-liġi;

applikazzjonijiet relatati mal-amministrazzjoni ta' bini b'ħafna sulari, appartamenti jew spazji li jappartjenu esklussivament lil persuni differenti, jew lil relazzjonijiet ġuridici stabbiliti minn assoċjazzjonijiet tas-sidien tad-djar ma' persuni naturali jew ġuridici oħrajn, kif applikabbli;

applikazzjonijiet għal żgumbrament;

applikazzjonijiet li jirreferu għal hitan jew trinek komuni, id-distanza bejn bini jew pjantazzjonijiet, id-dritt ta' passaġġ, u kull impediment jew limitazzjoni li jaffettwa d-dritt għall-propjetà kif stipulat bil-liġi, miftiehma mill-partijiet jew imposta minn qorti;

applikazzjonijiet relatati ma' kambjamenti fil-limiti jew l-immarkar tal-limiti;

applikazzjonijiet għall-protezzjoni ta' pussessi;

applikazzjonijiet relatati ma' obbligi biex jitwettqu jew biex ma jitwettqux azzjonijiet li ma jistgħux jitqiesu f'termini ta' flus, mingħajr ma jingħata każ jekk humiex ibbażati fuq kuntratt jew le, esklużi dawk li bil-liġi huma taħt il-ġurizdizzjoni ta' qrati oħra;

applikazzjonijiet għal diviżjoni ġudizzjarja, hu x'inhu l-valur involut;

kull applikazzjoni oħra li tista' tiġi espressa f'termini ta' flus, sa u inkluż RON 200 000, mingħajr ma jingħata każ jekk il-partijiet għandhomx l-istatus ta' professionisti.

Il-qrati distrettwali jisimgħu wkoll appelli kontra deċiżjonijiet tal-awtoritajiet ta' amministrazzjoni pubblika lokali mal-ġurizdizzjoni lokali u korpi oħrajn b'ġurizdizzjoni bħal din, fil-kawżi stipulati bil-liġi.

Fi kwistjonijiet kriminali, il-qrati distrettwali jisimgħu prinċipalment il-kawżi li ġejjin:

B'mod ġenerali, kull tip ta' offiża, esklużi dawk li bil-liġi huma mismugħa għall-ewwel istanza mit-tribunali, il-qrati tal-appell jew il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja.

Aktar informazzjoni dwar dawn il-qrati tista' tinsab fuq [il-Portal tal-Qrati](#), miżmum mill-Ministeru tal-Ġustizzja Rumen.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Il-bażijiet tad-dejta ġuridici li ġejjin huma disponibbli onlajn:

Il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja tippubblika l-ġurisprudenza tagħha fuq [il-websajt](#) tagħha;

il-qrati jippubblikaw sommarji tas-sentenzi tagħhom fuq il-Portal tal-Qrati. Pereżempju, ara [s-sommarji tas-sentenzi ppubblikati mill-Qorti tal-Appell ta'](#)

Bukarest;

il-baži tad-dejta ġuridika miżmuma u ġestita mill-Kunsill Leġislattiv Rumen: [il-ġurizdizzjoni tal-Qrati - Ir-Rumanija](#).

L-aħħar aġġornament: 03/02/2014

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din id-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Slovenja

Din it-taqsimha tipprovdi le informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fis-Slovenja.

Qrati ordinarji

Skont l-Artikolu 98 tal-Att dwar il-Qrati, il-qrati ordinarji tas-Slovenja jinkludu:

Il-qrati tal-kontea (Okrajno sodišče)

Il-qrati distrettwali (Okrožno sodišče)

Il-qrati superjuri (Višje sodišče)

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tas-Slovenja (Vrhovno sodišče) (minn issa 'l quddiem, il-Qorti Suprema).

Il-qrati speċjalizzati stabbiliti permezz ta' statut speċjali għandhom, sakemm mhux previst bi statut, ikollhom:

L-istatus ta' qorti distrettwali: qrati tal-ewwel istanza, li l-istanza tal-appell tagħhom tkun qorti superjuri ta' kompetenza speċjali

L-istatus ta' qorti superjuri: qrati tat-tieni istanza li tiddeċiedi dwar appelli kontra d-deċiżjonijiet tal-qrati ta' kompetenza speċjali tal-ewwel istanza

L-istatus ta' qorti superjuri: qrati tal-ewwel istanza, li l-istanza tal-appell tagħhom tkun il-Qorti Suprema

Il-kompetenza tal-qrati tal-kontea

Skont l-Artikolu 99 tal-Att dwar il-Qrati, il-qrati lokali tas-Slovenja għandhom ġurizdizzjoni fil-materji li ġejjin:

Materji kriminali

Sabiex jiddeċiedu fl-ewwel istanza reati b'kundanna ta' multa jew terminu sa tliet snin ta' priġunerija, ħlief meta dawn jikkonċernaw reati kriminali kontra l-unur u r-reputazzjoni li jkun twettqu mill-istampa, permezz tar-radju, it-televiżjoni jew mezzi oħra ta' informazzjoni pubblika

Sabiex jinvestigaw reati kriminali kif deskritt aktar 'il fuq

Sabiex iwettqu materji oħra stabbiliti bl-istatut

Materji ċivili

Sabiex jiddeċiedu fl-ewwel istanza:

F'każijiet ċivili skont l-Att dwar il-Proċedura Ċivili

F'legati u materji oħra mhux kontenjużi, u fir-rigward tar-reġistru tal-artijiet

F'materji ta' infurzar jew sigurtà, sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor bl-istatut

Materji oħra

Sabiex jiddecedu dwar materji oħrajn kif stabbiliti bl-istatut

Għajnuna legali

Biex iwettqu materji li jinvolvu għajnuna legali meta l-qrati l-oħra ma jkollhomx kompetenza statutarja.

Il-kompetenza tal-qrati distrettwali

Skont l-Artikolu 101 tal-istatut li jirregola l-qrati, il-qrati distrettwali fis-Slovenja għandhom il-kompetenza fil-materji li ġejjin:

Materji kriminali

Sabiex jiddecedu fl-ewwel istanza reati kriminali li ma jaqgħux taħt il-kompetenza tal-qrati tal-kontea

Sabiex iwettqu investigazzjonijiet jew azzjonijiet investigattivi li jikkoncernaw reati kriminali (kif deskritt fil-punt 1 aktar 'il fuq)

Sabiex iwettqu proċedimenti preliminari u jiddecedu fl-ewwel istanza dwar reati kriminali li jkunu twettqu minn minorenni

Sabiex jiddecedu fl-ewwel istanza dwar l-infurzar ta' sentenza kriminali mogħtija minn qorti barranija

Sabiex jeżegwixxu sentenzi kriminali (li jiġu mill-punti 1, 3 u 4 aktar 'il fuq), u sabiex jeżegwixxu s-sentenzi kriminali tal-qrati tal-kontea

Sabiex jiddecedu dwar l-awtorizzazzjoni tat-tnaqqis tad-drittijiet umani u tal-libertajiet fundamentali

Sabiex jilħqu deċiżjonijiet f'bordijiet mingħajr ġuri (anke f'materji kriminali li jaqgħu fil-kompetenza tal-qrati tal-kontea)

Sabiex iwettqu materji oħra stabbiliti bl-istatut

Sabiex jeżerċitaw superviżjoni fir-rigward tat-trattament ġust u korrett ta' dawk li jkunu nstabu haġja kif ukoll is-superviżjoni tal-primunieri

Dipartimenti speċjalizzati tal-qrati (distrettwali) huma responsabbli mill-kompiti fil-punti 1, 2, 3, 6, 7 u 8 f'kawzi iktar kumplessi li jinvolvu kriminalità organizzata u ekonomika, terroriżmu, korruzzjoni u attivitajiet kriminali simili oħrajn.

Materji ċivili

F'materji ċivili għall-aġġudikazzjoni u d-deċiżjoni fl-ewwel istanza:

F'materji ċivili skont l-Att dwar il-Proċedura Ċivili

Dwar ir-rikonoxximent tas-sentenzi ta' qrati barranin

F'kazijiet ta' soluzzjoni obbligatorja, falliment u likwidazzjoni meta dan ikun fil-kompetenza tal-qorti, u f'kazijiet relatati

F'kazijiet dwar id-drittijiet tal-proprietà intellettwali

Dwar proposti biex jinħarġu miżuri temporanji li jiġu mressqa qabel il-ftuħ tal-każ, li fuq dawn il-qorti trid tiddeċiedi li l-kompetenza ta' arbitraġġ tkun ġiet miftiehma skont ir-regoli dwar kazijiet jew materji ekonomiċi

Fi proċedimenti mhux kontenjużi li fihom il-partecipanti jkunu kumpaniji kummerċjali, imsieħba jew azzjonisti u membri ta' entitajiet ta' kumpaniji kummerċjali, li għal dawn ikun meħtieġ li tapplika l-liġi dwar il-kumpaniji

Il-qrati distrettwali għandhom ukoll il-kompetenza fi:

Iż-żamma tar-reġistru tal-kummerċ

L-aġġudikazzjoni jew id-deċiżjoni dwar materji oħra, jekk dan ikun stabbilit bl-istatut

It-tweġġiq ta' materji ta' għajnuna legali fil-materji msemmija fil-punti 1, 2, 3 u 4 ta' aktar 'il fuq

It-tweġġiq ta' għajnuna legali internazzjonali

Il-Qrati Superjuri

Skont l-Artikolu 104 tal-Att dwar il-Qrati, il-qrati superjuri għandhom ġurisdizzjoni fl-oqsma li ġejjin:

Sabiex jaġġudukaw jew jiddecedu fit-tieni istanza f'appelli kontra d-deċiżjonijiet tal-qrati tal-kontea u dawk distrettwali fit-territorju tagħhom

Sabiex jiddecedu fuq kazijiet dwar il-kompetenza bejn il-qrati tal-kontea u l-qrati distrettwali fit-territorju tagħhom, u dwar it-trasferiment tal-kompetenza lil qorti tal-kontea jew lil qorti distrettwali oħra fit-territorju tagħhom

Sabiex iwettqu materji oħra kif stabbilit bl-istatut

Bażijiet tad-dejta legali

Isem u URL tal-bażi tad-dejta

[Gustizzja tar-Repubblika tas-Slovenja](#)

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **mingħajr ħlas**.

Deskrizzjoni fil-qosor tal-kontenut

[Gustizzja tar-Repubblika tas-Slovenja](#) tagħtik aċċess għal diversi bażijiet tad-dejta, bħal:

Is-sistema ġudizzjarja tar-Repubblika tas-Slovenja

L-amministrazzjoni ġudizzjarja

Registri pubbliċi (Registri tal-Artijiet, Reġistru Ġudizzjarja).

Links relatati

[Entitajiet ġudizzjarja](#)

L-aħħar aġġornament: 02/11/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Qrati ordinarji - Slovakkja

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fis-Slovakkja.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Il-qrati distrettwali (*okresné súdy*) huma **qrati tal-prim'istanza** fil-kawzi **ċivili** u **kriminali**, sakemm mhux stabbilit mod ieħor mir-regoli dwar il-proċedura ġudizzjarja. Il-qrati distrettwali jismgħu ukoll il-kazijiet dwar l-elezzjonijiet fejn jiġi hekk stipulat minn liġi speċifika.

Il-qrati reġjonali (*krajské súdy*) huma **qrati tat-tieni istanza** għall-kawzi ċivili u kriminali mismugħa mill-qrati distrettwali fil-prim'istanza. Il-qrati reġjonali jaġixxu bħala qrati tal-prim'istanza f'kawzi amministrattivi, sakemm mhux stipulat mod ieħor minn liġi speċifika. Il-qrati reġjonali jismgħu wkoll kawzi jekk mitluba minn liġijiet speċifiċi (pereżempju l-Att dwar il-protezzjoni mill-intercettazzjonijiet tal-komunikazzjonijiet).

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Slovakkja (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*) tisma' u tiddeċiedi dwar **rimedji ordinarji** kontra d-deċiżjonijiet tal-qorti reġjonali u tal-Qorti Kriminali Speċjali fejn il-liġi hekk tipprovdi.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Slovakkja tisma' u tiddeċiedi wkoll fuq rimedji straordinarji kontra d-deċiżjonijiet tal-qrati distrettwali, il-qrati reġjonali, il-Qorti Kriminali Speċjali u l-Qorti Suprema fejn il-liġi hekk tipprovdi. Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Slovakkja tiddeċiedi dwar il-kunflitti ta' ġurisdizzjoni *in rem* bejn il-qrati u l-entitajiet tal-amministrazzjoni pubblika.

 Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Slovakkja tista' tittrasferixxi wkoll kawża lil qorti oħra minflok lill-qorti kompetenti fejn stipulat mil-liġi u mir-regoli dwar il-proċedura ġudizzjarja.

Bażijiet tad-dejta ġuridiċi

Tista' ssib iktar informazzjoni fis-sit elettroniku tal- **Ministeru tal-Gustizzja Slovakk**.

L-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji

Il-ġudikatura Slovakkja

Il-ġudikatura Slovakkja tinkludi:

il-qrati distrettwali,

il-qrati reġjonali,

il-Qorti Kriminali Speċjali,

il-Qorti Suprema tar-Repubblika Slovakkja.

Kompetenza tal-qrati

Qrati distrettwali

Il-qrati distrettwali huma qrati tal-prim'istanza għall-kawżi ċivili u kriminali, sakemm mhux stabbilit mod ieħor mir-regoli dwar il-proċedura ġudizzjarja.

Il-qrati distrettwali jismgħu wkoll il-każijiet dwar l-elezzjonijiet fejn jiġi hekk stipulat minn liġi speċifika.

Qrati reġjonali

Il-qrati reġjonali huma qrati tat-tieni istanza għall-kawżi ċivili u kriminali mismugħa mill-qrati distrettwali fil-prim'istanza.

Ir-regoli dwar il-proċedura ġudizzjarja jspesifikaw għal liema kawżi ċivili u kriminali l-qrati reġjonali jaġixxu bħala qrati tal-prim'istanza.

Il-qrati reġjonali jaġixxu bħala qrati tal-prim'istanza f'kawżi amministrattivi, sakemm mhux stipulat mod ieħor minn liġi speċifika.

Il-qrati reġjonali jismgħu wkoll kawżi oħra jekk mitluba minn liġijiet speċifiċi, (Att Nru 166/2003 dwar il-protezzjoni tal-privatezza kontra użu mhux awtorizzat tat-teknoloġija informatika u li jemenda ċerti liġijiet oħra).

Il-Qorti Kriminali Speċjali

Il-Qorti Kriminali Speċjali tisma' kawżi kriminali u kawżi oħra kif stipulat mir-regoli tal-proċedura ġudizzjarja.

Il-Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema taġixxi u tiddeċiedi dwar:

rimedji ordinarji kontra d-deċiżjonijiet tal-qorti reġjonali u tal-Qorti Kriminali Speċjali fejn il-regoli tal-proċedura ġudizzjarja hekk jistipulaw,

rimedji straordinarji kontra d-deċiżjonijiet tal-qorti distrettwali, il-qorti reġjonali u l-Qorti Kriminali Speċjali fejn il-regoli tal-proċedura ġudizzjarja hekk jistipulaw,

kunflitti ta' ġurisdizzjoni *in rem* bejn il-qrati u l-entitajiet tal-amministrazzjoni pubblika,

trasferimenti ta' kawżi lil qorti oħra minflok dik kompetenti fejn ir-regoli tal-proċedura ġudizzjarja hekk jistipulaw,

kawżi oħra kif stipulat mil-liġi jew trattat internazzjonali.

Il-Qorti Suprema twettaq sħarriġ **ġudizzjarja** f'każijiet fejn tkun ingħatat sentenza finali.

Il-Qorti Suprema tippromwovi wkoll l- **interpretazzjoni uniformi u l-applikazzjoni konsistenti tal-liġijiet** u leġiżlazzjoni oħra ta' applikazzjoni ġenerali permezz ta' id-deċiżjonijiet tagħha stess,

meta tadotta opinjonijiet bl-għan li l-interpretazzjoni tal-liġijiet u leġiżlazzjoni oħra ta' applikazzjoni ġenerali tkun uniformi ,

bil-pubblikazzjoni ta' deċiżjonijiet finali tal-qrati ta' importanza primarja fil-'gabra ta' opinjonijiet tal-Qorti Suprema u d-deċiżjonijiet tal-qrati tar-Repubblika Slovakkja'.

Holoq relatati

 Ministeru tal-Gustizzja

L-aħħar aġġornament: 18/03/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna giet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Finlandja

Din it-taqsimha tagħtik informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fil-Finlandja.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Wiehe'd jista' jaqsam il-qrati tal-ġustizzja fil-Finlandja fi **qrati ġenerali** għal kwistjonijiet ċivili u kriminali, **qrati amministrattivi** għal deċiżjonijiet amministrattivi u **qrati speċjali**.

It-terminu "**qrati ġenerali**" jirreferi għal qrati li l-kompetenza tagħhom hija waħda ġenerali. Fi kliem ieħor, huma jieħdu hsieb kawżi legali li ma tqiegħdux taħt ir-responsabbiltà ta' xi qorti oħra tal-ġustizzja. Il-qrati ġenerali huma:

il-**Qrati Distrettwali** (käräjäoikeus/tingsrätt) (bħalissa 51, li fl-2010 se jonqsu għal 27)

il-**Qrati tal-Appell** (hovioikeus, hovrätt, 6)

il-**Qorti Suprema** (Korkein oikeus/ Högsta domstolen)

Il-qrati amministrattivi ġenerali huma l-qrati amministrattivi (hallinto-oikeus/förvaltningsdomstol, 8). L-oghla qorti amministrattiva hija l-**Qorti Amministrattiva**

Suprema (Korkein hallinto-oikeus/Högsta förvaltningsdomstolen).

Qrati distrettwali

Il-qrati lokali jew distrettwali jagħmluha ta' qrati ġenerali tal-prim'istanza. Huma jieħdu hsieb il-kawżi ċivili u kriminali u l-kwistjonijiet marbuta ma' rahnijiet (taxxi fuq il-proprjetà) u mas-sjeda tal-proprjetà immobbli (l-ipoteki u r-registrazzjoni tad-drittijiet għall-proprjetà). Bħalissa hemm 51 qorti ta' din ix-xorta fil-Finlandja, u jvarjaw ferm fid-daqs. L-ikbar waħda għandha madwar 80 imħallef u staff totali ta' madwar 250 persuna, inklużi s-segretarji tal-uffiċċji, il-marixxalli u l-avukati zghażaġh li qed jitharrġu fil-proċedimenti tal-qrati. L-icken qrati għandhom żewġ imħallfin permanenti u madwar għaxar impjegati taċ-Ċivil oħrajn.

Id-dispożizzjonijiet li jirregolaw l-operazzjonijiet u l-amministrazzjoni ta' dawn il-qrati jistgħu jinstabu fl-**Att dwar il-Qrati Distrettwali** u fid-digriet li jakkumpanjah, fl-ordnijiet permanenti rilevanti, u fir-regoli u fl-istruzzjonijiet iktar speċifiċi li jirrizultaw mill-istatut. Skont il-liġi, l-imħallef prinċipali f'qorti tal-prim'istanza huwa anki l-kap amministrattiv ta' dak l-uffiċċju.

Qorti distrettwali jkollha wkoll membri popolari u li jipparteċipaw primarjament fil-proċedimenti kriminali. Il-membri popolari jintgħażlu mill-kunsilli municipali. Il-Ministeru tal-Ġustizzja jikkonferma n-numru tal-membri popolari li għandhom jintgħażlu mill-municipalitajiet. Ir-remunerazzjoni tagħhom tiffallas mill-fondi tal-Istat.

Proċedura fil-qrati distrettwali

F'qorti distrettwali, **kawża ċivili** tkun maqsuma f'żewġ stadji: **preparazzjoni preliminari** u **seduta prinċipali**. Il-preparazzjoni preliminari tidda bis-sottomissjonijiet bil-miktub tal-partijiet. Numru ta' kawzi – dawk marbuta mal-ġbir tad-djun – diġà jkunu solvuti f'din il-fażi. Il-preparazzjoni tkompli b'mod orali, b'imħallef jippresjedi s-seduta.

Jekk il-kawża ma tistax tiġi solvuta f'dan l-istadju, tiġi skedata seduta prinċipali separata. Hawnhekk il-kompożizzjoni tal-qorti distrettwali tkun jew b'imħallef wiehed jew bi tliet imħallfin, hliet fil-kawzi li jikkonċernaw il-liġi tal-familja, fejn il-qorti tkun komposta minn imħallef wiehed biss. Il-proċedimenti jkunu kemm jista' jkun kontinwi.

Fil-**kawzi kriminali**, il-kompożizzjoni tal-qorti distrettwali tvarja skont ir-reat inkwistjoni. Il-kawzi ta' reati żgħar jinstemgħu minn imħallef wiehed, u r-reati iktar serji jinstemgħu minn bord ta' mħallef wiehed u ta' tliet membri popolari.

Il-proċedura kriminali ssegwi l-istess prinċipji bħal fil-kawzi ċivili. Il-qorti tista' tistaqsi lill-akkuzat biex jagħmel dikjarazzjoni tal-ħtiya jew l-innoċenza tiegħu qabel is-seduta prinċipali. Il-proċedura hija waħda orali u s-sentenza tkun ibbażata fuq iċ-cirkustanzi fattwali li l-partijiet ikunu personalment ġabu għall-attenzjoni tal-qorti. L-evidenza kollha tinstema' fis-seduta prinċipali. Għal darb'oħra l-proċedimenti jkunu kemm jista' jkun kontinwi. Il-kompożizzjoni tal-qorti ma tistax tinbidel waqt li tkun għaddejja s-seduta prinċipali.

Jekk il-qorti ma tilhaqx **kunsens** dwar is-sentenza, jittiehed vot. Kull membru tal-bord ikollu vot individwali. Meta ma tinthaqax magġoranza f'kawża ċivili, l-imħallef jagħti l-opinjoni finali tiegħu; f'kawża kriminali, tirbaħ l-iktar alternattiva fanana.

Is-sentenza ta' qorti distrettwali tindika kif il-kawża ġiet solvuta u tinkludi dikjarazzjoni ta' motivi. Fil-parti l-kbira, is-sentenza tingħata lill-partijiet immedjatement wara li tiġi konkluża s-seduta prinċipali. F'kawzi estensivi jew b'xi mod ikkumplikati, is-sentenza però tista' ddom ma tingħata, imma dan il-perjodu m'għandux jaqbeż il-ġimgħatejn u s-sentenza tingħata bil-miktub mir-reġistru tal-qorti.

Qrati tal-appell

Il-Finlandja għandha sitt **qrati tal-appell**. Bħala qrati superjuri, dawn jitrattaw appelli u petizzjonijiet dwar id-deċiżjonijiet tal-qrati distrettwali. F'ċerti każijiet, il-qrati tal-appell jagħmluha wkoll ta' qrati tal-prim'istanza: eż. għad-denzja ta' mħallef ta' qorti inferjuri jew ta' impjegati taċ-Ċivil imlaħħiqin.

Il-qrati tal-appell huma wkoll responsabbli għas-superviżjoni tal-applikazzjoni tal-liġi fil-qrati distrettwali, u għal ċerti kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-amministrazzjoni ġudizzjarja. B'mod partikolari, kwistjoni amministrattiva minnhom teħtieġ li tinħareġ opinjoni lill-kumitat ta' għażla ġudizzjarja rigward l-applikanti li japplikaw għall-kariga ta' mħallef ta' qorti distrettwali jew ta' qorti tal-appell. Id-dikjarazzjoni tal-opinjoni ssir mill-kumitat tal-qorti tal-appell inkarigat minn din ir-responsabbiltà. Il-president (prim'imħallef) tal-qorti tal-appell huwa responsabbli mill-operazzjonijiet u mill-effiċjenza tagħha.

Il-qorti tal-appell hija maqsuma f'**diviżjonijiet** immexxija minn imħallef anzjan li jaħdem flimkien ma' mħallfin oħrajn. Il-kwistjonijiet normalment jiġu ttrattati minn sezzjoni tal-qorti tal-appell li tikkonsisti minn tliet imħallfin.

Proċedura fil-qorti tal-appell

Sa April 1998, il-proċedimenti fil-Qorti tal-Appell kienu primarjament bil-miktub. F'tali proċedimenti, il-kawzi kienu ttrattati u solvuti wara preżentazzjoni bbażata fuq evidenza bil-miktub li tkun tressqet quddiem il-qorti. Ir-riforma tal-proċedimenti legali tal-qrati tal-appell żiedet in-numru tas-seduti orali. L-evalwaturi u s-segretarji anzjani tal-qorti issa jwettqu l-funzjoni ta' uffiċjal li jippreżenta (referendarju).

Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema tinsab fuq **l-ogħla livell ta' appell**. Bħall-qorti tal-appell, il-Qorti Suprema hija maqsuma f'sezzjonijiet li, biex ikunu legalment kompetenti, iridu jkunu jikkonsistu f'ħames membri.

Biex tirrinwija kawża quddiem il-Qorti Suprema, il-parti interessata jew ikkonċernata trid tapplika għal awtorizzazzjoni biex tippreżenta appell minn sentenza ta' qorti. Meta tirċievi din il-petizzjoni, il-Qorti Suprema teżamina jekk tistax tagħti awtorizzazzjoni biex jiġi ppreżentat appell f'dan il-każ partikolari. Il-kwistjoni tiġi kkunsidrata minn **bord** ta' żewġ jew tliet persuni. L-awtorizzazzjoni biex jitressaq appell tista' tingħata biss għar-raġunijiet stipulati mil-liġi.

Sa mill-1980, il-Qorti Suprema saret istituzzjoni li tistabbilixxi l-preċedenti. Fil-prattika, kawża li tkun ġiet solvuta mill-Qorti Suprema tistabbilixxi regola legali li trid tiġi segwita mill-qrati l-oħra f'kawzi simili. Ma hija meħtieġa l-ebda awtorizzazzjoni biex jitressaq appell f'kawzi fejn qorti tal-appell tkun għamlitha ta' qorti tal-prim'istanza.

L-operazzjonijiet tal-Qorti Suprema huma ppreseduti mill-**president** tagħha. Il-membri tal-Qorti Suprema jissejgħu mħallfin tal-Qorti Suprema. Is-segretarju ġenerali, l-assistenti segretarji ġenerali, is-segretarji ġudizzjarji ta' grad inferjuri jew dawk ta' grad superjuri lkoll jistgħu jagħmluha ta' uffiċjali li jippreżentaw (referendarji).

Minbarra li tiegħu ħsieb il-kwistjonijiet statutorji, il-Qorti Suprema taħtar imħallfin f'pożizzjonijiet temporanji għal sena jew iktar. Il-Qorti Suprema tikkummenta wkoll dwar il-leġiżlazzjoni proposta u dwar il-petizzjonijiet għal klemenza li jintbagħtu lill-President tal-Finlandja.

Il-**proċedura** fil-Qorti Suprema ġeneralment tkun **bil-miktub**. Però, jista' jkun hemm **seduti orali** jekk dan jitqies li jkun meħtieġ.

Bażijiet tad-dejta legali

L-isem u l-URL tal-bażi tad-dejta

[Sit Elettroniku Ġudizzjarju tal-Qrati Finlandiżi](#)

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess huwa **mingħajr ħlas**.

Is-[Sit Elettroniku Ġudizzjarju tal-Qrati Finlandiżi](#) jinkludi informazzjoni dwar is-sistema ġudizzjarja tal-Finlandja. Dan huwa *one-stop portal* għal dawk li jfittxu informazzjoni dwar il-qrati, il-prosekuturi, il-marixxalli, l-uffiċċji tal-għajnunja legali u korpi pubbliċi oħrajn li jieħdu ħsieb l-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Finlandja.

Is-sit jinkludi, pereżempju, l-iktar ġurisprudenza reċenti mill-qrati tal-appell u mill-qrati amministrattivi

L-aħħar aġġornament: 08/02/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - Svezja

Din it-taqsimha tipprovdi b'informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Iżvezja.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Il-qrati ġenerali jitrattaw kawżi kriminali u ċivili. Huma organizzati f'sistema fuq tliet livelli:

Qrati distrettwali ([📄 tingsrätt](#))

Qrati tal-appell ([📄 hovrätt](#)) u

Il-[📄 Qorti Suprema](#) (Högsta domstolen).

Il-qrati amministrattivi ġenerali jitrattaw kawżi relatati mal-amministrazzjoni pubblika. Huma organizzati f'sistema fuq tliet livelli:

Qrati amministrattivi tal-kontjeji ([📄 förvaltningsrätt](#))

Qrati amministrattivi tal-appell ([📄 kammarrätt](#)) u

[📄 Qorti Amministrattiva Suprema](#) (Regeringsrätten).

Barra minn dan, ġew stabbiliti xi qrati u tribunali speċjali sabiexi jismgħu tipi speċifiċi ta' kawżi u kwistjonijiet, bħall-[📄 Qorti tax-Xogħol](#) (Arbetsdomstolen) u l-

[📄 Qorti tas-Suq](#) (Marknadsdomstolen).

L-aħħar aġġornament: 22/10/2015

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiexi tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - L-Ingilterra u Wales

Din il-paġna tagħtik informazzjoni dwar il-qrati ordinarji fil-Ingilterra u f'Wales.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

L-organizzazzjoni tad-diversi qrati fil-Ingilterra u Wales hija kif ġej. Tista' ssib iktar dettalji fis-sit elettroniku tas-[📄 Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħna](#), li jipprovdi amministrazzjoni u appoġġ għall-qrati kollha flief għall-Qorti Suprema.

Qorti Suprema

Fl-1 ta' Ottubru 2009, il-**Qorti Suprema I-ġdida tar-Renju Unit** ħadet f'idejha l-ġurisdizzjoni tal-Kumitat tal-Appell tal-House of Lords. Hija ħadet ukoll f'idejha l-funzjonijiet devoluti tal-Kumitat Gudizzjarju tal-Privy Council (l-ogħla qorti tal-appell f'diversi pajjiżi indipendenti tal-Commonwealth, fit-territorji barra mix-xtut tar-Renju Unit u fid-dipendenzi tal-Kuruna Brittanika).

Il-Qorti Suprema hija l-**qorti finali tal-appell** fir-Renju Unit, kemm għall-kawżi kriminali kif ukoll għal dawk ċivili, għalkemm il-kawżi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx id-dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema. Il-permess biex appell jiġi rrinvijat quddiem il-Qorti Suprema ġeneralment jingħata biss jekk jinvolvi punti ta' liġi ta' importanza pubblika.

Qorti tal-Appell

Il-Qorti tal-Appell hija maqsuma f'taqsimi kriminali u f'taqsimi ċivili u ġeneralment isservi f'Londra.

It-**Taqsimi Kriminali**, ippreseduta mill-**Lord Chief Justice**, tisma' l-appelli mill-kundanni ta' ħtija u mill-qtuġħ ta' sentenzi ta' persuni misjuba ħatja jew mogħtija sentenza fil-Qorti tal-Kuruna. It-taqsimi kriminali tal-Qorti tal-Appell għandha s-setgħa li tannulla jew tikkonferma kundanna ta' ħtija, tordna li jerga' jinfetaħ process u, fl-appelli mis-sentenzi, tvarja s-sentenza (imma mhux iżżidha). Madankollu, f'każijiet fejn l-avukat ġenerali jirrinvijja kawża quddiem il-Qorti tal-Appell, il-qorti għandha s-setgħa li żżid is-sentenza jekk temmen li s-sentenza kienet klementi żżejjed.

Il-qorti għandha kompetenza ikbar biex tisma' appelli ad hoc, bħall-appelli rigward restrizzjonijiet għal rapportar jew għal access pubbliku, appelli minn decizjonijiet avversi għall-prosekuzzjoni, u diversi appelli skont l-Att dwar ir-Rikavati mill-Kriminalità tal-2002. Barra minn hekk, il-qorti tittratta l-appelli f'kawżi ta' qorti marzjali.

Ġeneralment, fit-taqsimi kriminali tal-Qorti tal-Appell iservu tliet imħallfin flimkien, imma bħala decizjoni tal-qorti tingħata sentenza waħda biss (l-opinjoni tal-maġġoranza).

It-**Taqsimi Ċivili** tal-Qorti tal-Appell hija ppreseduta mill-**Master of the Rolls**. Il-qorti tisma' appelli prinċipalment minn decizjonijiet tal-Qorti Superjuri (inklużi t-Taqsimi tal-Kanċellerija, it-Taqsimi tal-Qorti tar-Reġina u t-Taqsimi tal-Familja) u tal-qrati tal-kontej mifruxa mal-Ingilterra u Wales kollha u ċerti tribunali.

Ġeneralment iservu flimkien tliet Lord Chief Justices, li jiffurmaw kostituzzjoni. Biex jilhq u d-decizjoni tagħhom, l-imħallfin jistgħu jagħmlu kwalunke ordni li jiddeciedu li missha saret fil-qorti tar-rinviju. Fi wħud mill-kawżi, tiġi ordnata ritrattazzjoni.

Ix-xhieda rari jinstemgħu fil-Qorti tal-Appell. Id-decizjonijiet ġeneralment ikunu bbażati fuq dokumenti, traskrizzjonijiet ta' seduti preċedenti u l-argumenti tal-avukati li qed jidheru għall-partijiet.

Qorti Superjuri

Il-Qorti Superjuri hija bbażata f'Londra, għalkemm il-kawżi jistgħu jinstemgħu f'partijiet oħrajn tal-Ingilterra u Wales. Il-Qorti Superjuri tista' tisma' kważi kwalunkwe rikors ċivili – għalkemm, fil-prattika, tittratta prinċipalment kawżi kbar jew iktar kumplessi. Il-qorti hija organizzata fi tliet taqsimiet:

It-**Taqsimi tal-Qorti tar-Reġina** hija l-ikbar fost it-tlieta u tittratta firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet ċivili. Dawn jinkludu rikorsi għal danni li jirriżultaw minn ksuri ta' kuntratti, delitti, libelli, tilwim kummerċjali u kawżi marittimi (rikorsi ċivili marbuta ma' vapuri, bħal kollizzjonijiet, danni lill-merkanzija u salvataġġi).

It-**Taqsimi tal-Kanċellerija** hija partikolarment ikkonċernata bi kwistjonijiet ta' proprjetà, inklużi l-amministrazzjoni tal-proprjetajiet ta' persuni li mietu, l-interpretazzjoni tat-testamenti, il-privattivi u l-proprjetà intelletwali, l-insolvenza u t-tilwim dwar il-kumpaniji u s-soċjetajiet.

It-**Taqsimi tal-Familja** tittratta hafna mill-kwistjonijiet iktar kumplessi tad-divorzju u kwistjonijiet finanzjarji u matrimonjali relatati. Hija tittratta l-kawżi ta' kura li jirrigwardaw lit-tfal (b'mod partikolari t-tutela, l-adozzjoni u l-ħtif tat-tfal), il-kawżi li jinvolvu lil dawk fil-Qorti tal-Protezzjoni, u l-kawżi marbuta mat-trattament mediku tat-tfal taħt il-ġurisdizzjoni inerenti tal-qorti.

Qorti Amministrattiva

Hidmet il-Qorti Amministrattiva hija varjata, u tikkonsisti fil-**ġurisdizzjoni tal-liġi amministrattiva** tal-Ingilterra u Wales kif ukoll fil-**ġurisdizzjoni superviżorja** fuq il-qrati inferjuri u t-tribunali.

Il-ġurisdizzjoni superviżorja, eżerċitata prinċipalment permezz tal-proċedura tal-**istħarriġ ġudizzjarju**, tkopri l-persuni jew l-entitajiet li jwettqu funzjoni tad-dritt pubbliku. L-iskop tal-istħarriġ ġudizzjarju huwa li jkun żgurat li d-decizjonijiet ta' dawn l-entitajiet jew ta' dawn l-individwi jittieħdu b'mod xieraq u b'mod legali, u ma jmorrux lil hinn mis-setgħat mogħtija lilhom mill-Parlament.

Kwistjonijiet oħrajn ittrattati mill-Qorti Amministrattiva jinkludu għadd ta' **appelli u rikorsi statutorji**:

Id-dritt mogħti minn ċerti statuti li jiġu kkontestati d-decizjonijiet tal-ministri, tal-gvernijiet lokali u tat-tribunali

Rikorsi skont l-Att dwar in-Nazzjonalità, l-Immigrazzjoni u l-Ażil tal-2002

Appelli permezz ta' kawża kontra ċerti decizjonijiet tal-qrati tal-maġistrati u tal-Qorti tal-Kuruna

Rikorsi għal habeas corpus

Rikorsi għal ordni ta' arrest minhabba disprezz tal-qorti

Rikorsi marbuta ma' partijiet vessatorji

Rikorsi skont l-Att dwar il-Koroners tal-1988

Diversi rikorsi li jsiru skont l-Att dwar il-Prevenzjoni tat-Terroriżmu, l-Att dwar ir-Rikavati mill-Kriminalità, l-Att dwar it-Traffikar tad-Drogi u l-Att dwar il-Ġustizzja Kriminali.

Fl-2009, f'Birmingham, Cardiff, Leeds u Manchester infetħu uffiċċji reġjonali tal-Qorti Amministrattiva, li għamlu possibbli biex ir-rikorrenti jkunu jistgħu jagħmlu ċerti tipi ta' rikorsi eqreb tar-reġjun li megħu għandhom l-eqreb konnessjoni. F'Novembru 2012 infetaħ uffiċċju reġjonali ieħor fi Bristol.

Qrati diviżjonali

Certi **appelli mill-qrati inferjuri** jinstemgħu fil-qrati diviżjonali tal-Qorti Superjuri (jiġifieri qorti li tikkonsisti minn tal-inqas żewġ imħallfin).

L-appelli mill-qrati tal-kontej, rigward il-ġurisdizzjonijiet tal-Kanċellerija u tal-Qorti tar-Reġina jinstemgħu mill-qrati diviżjonali rispettivi.

Il-qrati diviżjonali tat-Taqsima tal-Qorti tar-Reġina jisimgħu, fost l-oħrajn, appelli dwar punti ta' liġi mill-qrati tal-maġistrati u mill-Qorti tal-Kuruna (ħlief fejn il-Qorti tal-Kuruna tkun qed tittratta kwistjoni ta' akkuża).

Qorti diviżjonali tat-Taqsima tal-Familja tisma' l-appelli mid-deċizzjonijiet rigward kwistjonijiet tal-familja li saru mill-qrati tal-maġistrati.

Qrati tal-kontej

Il-qrati tal-kontej jittrattaw il-maġġoranza tal-**kawzi ċivili** fl-Ingilterra u Wales. F'termini sempliċi, il-kawzi ċivili inqas ikkumplikati jinstemgħu fil-qrati tal-kontej u l-kawzi iktar kumplessi jinstemgħu fil-Qorti Superjuri. L-ikbar għadd ta' kawzi ttrattati mill-qrati tal-kontej jirrigwardaw l-irkupru tad-djun. Madankollu, ir-ripossessjoni tal-proprjetà (eż. meta ma jsirux il-ħlasijiet ta' self ipotekarju), it-talbiet għal danni personali jew it-talbiet minhabba negligenza u l-kwistjonijiet ta' falliment jinstemgħu wkoll fil-qorti tal-kontej.

It-talbiet għad-djun jew għad-danni ta' inqas minn £5000 generalment jiġu deċiżi skont **proċedura speċjali ta' talbiet żgħar**. Din hija mfassla biex tipprovdi mod bi ftit spejeż u informali biex jiġi solvut it-tilwim mingħajr ma jkun hemm għalfejn jintuża avukat. F'kawzi bħal dawn, l-imħallef jista' jadotta rwol inkwizitorju u jgħin kemm lir-rikorrent kif ukoll lill-konvenut jispjegaw il-każ tagħhom. Il-qrati tal-kontej joffru wkoll servizz ta' medjazzjoni intern għat-talbiet iż-żgħar, għalkemm għal talbiet ikkontestati oħrajn hija disponibbli medjazzjoni esterna.

Il-qrati tal-kontej jittrattaw ukoll **kawzi tal-familja**, li jinkludu d-divorzju, kwistjonijiet li jinvolvu lit-tfal, bħall-kawzi ta' residenza u ta' kura, u l-adozzjonijiet. Uħud mill-kawzi dwar il-familja huma kumplessi u jistgħu jiġu ttrattati fil-Qorti Superjuri. Fiċ-ċentru ta' Londra, il-kawzi dwar il-familja kollha jiġi ttrattati mir-reġistru prinċipali tat-Taqsima tal-Familja u mhux mill-qrati lokali tal-kontej. Il-medjazzjoni għall-familja tkun disponibbli permezz tas-Servizz ta' Konsulenza u ta' Appoġġ għall-Qorti tat-Tfal u tal-Familja (CAFCASS).

Qorti tal-Kuruna

Il-Qorti tal-Kuruna hija qorti nazzjonali, li sservi f'ċentri differenti fl-Ingilterra u Wales. Hija tittratta **l-kawzi kriminali serji** kollha li jitilgħu mill-qrati tal-maġistrati.

Il-kawzi tal-proċessi jinstemgħu quddiem imħallef u ġurija bi 12-il membru magħżula mill-pubbliku.

Xi darbi anki f'kawzi ċivili (bħal ta' libell) ikunu meħtieġa l-ġurati, għalkemm dan ma jiġrix ta' spiss. Meta jiġri dan, il-proċess isir fil-Qorti Superjuri jew f'qorti tal-kontej. Il-Qorti tal-Kuruna tagħmilha wkoll ta' qorti tal-appell għall-kawzi li jinstemgħu mill-maġistrati fil-qrati tal-maġistrati.

Qrati tal-maġistrati

Il-qrati tal-maġistrati jittrattaw prinċipalment **kwistjonijiet kriminali**; il-parti l-kbira tar-reati kriminali jinstemgħu fil-qrati tal-maġistrati. L-iktar reati serji jiġu rrinvijati quddiem il-Qorti tal-Kuruna għall-proċess. Il-qrati tal-maġistrati jittrattaw anki **xi kawzi ċivili**, inklużi kwistjonijiet tal-liġi tal-familja; l-irkupru ta' ċerti tipi ta' djun, bħat-taxxa tal-kunsill; u kwistjonijiet ta' għoti ta' liċenzji (perezempju, liċenzji għax-xorb alkoħoliku), kwistjonijiet ta' ksar ta' termini tal-liċenzji jew ordnijiet tal-qorti, imħatri u loġħob.

Il-parti l-kbira tal-kawzi fil-qrati tal-maġistrati jinstemgħu minn **maġistrati popolari** (magħrufa wkoll bħala justices of the peace jew JPs). Il-maġistrati popolari mhumiex imħarrġin fil-qasam legali. Generalment iservu fi grupp ta' tlieta u jingħataw pariri dwar kwistjonijiet ta' liġi minn skrivani bi kwalifiki fil-qasam legali. Il-kwistjonijiet iktar kumplessi li jidhru quddiem il-qrati tal-maġistrati jinstemgħu mill-membri tal-ġudikatura professjonali, magħrufa bħala mħallfin distrettwali (qrati tal-maġistrati) li jservu full-time. Id-deputati mħallfin distrettwali (qrati tal-maġistrati) jservu part-time.

Il-qrati tal-maġistrati għandhom is-setgħa li jimponu multi u priġunerija (għal perjodi limitati) fuq dawk li jinsabu ħajta ta' delitt – b'hekk uħud mill-kawzi jiġu rrinvijati quddiem il-Qorti tal-Kuruna biex tingħata s-sentenza.

Ċerti qrati tal-maġistrati jissejħu "**qrati tal-minuri**" jew "qrati tal-proċedimenti tal-familja". Dawn ikunu magħmulin minn maġistrati mħarrġin apposta u jittrattaw biss akkużi kontra, u rikorsi marbuta ma' tfal u żgħażaġh, jew ma' kawzi tal-familja.

Hoġġ relatati

Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha

L-aħħar aġġornament: 30/11/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Qrati ordinarji - L-Irlanda ta' fuq

Din it-taqsima tipprovdi b'informazzjoni dwar it-tipi ta' qrati differenti fl-Irlanda ta' Fuq.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Il-bosta qrati fl-Irlanda ta' Fuq huma organizzati kif ġej:

Il-Qorti Suprema

Fl-2009, il-**Qorti Suprema tar-Renju Unit** il-għida ħadet il-ġurisdizzjoni tal-Appellate Committee of the House of Lords. Se tieħu wkoll il-funzjonijiet devoluti tal-Kumitat Ġudizzjarju tal-*Privy Council* (l-oghla qorti tal-appell f'bosta pajjiżi indipendenti fil-Commonwealth, territorji barranin tar-Renju Unit u dipendenzi tal-Kuruna Brittannika).

Il-Qorti Suprema hija **l-aħħar qorti tal-appell** fir-Renju Unit għall-kawzi kemm kriminali kif ukoll ċivili, għalkemm il-kawzi kriminali Skoċċiżi ma jistgħux jiġu appellati quddiem il-Qorti Suprema. Dawn il-każijiet normalment jingħataw permess li jirreferu appell lejn il-Qorti Suprema biss jekk jinvolvi punti ta' liġi ta' importanza pubblika.

Il-Qorti tal-Appell

Il-Qorti tal-Appell tal-Irland ta' Fuq hija bbażata fil-Qrati Irjali tal-Ġustizzja ta' Belfast. Hija tisma' appelli kriminali mill-Qorti tal-Kuruna (*Crown Court*) u appelli ċivili mill-Qorti l-Għolja.

Il-Qorti l-Għolja

Il-Qorti I-Għolja f'Belfast tisma' kawżi ċivili, tisma' l-appelli f'kawżi kriminali, u għandha s-setgħa ukoll li tistharreġ azzjonijiet ta' individwi jew organizzazzjonijiet biex tiżgura li agixxew b'mod legali u ġust. Il-Qorti I-Għolja normalment tisma' l-kawżi jekk il-valur tat-talba huwa akbar minn £30,000. F'xi ċirkostanzi, kawża għal aktar minn £30,000 tista' tintbagħat mill-Qorti I-Għolja lill-qorti tal-kontea u b'mod simili, kawża taħt il-valur ta' £30,000 tista' tiġi trasferita mill-qorti tal-kontea lill-Qorti I-Għolja.

Il-Qorti I-Għolja għandha tliet diviżjonijiet, kif ġej:

Id-Diviżjoni tal-Familja: Id-Diviżjoni tal-Familja tittratta kazijiet kumplessi kkontestati ta' divorzju, kura, adozzjoni, vjolenza domestika u simili. Tittratta ukoll dwar appelli mill-qorti tal-maġistrati u tal-kontej fil-kawżi matrimonjali, dwar l-affarijiet ta' persuni li huma mentalment morda u kwistjonijiet sempliċi dwar suċċessjoni.

Id-Diviżjoni tal-Queens Bench: Id-Diviżjoni tal-Queens Bench tittratta talbiet kbar u/jew kumplessi għall-kumpens. Tittratta wkoll dwar għadd limitat ta' appelli mill-qorti tal-maġistrati jew mill-Qorti tal-Kuruna. Hija tistharreġ ukoll l-azzjonijiet ta' organizzazzjonijiet biex tara agixxewx legalment, u tisma' azzjonijiet dwar libell u malafama.

Iċ-Chancery Division: Iċ-Chancery Division tittratta trusts, testmenti kkontestati, l-istralc tal-kumpaniji, il-falliment, l-ipoteki, il-karitajiet, kawżi dwar id-dħul ikkontestat (normalment taxxa fuq dħul) eċċ.

Il-Qorti tal-Kuruna

Il-Qorti tal-Kuruna tisma' t-tipi ta' kawżi li ġejjin:

Atti kriminali aktar gravi li jinstemgħu minn imħallef u f'bosta każi minn ġurija

Sejbiet ta' htija fil-qorti tal-maġistrati li huma riferiti lill-Qorti tal-Kuruna għas-sentenza.

Sentenzi ta' ħabs u multi fil-Qorti tal-Kuruna huma aktar gravi milli fil-qorti tal-maġistrati.

Il-Qorti tal-Kontea

Il-qorti tal-kontej jismgħu kawżi ċivili li jinstemgħu minn imħallef jew minn imħallef distrettwali. Il-qorti tal-kontea normalment tisma' kawżi li għandhom valur ta' inqas minn £30,000 (jew ta' £45,000 fi kwistjonijiet dwar ekwitajiet). Il-kawżi ta' valur akbar jinstemgħu fil-Qorti I-Għolja – ara hawn fuq. It-talbiet kollha li jirriżultaw minn ftehimiet ta' kreditu regolati għandhom jinbdeu fil-qorti tal-kontea, ikun xi jkun il-valur tagħhom.

Eżempji ta' kawżi li tisma' l-qorti tal-kontea:

Il-qorti tal-kontej jistgħu jismgħu firxa wiesgħa ta' kawżi, iżda dawk l-aktar komuni huma dawn:

Tilwim bejn is-sid u l-kerrej: per eżempju, pussess (żgumbrament), arretrati tal-kera, tiswijiet

Tilwim tal-konsumatur: per eżempju prodotti jew servizzi difettużi

Pretensjonijiet ta' ingurja personali (ingurji kawżati minn negliġenza): per eżempju, incidenti tat-traffiku, min jaqa' f'toqob fil-bankini, incidenti fuq xogħol

Kawżi ta' divorzju mhux kontestati, iżda biss f'xi qorti tal-kontej

Xi kawżi dwar vjolenza domestika, iżda dawn jistgħu wkoll jinstemgħu fil-qorti tal-maġistrati

Kawżi dwar diskriminazzjoni skont razza u sess

Problemi ta' dejn: per eżempju, kreditur li qed jitlob li jithallas

Problemi ta' impjegji: per eżempju paga jew salarju dovuti jew paga minflok avvżi ta' tmiem

Appelli mill-qorti tal-maġistrati li jinstemgħu minn imħallef (u għall-inqas żewġ maġistrati popolari jekk il-konvenut huwa persuna żagħżuġha)

Kawżi għal talbiet żgħar

Il-kawżi għal talbiet żgħar jinstemgħu wkoll fil-qorti tal-kontea. B'mod ġenerali, talba żgħira tinvolvi pretensjoni li għandha valur ta' mhux aktar minn £3000.

Il-Qorti tal-Maġistrati

Il-Qorti tal-Maġistrati jismgħu kawżi kriminali u xi kawżi ċivili. Il-kawżi jinstemgħu minn imħallef distrettwali (qorti tal-Maġistrati).

Kawżi kriminali fil-Qorti tal-Maġistrati

Il-qorti tal-maġistrati jittrattaw offiżi kriminali fejn l-akkużat mhuwiex intitolat għal smiġh b'ġurija. Dawn huma magħrufa bħala delitti sommarji. Id-delitti sommarji jinvolvu piena massima ta' sitt xhur priġunerija u/jew multa ta' mhux aktar minn £5,000.

Il-qorti tal-maġistrati jittrattaw ukoll dwar offiżi meta l-akkużat jista' jagħzel smiġh b'ġurija iżda jiddeciedi li l-kawża tiegħu tinstema' fil-qorti tal-maġistrati. Jekk l-akkużat jagħzel smiġh b'ġurija, il-każ jgħaddi lill-Qorti tal-Kuruna.

Il-Qorti tal-Minorenni

Il-Qorti tal-minorenni tisma' kawżi ta' minorenni li jkunu wettqu offiżi kriminali, u li għandhom età ta' bejn 10 snin u 17-il sena. Il-Qorti tal-minorenni hija parti mill-qorti tal-maġistrati u l-każijiet jinstemgħu minn imħallef distrettwali (qorti tal-Maġistrati) u żewġ imħallfin popolari oħrajn li jkunu ġew imħarrġa speċjalment. Jekk minorenni jkun akkużat minn delitt gravi ħafna, li fil-każ ta' adult ikollu piena ta' 14-il sena priġunerija jew aktar, il-qorti tal-minorenni tista' tibgħathom għas-smiġh quddiem il-qorti tal-kuruna.

Kawżi ċivili fil-Qorti tal-Maġistrati

Il-qorti tal-maġistrati jismgħu għadd limitat ta' kawżi ċivili kif ġej:

Xi djun ċivili: per eżempju, arretrati ta' taxxa fuq dħul, kontribuzzjonijiet tal-assikurazzjoni nazzjonali, arretrati tal-VAT, rati

Liċenzji: per eżempju, l-ghotja, it-tiġdid jew it-tneħħija ta' liċenzji għal ħwienet tax-xorb u klabbijiet

Xi problemi matrimonjali, per eżempju, manteniment u t-tneħħija ta' konjuġi mid-dar matrimonjali

Il-benessri tat-fal: per eżempju, ordnijiet ta' kura jew superviżjoni mill-awtoritajiet lokali, procedimenti ta' adozzjoni u ordnijiet ta' residenza

Coroners' Courts

Jinvestigaw iċ-ċirkostanzi ta' mewt f'daqqa, vjolenti jew mhux naturali.

Ħoloq relatati

 [Servizz ta' Qrati u Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#)

L-aħħar aġġornament: 16/01/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) ġiet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Qrati ordinarji - Skozja

Din it-taqsimha tipprovdi b'informazzjoni dwar il-qrati ordinarji fil-ġurisdizzjoni tal-Iskozja tar-Renju Unit.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

Il-Court of Session, il-High Court of Judiciary, il-qrati tax-sheriff u l-qrati tal-kummissarju tal-ġustizzja huma amministrati mis-[Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#) (SCS), li huwa korp indipendenti presedut mil-Lord President, l-iktar imħallef anzjan fl-Iskozja.

Il-Qrati Suprema tal-Iskozja

Fl-Iskozja, dawn jikkonsistu fil-Court of Session u l-High Court of Judiciary.

Court of Session

Il-Court of Session hija l-qorti ċivili suprema fl-Iskozja u tinsab f'Parliament House f'Edinburgu. Hija għandha kompetenza ta' qorti tal-appell kif ukoll ta' qorti ċivili li tittratta tilwim fosthom kawżi relatati mal-irkupru tad-dejn, mad-danni, mal-azzjonijiet tal-familja u mal-kummerċ.

High Court of Judiciary

Il-High Court of Judiciary tittratta l-appelli kriminali u l-kawżi kriminali serji. Il-kawżi jinstemgħu quddiem imħallef u ġurija.

Meta tkun qed tisma' l-kawżi tal-appell, is-seduta ssir f'Edinburgu. Għal kwistjonijiet oħrajn il-qorti għandha bażi permanenti f'Edinburgu, Glasgow u Aberdeen imma jinstemgħu kawżi fi bliet oħrajn madwar l-Iskozja wkoll.

Il-Qrati tax-Sheriff

Għal finijiet ġuridici, l-Iskozja hija maqsuma f'sitt reġjuni msejha "sheriffdoms". Kull sheriffdom għandu Sheriff Prinċipali li, minbarra li jisma' l-appelli fi kwistjonijiet ċivili, għandu r-responsabbiltà li l-kwistjonijiet kollha quddiem il-qrati tax-sheriff jiġu solvuti b'mod effiċjenti.

F'dawn ix-sheriffdoms, hemm total ta' 49 qorti tax-sheriff li jvarjaw fl-għamla u fid-daqs, iżda kollha bl-istess għan.

Il-kawżi jinstemgħu quddiem imħallef imsejjaħ sheriff. Xogħol il-qrati tax-sheriff jistgħu jitqassmu fi tliet kategoriji ewlenin ta' xogħol ċivili, kriminali u tal-kummissarjat, u huwa amministrat mill-iskrivana tax-sheriff lokali u l-persunal tagħhom.

Kawżi ċivili

Il-parti l-kbira tan-negozju ċivili jinvolvi tilwim bejn persuni u organizzazzjonijiet. Il-Qrati tax-sheriff jismgħu tliet tipi differenti ta' kawżi:

Azzjonijiet ordinarji, li jitttrattaw l-aktar dwar kawżi li jinvolvu divorzju, tfal, tilwim dwar proprjetà, u kawżi dwar djun / danni akbar minn GBP 5 000

Kawżi sommarji, li jitttrattaw l-aktar dwar tilwim li jinvolvi arretrati ta' kera, konsenja ta' merkanzija, u djun ta' bejn GBP 3 000 u GBP 5 000

Talbiet żgħira li wkoll jużaw proċedura simplifikata imma mingħajr il-bżonn li jiġi kkonsultat avukat, u li qegħdin biex jiġi deċiż tilwim minuri (l-iktar djun ta' inqas minn GBP 3 000).

Barra minn hekk, il-Qorti tax-Sheriff tittratta ħafna rikorsi u proċeduri ċivili oħrajn inklużi:

L-adozzjoni tat-tfal

Il-likwidazzjoni tal-kumpaniji

Inkjesti ta' inċidenti fatali

Fallimenti

Kawżi kriminali

Il-kawżi kriminali tal-qorti tax-sheriff jistgħu jitressqu bi proċedura solenni jew sommarja. Hija r-responsabbiltà tal-Prokuratur Fiskali li jiddeċiedi liema proċedura għandha tiġi segwita għal kawża partikolari.

Il-proċedura solenni tintuża f'kawżi serji fejn l-att tal-akkuża jista' jwassal għal sentenza ta' iktar minn 12-il xahar priġunerija jew multa ta' aktar minn GBP 10 000. Il-kawżi jinstemgħu quddiem sheriff li jippresedi flimkien ma' ġurija.

Proċedura sommarja tintuża l-aktar għal kawżi inqas gravi u fiha x-sheriff jisma' l-kawża mingħajr ġurija. Għalkemm is-setgħat ta' sentenzjar tax-sheriff huma limitati għal 12-il xahar priġunerija, hemm drabi fejn dawn ikunu jistgħu jidiedu.

Xogħol tal-kummissarjat

Ix-xogħol tal-kummissarjat jitttratta l-aktar it-tqassim tal-patrimonju ta' persuna deċeduta. Is-setgħa mogħtija mill-qorti biex tippermetti li eżekutor jiġbor u jqassam il-patrimonju tissejjaħ "konferma". Din tingħata biss wara li jkun gie pprezentat il-qorti inventarju tal-patrimonju tal-persuna deċeduta.

Jekk il-patrimonju jkollu valur gross ta' mhux aktar minn GBP 36 000, jiġi kklassifikat bħala "patrimonju żgħir" u l-persuna li tkun qed titlob konferma tkun assistita biex timla l-formola xierqa mill-impjegati mill-uffiċċju tad-deputat tax-sheriff lokali. Jekk il-valur tal-patrimonju jkun aktar minn GBP 36 000, huwa rakkomandat li l-persuna li tkun qed titlob konferma tikkonsulta avukat.

Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja

Il-Qorti tal-Kummissarju tal-Ġustizzja hija qorti mhux professjonali fejn kummissarju tal-ġustizzja li ma jkunx ikkwalifikat fil-liġi jippresedi flimkien ma' skrivan li jkun ikkwalifikat fil-liġi. L-Iskrivan jipprovdi pariri lill-ġudikant dwar materji ta' liġi u proċedura. Il-qorti tittratta l-iktar kawżi kriminali inqas serji bi proċedimenti sommarji. Is-sentenza massima li jista' jimponi kummissarju tal-ġustizzja hija ta' 60 jum priġunerija jew multa ta' mhux iktar minn GBP 2 500. Fi Glasgow biss, xi qrati jkunu preseduti minn Maġistrat bi Stipendju kkwalifikat fil-liġi. Is-sentenza massima li jista' jimponi maġistrat bi stipendju hija ta' 12-il xahar priġunerija jew multa ta' mhux iktar minn GBP 10 000.

L-iskrivan tax-sheriff huwa responsabbli għax-xogħol amministrattiv kollu fil-qorti tax-sheriff u fil-qorti tal-kummissarju tal-ġustizzja inkluż:

L-irkupru tal-multi u l-ordnijiet ta' kumpens

Il-ħruġ ta' kopji tal-ordnijiet tal-qorti, bħal dawk relatati mal-probation u ordnijiet ta' servizz lill-komunità.

Iċ-ċitazzjoni u l-ġestjoni tal-ġurati.

Aktar informazzjoni dettaljata dwar il-qrati fl-Iskozja tinsab fis-sit tas-[Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#).

Ħoloq relatati

[Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#)

L-aħħar aġġornament: 10/11/2014

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.